

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Φύλλο 513 1,00 €

Εφημερίδα της Οργάνωσης Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας

Νίκη Τραμπ: Ο καπιταλισμός πιο βαθιά στην «εποχή των τεράτων»

ΑΦΙΕΡΩΜΑ:

80 χρόνια από τα
Δεκεμβριανά του 1944

Διέξοδος με αγώνες και ισχυρή Επαναστατική Αριστερά

ΟΙΥΕ

Διάλυση από
ρεφορμιστές και
γραφειοκράτες

σελ. 5

COP29

Όσκαρ
νεοφιλελεύθερης
υποκρισίας

σελ. 10-11

Εκλογές ΗΠΑ

Κυριάρχος ο
«Τραμπισμός»

σελ. 11

Μέση Ανατολή

Σχέδια και
διευθετήσεις του
σιωνισμού

σελ. 13

ΑΠΘ: Αντί να επισκευάσουν τα ασανσέρ, τα καταργούν!

Ένα μήνα μετά την πτώση του ασανσέρ στις Γ' εστίες του ΑΠΘ, όχι μόνο δεν έχουν επισκευαστεί τα ασανσέρ, αλλά επιπλέον ο Πρύτανης Χ. Φείδας, θερμός υποστηρικτής του καθεστώτος Μητσοτάκη και των πρακτικών του, κλείνει όλα τα ασανσέρ των εστιών! Ενώ οι εισαγγελικές αρχές έχουν ξεκινήσει ερευνητική διαδικασία από τις 9/10 για την παραλίγο δολοφονία φοιτητών, «θυμήθηκαν» ενάμιση μήνα μετά να σταματήσουν τη λειτουργία τους, προφανώς για να αποκρύψουν όλα τα ενοχοποιητικά στοιχεία εις βάρος της κλίμακας Φείδα-ΟΤΙΣ-κυβέρνησης ΝΔ. Η χούντα της ΝΔ και οι εντολοδόχοι της Πρυτανείας Φείδα συγκαλύπτουν τα εγκλήματά τους, καλλιεργούν ένα καθεστώς ατιμωρη-

σίας για τους «δικούς τους» (βλ. Λιγνάδης, Μίχος κ.ά.), όμως επιφυλάσσουν δολοφονίες, άγριο ξύλο, συλλήψεις και κατασκευασμένα κατηγορητήρια για τους εργαζόμενους και την νεολαία (βλ. πάρκο ΕΚΘ, Νίκος Ρωμανός, πυροσβέστες κ.ά.). Είναι οι ίδιοι που έστειλαν τα ΜΑΤ να ξυλοκοπήσουν φοιτητές, όταν διαμαρτυρήθηκαν για την πτώση του ασανσέρ!

Στρατηγικός στόχος της κυβέρνησης Μητσοτάκη είναι να αφήσει τις εστίες να ρημάξουν, προκειμένου να τις ξεπουλήσει σε ιδιώτες (πρόγραμμα ΣΔΙΤ ύψους 700 εκ ευρώ με την βοήθεια των ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, Μυτιληναίος κ.ά.). Θέλουν να επιβάλουν το δόγμα «ΣΠΟΥΔΑΖΩ ΑΡΑ ΠΛΗΡΩΝΩ», για να αποκλείσουν τους πιο φτωχούς

φοιτητές από το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Επιβάλλουν εξώσεις στις εστίες (βλ. εξώσεις 100 εστιακών στις εστίες Πάτρας) θεσπίζοντας εσωτερικούς κανονισμούς. Βάζουν τους ιδιώτες σε κάθε δομή-υπηρεσία της φοιτητικής μέριμνας (ασανσέρ, τελική υπηρεσία, λέσχες κ.ά.), ολοένα και μεγαλύτερα κομμάτια της χρηματοδότησης κατευθύνονται στις βαθιές τσέπες των εργολάβων-φίλων.

Η τρομοκρατία δεν μας σταματά! Η υπεράσπιση της Μέριμνας μέχρι τέλους είναι υπόθεση όλων μας. Οι φοιτητές στον Σύλλογο Εστιακών Φοιτητών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αποφάσισαν να σταθούν αλληλέγγυοι στον αγώνα των εστιακών του ΑΠΘ, οργανώνοντας κατάληψη της

Πρυτανείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων από τις 15/10 μέχρι τις 17/10. Ο αγώνας των εστιακών φοιτητών είναι κοινός, λίγους μήνες πριν στις εστίες των Ιωαννίνων είχαμε το δολοφονικό έγκλημα της πυρκαγιάς και τις απειλές για μαζικές εξώσεις που εντέλει μπλοκαρίστηκαν μέσα από την μαχητική δράση του ΣΕΦΠΙ. Να συγκροτήσουμε ένα ταξικό μέτωπο που θα παλέψει για την ανατροπή του εγκληματικού καθεστώτος Μητσοτάκη. **Να διώξουμε Συμβούλια Διοίκησης, ιδιώτες και αστυνομία από τα ΑΕΙ! Να μη μείνει κανένας φοιτητής χωρίς δωμάτιο! Δημόσια-Δωρεάν Παιδεία-Μέριμνα για ΟΛΟΥΣ - Λεφτά για Παιδεία και Υγεία, Όχι για εξοπλισμούς και την αστυνομία.**

Να οικοδομήσουμε την Ο.Κ.Δ.Ε. & την 4η Διεθνή**- Για την οργάνωση της αντίστασης, τη νίκη των αγώνων****- Για τον Σοσιαλισμό, μόνη διέξοδο****στην καπιταλιστική κρίση, βαρβαρότητα και παρακμή****- Για την αναγέννηση του Επαναστατικού Μαρξισμού**

Εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι, φτωχά λαϊκά στρώματα τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα με τα μνημόνια, βιώνουμε καθημερινά την σκληρή επίθεση του κεφαλαίου. Παλιές και νέες αστικές/μνημονιακές δυνάμεις έχουν επιταχύνει την ιδιωτικοποίηση και διάλυση των δημόσιων υπηρεσιών, των κοινωνικών αγαθών, της υγείας, παιδείας, κοινωνικής ασφάλισης. Έχουν ενισχύσει τις τεράστιες ανισότητες, τον ανεξέλεγκτο πλουτισμό μιας χούφτας καπιταλιστών και πλουσίων, πατώντας στην υπερεκμετάλλευση και καταπίεση της εργασίας, στη λεηλασία της περιουσίας και της ζωής των φτωχών, βάζοντας χέρι σε λαϊκές καταθέσεις και αποταμιεύσεις, σπίνια, πρόσβαση σε ρεύμα, νερό, φάρμακα, στα πιο στοιχειώδη αγαθά. Οι αντιδραστικές μνημονιακές πολιτικές καταπατούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, εκφυλίζουν το ήθος και τον πολιτισμό της κοινωνίας, σπέρνουν οικονομική αποσύνθεση. Η απότομη φτωχοποίηση και εξαθλίωση μετρά εκατομμύρια ανέργους και υποαπασχολούμενους, διάλυση του «κοινωνικού κράτους» και κοινωνικού ιστού. Τα σκληρά, αντιδραστικά μέτρα (μειώσεις μισθών, κατάργηση συλλογικών συμβάσεων, όλο και χειρότερες, πιο «ελαστικές» σχέσεις εργασίας, ποινικοποίηση και καταστολή συνδικαλισμού, απεργιών, αγώνων) έχουν χτυπήσει στην καρδιά της κοινωνίας, στον σκληρό πυρήνα της εργατικής τάξης, με ξεκάθαρο στόχο το πλήρες τσάκισμά της. Με τη μαζική ανεργία και τους μισθούς πείνας, η εργατική τάξη (κυρίως οι νέοι) δυσκολεύεται ακόμα και να αναπαραχθεί.

Εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι, φτωχά λαϊκά στρώματα, βλέπουμε τον πόλεμο να απειλεί την επιβίωση του ανθρώπινου γένους. Εστίες πολέμου σ' όλο τον πλανήτη αναφλέγονται απειλώντας ολόκληρη την ανθρωπότητα. Η εξαθλίωση, φτώχεια και πείνα, η μετανάστευση και προσφυγιά εξαπλώνονται δραματικά. Η παιδική εργασία, η εγκληματικότητα, ο ρατσισμός και εθνικισμός φουντώνουν. Η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων από τις πολυεθνικές και τους ιμπεριαλιστές απειλεί με καταστροφή το περιβάλλον και το μέλλον της ανθρωπότητας. Η όξυνση αυτών των επιθέσεων γίνεται μόνο και μόνο για να σώσουν οι καπιταλιστές τα κέρδη και το παρακμασμένο, σάπιο σύστημά τους από την κρίση.

Μόνο εμείς, οι εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι και φτωχά λαϊκά στρώματα μπορούμε και πρέπει να τους σταματήσουμε. Απέναντι στα αδιέξοδα του ατομισμού και της διαίρεσης, να χρησιμοποιήσουμε τους αγώνες και την αλληλεγγύη μας. Να πολεμήσουμε τον νεοφιλελευθερισμό, που γίνεται όλο πιο ακραίο, τα μνημόνια, την κρατική καταστολή και τις σύγχρονες χούντες, τον ρατσισμό, φασισμό και πόλεμο. Με όπλα τα συνδικάτα, τις επιτροπές αγώνα, τις γενικές συνελεύσεις, σε κοινωνικούς χώρους και γειτονιές. Με όλες τις μορφές αυτοοργάνωσης και τις καλύτερες παραδόσεις του εργατικού κινήματος.

Πρέπει να χτυπήσουμε το κακό στη ρίζα, στα μνημόνια, το ντόπιο και ξένο κεφάλαιο, την αντιδραστική ΕΕ, τον καπιταλισμό και τον ιμπεριαλισμό. Πρέπει να καταργήσουμε την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, να κοινωνικοποιήσουμε κάτω από εργατικό έλεγχο τις μεγάλες επιχειρήσεις στους τομείς-κλειδιά (τράπεζες, ενέργεια, μέσα μεταφοράς, επικοινωνίες κ.λπ.). Να σταματήσουμε να πληρώνουμε το χρέος, να βγούμε από τον ζουρλομανδύα του Ευρώ και τη «φυλακή» της ΕΕ του καπιταλισμού/ιμπεριαλισμού, του ρατσισμού και φασισμού, της καταστολής, των επεμβάσεων και πολέμων.

Πρέπει να στρατευτούμε στον αγώνα, για να υπερασπιστούμε την εργασία, το βιοτικό επίπεδο, το δικαίωμά μας στη ζωή και στην αναπαραγωγή της εργατικής τάξης με σύγχρονους όρους. Να ανατρέψουμε τη βαρβαρότητα του νεοφιλελευθερισμού, τις πολιτικές παλιών και νέων αστικών/μνημονιακών κομμάτων, τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και πολέμους. Μέσα από αγώνες, **να επιβάλλουμε τη δική μας επαναστατική κυβέρνηση, μια ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ**. Έτσι μπορούμε να εγγυηθούμε την εφαρμογή ενός ριζοσπαστικού, αντικαπιταλιστικού Προγράμματος Σωτηρίας - να ανοίξουμε τον δρόμο στη μόνη πραγματική εναλλακτική λύση, τον Σοσιαλισμό.

Η Ο.Κ.Δ.Ε. είναι μια εργατική κομμουνιστική οργάνωση, στο ρεύμα του επισημονικού μαρξισμού/τροτσκισμού και της 4^{ης} Διεθνούς. Δεν έχουμε καμιά σχέση με «τζάκια» και επαγγελματίες της πολιτικής, με το επίσημο κομματικό σκηνικό. Απευθυνόμαστε-Οργανώνουμε τους εργαζόμενους, άνεργους, νέους και φτωχά λαϊκά στρώματα, σε χώρους δουλειάς, σχολεία, σχολές και γειτονιές, στα κινήματα και τους αγώνες.

Είμαστε η παλαιότερη οργάνωση της επαναστατικής αριστεράς στην Ελλάδα (ίδρυση 1974 - ενώ το ρεύμα μας έχει ακόμα παλαιότερες, βαθύτερες ρίζες στην ιστορία του εργατικού και επαναστατικού κινήματος στην Ελλάδα). Δεν έχουμε λείψει από καμιά μικρή και μεγάλη αναμέτρηση του εργατικού κινήματος στη χώρα μας. Σε όλες τις κινητοποιήσεις και αγώνες (απεργίες, διαδηλώσεις, «αγανακτισμένοι» κ.λπ.) παρεμβαίνουμε με σχέδιο, υπομονή και επιμονή, προωθώντας τη ριζοσπαστικοποίησή τους, σεβόμενοι την εργατική δημοκρατία, την αυτοοργάνωση των μαζών, τους ρυθμούς ανάπτυξης της συνειδήσής τους. Φιλοδοξώντας να οικοδομηθεί μια ικανή και αποφασιστική ηγεσία, ώστε οι αγώνες να φτάσουν ως την τελική νίκη.

Παλεύουμε για μια σοσιαλιστική κοινωνία, που καμιά σχέση δεν έχει με τις σταλινικές δικτατορίες, τα πρότυπα της σοσιαλδημοκρατίας και «κεντροαριστεράς», κάθε ρεφορμιστικό σχέδιο νέο ή παλιό, που πρόδωσαν και δυσφήμισαν τον Σοσιαλισμό.

Παλεύουμε για μια ταξική επαναστατική πολιτική, που ακόμα διαχωρίζεται αυστηρά από τις καταστροφικές πολιτικές των «Λαϊκών Μετώπων» («εαμική κουλτούρα», μέτωπα δημοκρατικά, πατριωτικά κ.λπ.), οι οποίες οδήγησαν σε ιστορικές προδοσίες και ήττες του εργατικού κινήματος.

Παλεύουμε για μια πολιτική διεθνιστική. Η λύση στα μεγάλα προβλήματα της εποχής μας απαιτεί την αλληλεγγύη, κοινή πάλη και ισότιμη συνεργασία της εργατικής τάξης και των λαών, των εργατικών, επαναστατικών και κομμουνιστικών κινήματων/δυνάμεων διεθνώς. Τοποθετούμαστε κατηγορηματικά ενάντια στις ουτοπικές, αντιδραστικές σταλινικές θεωρίες του «σοσιαλισμού σε μία μόνο χώρα». Στην Ευρώπη, παλεύουμε για τη διάλυση της καπιταλιστικής/ιμπεριαλιστικής ΕΕ, για μια Ευρώπη ριζοσπαστική, δημοκρατική, σοσιαλιστική - για τις Ενωμένες Σοσιαλιστικές Πολιτείες της Ευρώπης.

Επιδιώκουμε μια οικονομία σχεδιασμένη από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Μια Σοσιαλιστική Δημοκρατία, μια πραγματική δημοκρατία των «από κάτω», που θα οργανώνει την κοινωνία βάσει των πραγματικών αναγκών της πλειοψηφίας και όχι μιας χούφτας καπιταλιστών ή γραφειοκρατών. Μια σοσιαλιστική δημοκρατία πολύ πιο πλήρη, πολύ ανώτερη από το σάπιο αστικό κοινοβουλευτικό σύστημα και τον σταλινικό ολοκληρωτισμό. Αυτή είναι και η μόνη πραγματική λύση απέναντι στην κρίση του καπιταλισμού, που γεννά μόνο ανεργία, μνημόνια, χούντες και πολέμους. Πρέπει λοιπόν να στρατευτούμε στην Ο.Κ.Δ.Ε. και να οικοδομήσουμε το Παγκόσμιο Κόμμα της Σοσιαλιστικής Επανάστασης, μια αναγεννημένη 4^η Διεθνή.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΤΗΣ Ο.Κ.Δ.Ε.**(Δεκέμβριος 2024 - Γενάρης 2025)**

Από τις αρχές Δεκέμβρη του τρέχοντος έτους και μέχρι τέλη Γενάρη του 2025 θα πραγματοποιηθεί η ετήσια οικονομική εξόρμηση της Ο.Κ.Δ.Ε. Καλούμε όλους τους συντρόφους και τις συντρόφισσες να συνεισφέρουν σ' αυτή την προσπάθεια.

Μοναδική πηγή οικονομικής στήριξης της Ο.Κ.Δ.Ε. είναι οι εισφορές των μελών της και η ενίσχυση από συναγωνιστές και φίλους. Στηριζόμαστε αποκλειστικά στις δικές μας δυνάμεις, γιατί η οικονομική ανεξαρτησία της οργάνωσής μας από το αστικό κράτος, τον κρατικό κορβανά -φανερό και κρυφό- και την αστική τάξη είναι βασική προϋπόθεση για την πολιτική της ανεξαρτησία. Απευθυνόμαστε σε κάθε εργαζόμενο και νεολαίο, σε κάθε αγωνιστή που γνωρίζει την ατλαντευτή πάλη της Ο.Κ.Δ.Ε. για την υπεράσπιση και διεύρυνση των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Για την οικοδόμηση μιας μαζικής εργατικής, επαναστατικής οργάνωσης. Για την ανατροπή της δικτατορίας του κεφαλαίου και του σημερινού σάπιου καθεστώτος. Για την εγκαθίδρυση μιας σοσιαλιστι-

κής κοινωνίας, που θα έχει στο κέντρο της τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Σας καλούμε να στηρίζετε αυτή την προσπάθεια και οικονομικά με την συνεισφορά σας. Γνωρίζουμε ότι οι εργαζόμενοι, η νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα υποφέρουν από τις βάρβαρες μνημονιακές πολιτικές και την καπιταλιστική κρίση. Γι αυτό η όποια συνεισφορά από το υστέρημα του καθενός προς την οικονομική καμπάνια της Ο.Κ.Δ.Ε., όσο μικρή κι αν είναι, είναι πολύτιμη γιατί αποτελεί μια συνειδητή πράξη στήριξης της πάλης ενάντια στην ταξική εκμετάλλευση, τον καπιταλισμό και τον ιμπεριαλισμό.

Μπορείτε να συνεισφέρετε με ταχυδρομική επιταγή στην διεύθυνση **Αγ. Κωνσταντίνου 57, Τ.Κ. 104 37, Αθήνα, υπόψιν του Σωφρόνη Παπαδόπουλου**, ή επικοινωνήστε μαζί μας στέλνοντας e-mail στο ergatikipali@okde.gr ή στο τηλέφωνο 210-5247227 απογευματινές ώρες.

Οργάνωση Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας
www.okde.gr

Πού θα βρείτε τις εκδόσεις**ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ****Αθήνα**

Βιβλιοπωλεία: "Πρωτοπορία" Γραβιάς 3-5, "Πολιτεία" Ασκληπιού 1-3 & Ακαδημίας, "Εναλλακτικό Βιβλιοπωλείο" Θεμιστοκλέους 37 & σε όλα τα κεντρικά βιβλιοπωλεία.

Θεσσαλονίκη

Βιβλιοπωλεία: "Το Κεντρί" Δημ. Γούναρη 22 (Ναυαρίνο), "Poeta" Αριστοτέλους 34, "Ακυβέρνητες Πολιτείες" Αλ. Σβώλου 28

Πάνασσα

Βιβλιοπωλείο: "Αναγνώστης" Πυρσινέλα 11

Πού θα βρείτε την εφημερίδα**ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ****Αθήνα**

Περίπτερα: Πλ. Κάνιγγος και σχεδόν σε όλα τα περίπτερα των Εξαρχείων.

Βιβλιοπωλεία: "Εναλλακτικό Βιβλιοπωλείο" Θεμιστοκλέους 37, "Καινά Δαιμόνια" Σουλτάνη 8, "Εκτός των Τειχών" Γραβιάς 10-12.

Θεσσαλονίκη

Πολιτικό-Πολιτιστικό Στέκι "Ισκρα", Αμύντα 12, ισόγειο

Βιβλιοπωλεία: "Το Κεντρί" Δημ. Γούναρη 22 (Ναυαρίνο), "Poeta" Αριστοτέλους 34, "Ακυβέρνητες Πολιτείες" Αλ. Σβώλου 28

Πάνασσα

Ψιλικατζίδικο "Ψιλικατέσεν" Γρ. Σακκά 14

Και στα κεντρικά πρακτορεία Αθηναϊκού τύπου σε όλη την Ελλάδα.

Γίνε Συνδρομητής - Ενίσχυσε την ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Γράψτε μας στο e-mail ergatikipali@okde.gr ή ταχυδρομήστε μας τα στοιχεία σας στην διεύθυνση Αγ. Κωνσταντίνου 57, Τ.Κ. 104 37, Αθήνα.

Ετήσια συνδρομή εσωτερικού 15 ευρώ - εξωτερικού 20 ευρώ.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Μηνιαία εφημερίδα της Οργάνωσης Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας

Εκδίδεται από αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, Εκδότης: Σωφρόνης Παπαδόπουλος, Εκτύπωση: Κ. Φερέτος, Δερβενίων 10 γραφεία: Αγ. Κωνσταντίνου 57, Τ.Κ. 10437, Αθήνα, τηλ. 210-5247227 - Κλεισούρας 4, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310-237938

www.okde.gr, e-mail: ergatikipali@okde.gr

Το 2025 που θα υποδεχτούμε σε λίγες μέρες, δυστυχώς, θα είναι πολύ χειρότερο από το χρόνο που αφήνουμε πίσω για τους εργαζόμενους, τα φτωχά λαϊκά στρώματα και τη νεολαία. Αυτό δείχνουν η γενική κατάσταση της οικονομίας και όλοι οι δείκτες των βασικών οικονομικών στοιχείων που έρχονται στο φως, όπως και ο Προϋπολογισμός 2025. Οι ψευδολογίες της κυβέρνησης Μητσοτάκη και των παπαγάλων της, που παρουσιάζουν μια «θωρακισμένη» ελληνική οικονομία που «αναπτύσσεται» και μάλιστα «σημαντικά», και ότι «το δημόσιο χρέος μειώνεται» έχουν σαν στόχο να εξαπατήσουν τον ελληνικό λαό. Εκτός αν οι θριαμβολογίες του Μητσοτάκη και της άθλιας κυβερνητικής παρέας του για την πορεία της οικονομίας αφορούν μόνο μια μικρή μερίδα της αστικής τάξης, την παρασιτική και χρηματιστηριακή ελίτ, που πράγματι έχει αυξήσει κατακόρυφα τα κάθε είδους έσοδά της.

Τα πολύ χειρότερα έρχονται

Ο ελληνικός καπιταλισμός βρίσκεται και πάλι στα πρόθυρα μιας νέας χρεοκοπίας (ανεξάρτητα πώς θα την ονομάσουν) πολύ χειρότερη από τη προηγούμενη (2008-09) και φυσικά με πολύ πιο οδυνηρές επιπτώσεις για τους εργαζόμενους και τα φτωχά στρώματα. Γιατί η παγκόσμια κατάσταση χειροτερεύει διαρκώς: α) Οι οικονομίες των δυτικών ιμπεριαλιστών βρίσκονται σε κρίση που διαρκώς επιδεινώνεται, και δυστυχώς γι' αυτούς πολύ δύσκολα μπορούν να την «φορτώσουν» στις καθυστερημένες και υπανάπτυκτες χώρες, όπως έκαναν στο παρελθόν. Σε πολύ χειρότερη κατάσταση βρίσκεται η ΕΕ στην οποία έχει ενσωματωθεί ο ελληνικός καπιταλισμός, ο «μεγάλος ασθενής» της κρίσης του καπιταλισμού. β) Η πολεμική σύγκρουση που μάλλον έχει πάρει την μορφή ενός ακήρυκτου Γ' Παγκόσμιου Πολέμου έχει οδηγήσει τις πολεμικές δαπάνες σε πολύ υψηλά επίπεδα. Ιδιαίτερα στη χώρα μας οι

Αγώνας για να σωθούμε

στρατιωτικές δαπάνες έχουν εξαρθρώσει την οικονομία και διαλύσει όλες τις βασικές κοινωνικές δαπάνες (Υγεία, Παιδεία, κοινωνική ασφάλιση κ.ά.), λόγω της πολιτικής της πολεμοκάπηλης κυβέρνησης Μητσοτάκη που συμμετέχει ενεργά στα δυο πιο επικίνδυνα σημερινά πολεμικά μέτωπα (Ουκρανία, Μέση Ανατολή) και την οποία ονομάζει «σωστή πλευρά της ιστορίας». γ) Το παγκόσμιο χρέος, ιδιωτικό και δημόσιο, έχει ξεπεράσει τα 350 τρισ. δολάρια, δηλαδή πάνω από 3,5 φορές το παγκόσμιο ΑΕΠ. δ) Η κλιματική κρίση, όλο και περισσότερο επηρεάζει την παγκόσμια οικονομία με τις καταστροφές που προκαλεί και τα τεράστια ποσά που χρειάζεται για να ελεγχθεί. Δυστυχώς, όπως έδειξε και η πρόσφατη σύνοδος του Μπακού για το κλίμα, κανένα ουσιαστικό μέτρο (με κύρια ευθύνων των μεγάλων δυνάμεων) δεν παίρνουν για να τιθασευτεί.

Η παγκόσμια κατάσταση όπως και οι επιλογές κι ο προσανατολισμός της αστικής τάξης και των πολιτικών της δυνάμεων όχι μόνο επηρεάζουν και οξύνουν την κρίση του ελληνικού καπιταλισμού αλλά, επιπλέον, καθιστούν σχεδόν αδύνατη οποιαδήποτε ανάκαμψη. Όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι η κρίση του ελληνικού καπιταλισμού επιδεινώνεται και η νέα χρεοκοπία έρχεται.

α) Ο ισχυρισμός της κυβέρνησης ότι η αύξηση 2,3 της οικονομίας είναι από τους μεγαλύτερους της ΕΕ είναι εντελώς πλασματικός γιατί οφείλεται κυρίως στον τουρισμό, τη λεηλασία του πλούτου (δημόσιου και ιδιωτικού), στο Real Estate και στο χρηματιστηριακό τζόγο και όχι στους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας, οι οποίοι βρίσκονται σε διαρκή υποχώρηση — πάνω από 15 χρόνια έχει να γίνει σημαντική επένδυση. Αυτή η δυσοίωση κατάσταση έχει σαν αποτέλεσμα να χειροτερεύουν διαρκώς η παραγωγικότητα της

εργασίας (τελευταία των ευρωπαϊκών χωρών-μελών του ΟΟΣΑ και 4η από το τέλος μεταξύ των χωρών-μελών του συνολικά), το εμπορικό έλλειμμα και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

β) Οι χαμηλοί μισθοί, οι εκτεταμένες μορφές μερικής και προσωρινής απασχόλησης, το μεγάλο ποσοστό εργαζομένων που παίρνει λιγότερα και από τον κατώτατο μισθό, είναι ορισμένα από τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν την «κανονικότητα» της εργασιακής ζούγκλας, που εδώ και χρόνια εφαρμόζουν όλες οι αστικές κυβερνήσεις (ΠΑ-ΣΟΚ, ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ) που υπηρετούν τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Σύμφωνα με τα στοιχεία του e-ΕΦΚΑ: α) Οι μέσες μηνιαίες τακτικές αποδοχές τον Δεκέμβριο του 2011 ήταν 1.241 ευρώ μικτά ενώ τον Δεκέμβριο του 2023 ήταν μόλις 1.095 ευρώ μικτά, δηλαδή οι αποδοχές στη διάρκεια των 12 χρόνων μειώθηκαν κατά τα 146 ευρώ, σχεδόν 12%. β) Ο κατώτατος μισθός αυξήθηκε από 751 ευρώ μικτά τον Δεκέμβριο του 2011 σε 780 τον Δεκέμβριο του 2023, δηλαδή κατά 29 ευρώ. Ωστόσο, το 30% των εργαζομένων (περίπου 700.000) αμείβονταν τον Δεκέμβριο του 2023 με λιγότερα από τον κατώτατο μισθό των 780 ευρώ. Επιπλέον, αυτό το μικρότερο ποσό του κατώτατου μικτού μισθού δεν αφορά μόνο στις τακτικές αποδοχές τους, αλλά στο σύνολο των αποδοχών, μαζί με υπερωρίες, αργίες κ.ά. Ακόμη, αποδοχές χαμηλότερες από τον κατώτατο μισθό τον Δεκέμβριο του 2011 έπαιρναν περίπου 307.000 εργαζόμενοι, ενώ τον Δεκέμβριο του 2023 έπαιρναν 700.000 εργαζόμενοι, αύξηση 128%!

γ) Η «εργασιακή ζούγκλα» συνεχίζεται (στοιχεία του ΕΦΚΑ): Το 2011 οι μισθωτοί με μερική απασχόληση ήταν 302.500 ενώ το 2023 ήταν υπερδιπλάσιοι, περίπου 659.000, αύξηση 118%!

δ) Τέλος, κάτι που δείχνει την συ-

νολική κατάσταση των εργαζομένων είναι η αύξηση των ηλικιωμένων που εργάζονται: 1) Οι άνω των 60 ετών εργαζόμενοι τον Δεκέμβριο του 2011 ήταν περίπου 24.000 και αυξήθηκαν σε 130.000 τον Δεκέμβριο του 2023, αύξηση κατά 441%! Ακόμη και ο αριθμός των εργαζομένων ηλικίας 70 ετών και άνω το 2011 ήταν 942 και το 2023 έφθασαν τους 4.030 (!). Να υπενθυμίσουμε ότι η κυβέρνηση πριν μερικούς μήνες βάφτισε ως «δικαίωμα» των συνταξιούχων το να εργάζονται και έδωσε και σχετικά «κίνητρα».

ε) Η εικόνα των πραγματικών μισθών είναι ακόμη χειρότερη καθώς ροκανίζονται από την ακρίβεια (63% ακριβότερα τα βασικά τρόφιμα σε σχέση με το 2021), από την φορολογική αφαίμαξη (την μεγαλύτερη στη νεότερη ιστορία) και από την ανυπαρξία συλλογικών συμβάσεων (από 83,9% των εργαζομένων που κάλυπταν το 2008 σε μόλις 27-30% το 2023, στη δεύτερη χειρότερη θέση στη ΕΕ, πίσω μόνο από την Πολωνία).

Να τους διώξουμε πριν να είναι πολύ αργά

Αυτή η πολιτική της αντεργατικής κυβέρνησης Μητσοτάκης αλλά και όλων των άλλων αστικών κομμάτων, όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία, εφαρμόζεται σε βάρος των συμφερόντων των εργαζομένων, για την συντριβή των εργασιακών μας δικαιωμάτων και την κλεμμένη - απλήρωτη εργασία και εξυπηρετεί την κερδοφορία ρεκόρ μιας χούφτας μεγαλοκαπιταλιστών και κάθε λογής κερδοσκόπων. Επομένως, η κατάργηση αυτής της πολιτικής και τα χειρότερα που έρχονται είναι θέμα ζωής και θανάτου για τους εργαζόμενους και την επιβίωσή τους. Για την ανατροπή των πολιτικών που εφαρμόζονται δεν αρκεί μια εθιμοτυπική απεργία. Χρειάζεται αγώνας διαρκείας και σχέδιο για να πάρουμε πίσω όσα μας έχουν κλέψει όλα αυτά τα χρόνια, να σώσουμε την οικονομία για να βελτιώσουμε το βιοτικό μας επίπεδο.

Η καπιταλιστική βαρβαρότητα ...

με την γλώσσα των αριθμών

Η ασύστολη χρήση ιδιωτικών τζέτ από την παγκόσμια ελίτ γίνεται βραχνάς στο πρόβλημα της κλιματικής κρίσης. Έρευνα επιστημόνων του κλίματος από το Πανεπιστήμιο Linnaeus παρακολούθησε τις πτήσεις ιδιωτικών τζέτ για να υπολογίσει τους αέριους ρύπους. Η πτήση ενός ιδιωτικού τζέτ για μία ώρα μπορεί να απελευθερώσει περισσότερο διοξείδιο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα απ' όση παράγει ένας μέσος άνθρωπος σε έναν χρόνο. Μόνο πέριστοι ιδιωτικές πτήσεις παρήγαγαν περίπου 15,6 εκατ. τόνους διοξειδίου του άνθρακα, ποσότητα υψηλότερη κατά 46% σε σχέση με το 2021 και ισοδυναμεί με όσους ρύπους εκπέμπουν αντίστοιχα σε ένα έτος 7 εκατ. αυτοκίνητα. Αυτοί που κατέχουν ιδιωτικά τζέτ είναι περίπου το 0,003% του παγκόσμιου πληθυσμού με μέση περιουσία 123 εκατ. δολαρίων. Ένα μεγάλο κομμάτι των πτήσεων είναι για «αναψυχή» (στο παγκόσμιο κύπελλο ποδόσφαιρου στο Κατάρ το 2022 προσγειώθηκαν 1.846 τζέτ). Τραγική ειρωνεία αποτελεί η διάσκεψη του ΟΗΕ για το κλίμα στο Ντουμπάι το 2023, όπου προσγειώθηκαν 291 τζέτ.

Η αγωνία των εργαζομένων και της νεολαίας περιγράφεται στην έκθεση του ΟΟΣΑ για την παγκόσμια ευημερία, με συγκριτικά αποτελέσματα προηγούμενων ετών αλλά και των υπόλοιπων 34 κρατών-μελών του Οργανισμού. Οι επιδόσεις της Ελλάδας σε σύγκριση με το 2010 στους δείκτες του οικονομικού κεφαλαίου είναι αρνητικές, με το δημόσιο χρέος να αυξάνεται από το 94% στο 134% του ΑΕΠ, ενώ ο σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, δηλαδή οι επενδύσεις, μειώθηκαν σημαντικά από 97.000 δολάρια κατά κεφαλήν, σε όρους Ισοδυναμίας Αγοραστικής Δύναμης (PPP) στα 78.000 δολάρια. Η Ελλάδα έχει από τις χειρότερες επιδόσεις σε μισθολογικά θέματα, με τον τρίτο χειρότερο μισθό ανάμεσα στις 35 χώρες, μετά το Μεξικό και την Κολομβία, πολύ κοντά στη Σλοβακία και την Ουγγαρία. Η Ελλάδα έχει επίσης μακράν το υψηλότερο ποσοστό πολιτών που δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα, πίσω από το Μεξικό, τη Σλοβακία και την Τουρκία. Πάνω από το 65% των πολιτών βιώνουν οικονομικές δυσχέρειες, ποσοστό μεγαλύτερο από το 2010.

Οι τιμές του ρεύματος στην Ευρώπη κορυφώνονται απότομα λόγω της διέυρυνσης του χρηματιστηρίου ενέργειας, καθώς με την παραμικρή μεταβολή των καιρικών συνθηκών το κόστος για την ηλεκτρική ενέργεια θα παίρνει φωτιά. Τα χρηματιστήρια ενέργειας σε μεγάλες αγορές της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης «κοκκίνισαν», με τις τιμές χονδρικής στο ρεύμα να εκτοξεύονται για το άμεσο διάστημα έως και 70%. Στη Νορβηγία οι αυξήσεις χτυπούν το 79%, στη Σουηδία έως 40%. Στη νοτιοανατολική Ευρώπη και τις γειτονικές αγορές της Ελλάδας, οι τιμές εκτοξεύτηκαν σε δυσθεώρητα ύψη. Στην Ουγγαρία σημειώνεται μέση τιμή 306 ευρώ/μεγαβατώρα, στη Ρουμανία και τη Βουλγαρία 268 ευρώ, ενώ στην Ελλάδα η τιμή φτάνει στα 202,22 ευρώ.

ΔΥΣΒΑΣΤΑΧΤΗ Η ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

HOUSING
IS A
HUMAN
RIGHT

ΘΗΛΙΑ ΣΤΟΝ ΛΑΙΜΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΑ ΕΝΟΙΚΙΑ

Το κύμα ακρίβειας και το τσάκισμα των εργασιακών δικαιωμάτων έχει δημιουργήσει μία άνευ προηγουμένου κατάσταση για τη διαβίωση των φτωχών λαϊκών στρωμάτων. Το 2024 η ακρίβεια γονάτισε για ακόμη μια φορά τα νοικοκυριά τα οποία δαπανούν ένα τεράστιο ποσό από το εισόδημά τους για τα βασικά είδη ανάγκης. 4 στους 10 θα μειώσουν τις αγορές το επόμενο εξάμηνο ενώ τα 2/3 του εισοδήματος δαπανούνται σε λογαριασμούς, ενοίκια και φόρους. Αποτελέσματα έρευνας της Τράπεζας Αττικής και του IOBE έδειξαν ότι το 25% των ελληνικών νοικοκυριών δαπανά πάνω από το 40% του εισοδήματος για τις στεγαστικές του ανάγκες. Η κυβέρνηση της ΝΔ συνεχίζει την νεοφιλελεύθερη πολιτική της με ιδιωτικοποιήσεις, διάλυση οποιασδήποτε κοινωνικής δομής (Υγεία, Παιδεία, ασφάλιση) και εργασιακών δικαιωμάτων, πενιχρές και ανύπαρκτες πρακτικά αυξήσεις στους μισθούς, καταστολή ενώ ταυτόχρονα στήνει πάρτι αισχροκέρδειας για τις επιχειρήσεις και το κεφάλαιο.

Σύμφωνα με ανάλυση της εταιρείας Utility Bidder (με βάση στοιχεία του ΟΟΣΑ) προκύπτει ότι κατά τη δεκαετία 2012-2022 στην Ελλάδα η αύξηση του μέσου ετήσιου μισθού δεν ξεπερνά το 1,5%, που αποτελεί και τη χειρότερη επίδοση μεταξύ των υπόλοιπων χωρών της ΕΕ (ενδεικτικά στην Αυστρία το μέσο ετήσιο εισόδημα έχει αυξηθεί κατά 24,7%, στην Ιρλανδία κατά 23,8%, στο Βέλγιο κατά 22,9%, στην Ιταλία κατά 20,9% και στην Ισπανία κατά 17,9%). Ταυτόχρονα τα σουπερμάρκετ αισχροκερδούν πάνω στις πλάτες των εργαζομένων και των νοικοκυριών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι τέσσερις από τις μεγαλύτερες αλυσίδες σουπερμάρκετ κατέγραψαν αστρονομικά υπερκέρδη ύψους 158,6 εκατ. ευρώ, τα οποία είναι αυξημένα κατά 86,3% σε σύγκριση με το 2022.

Την ίδια στιγμή, τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat και της Geoaxis αναδεικνύουν το χάσμα μεταξύ μισθών και τιμών ακινήτων. Κατά τη δεκαετία 2013-2023, η μέση ετήσια αύξηση του βασικού μισθού δεν ξεπέρασε το 2% (είμαστε η τρίτη χώρα με τον χαμηλότερο ετήσιο εισόδημα στην ΕΕ), ενώ οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν 26% κατά μέσο όρο από το 2022 στο 2024. Από το 2018 έως το 2023 οι τιμές ενοικίασης για οικογενειακή κατοικία αυξήθηκαν κατά 43,2%-52,1%! Από την ίδια έρευνα προκύπτει ότι ποσοστό άνω του 60% των ενοικιαστών μόλις που καταφέρνει να πληρώσει το νοίκι και ένας μέσος εργαζόμενος στην Αθήνα χρειάζεται σήμερα να δαπανήσει το 55,9% του εισοδήματός του για την πληρωμή του ενοικίου της κατοικίας του. Το αντίστοιχο ποσοστό το 2018 διαμορφωνόταν στο 42,4%. Το 2023, πάνω από το 1/4 των Ελλήνων (26,1%, το υψηλότερο ποσοστό στην Ευρώπη) αναγκάζεται να κάνει περικοπές σε βασικά αγαθά ή να καταφεύγει στη βοήθεια φίλων, συγγενών και τραπεζικών δανείων για να μπορέσει να ανταποκριθεί στα ενοίκια. Η κατάσταση γίνεται πιο σοβαρή για οικογένειες με παιδιά, καθώς το 26,3% των νοικοκυριών αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πληρωμή του ενοικίου τους.

Στη Γαλλία, το 24,1% των πολιτών αντιμετωπίζουν παρόμοιες δυσκολίες, ενώ στην Ισπανία το ποσοστό ανέρχεται στο 17,2%. Στην αντίπερα όχθη, χώρες όπως η Ρουμανία (0,3%) και η Σλοβακία (1,1%) καταγράφουν τα χαμηλότερα ποσοστά πολιτών που δυσκολεύονται να πληρώσουν το ενοίκιο, λόγω των πιο προσιτών τιμών ακινήτων. Επι-

πλέον κάποιες χώρες της ΕΕ έχουν λάβει δημοσιονομικά μέτρα για αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η τιμή των ενοικίων ανά τετραγωνικό μέτρο αυξήθηκε κατά 82% την τελευταία δεκαετία, ενώ ο μέσος μισθός μόνο κατά 17%, με βάση στοιχεία του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (INE). Λόγω της κατάστασης, η κυβέρνηση ψήφισε στις αρχές του 2023 έναν νόμο που προβλέπει ότι θα πραγματοποιηθούν 20.000 κρατικές κατοικίες και θα επιβάλλονται κυρώσεις στους ιδιοκτήτες που αφήνουν κενά τα διαμερίσματά τους. Όμως ο νόμος δεν κατάφερε να σταματήσει την αύξηση των ενοικίων, ιδίως στις μεγαλουπόλεις.

Η φούσκα των ακινήτων είναι αποτέλεσμα της νεοφιλελεύθερης πολιτικής που εφαρμόζει η ΕΕ. Ουσιαστικά δεν βάζουν κανένα πλαφόν στις τιμές του τετραγωνικού και δεν γίνονται αυξήσεις στους μισθούς με βάση τις πραγματικές ανάγκες, αφήνοντας τα φτωχά στρώματα έρμαιο των «μαυραγοριτών –επιχειρήσεων». Ειδικότερα, σε 14 κράτη-μέλη το μέσο κόστος ενοικίου για ένα ακίνητο το πολύ δύο υπνοδωματίων καταναλώνει το 35% ή και περισσότερο των αμοιβών των εργαζομένων με τον κατώτατο μισθό. Σε ακόμα πιο αποπνικτική κατάσταση βρίσκονται οι χαμηλόμισθοι στην Ολλανδία, στην Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο όπου το ενοίκιο αντιπροσωπεύει το 50% των μηνιαίων αποδοχών. Τα τελευταία στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι το κόστος του ενοικίου έχει αυξηθεί έως και 200% σε ολόκληρη την ΕΕ.

Σε αυτή την προβληματική κατάσταση, η κυβέρνηση Μητσοτάκη εξακολουθεί να διαβεβαιώνει ότι όλα βαίνουν καλώς. Συνεχίζει την πολιτική της αισχροκέρδειας αρνούμενη να βάλει πλαφόν στις τιμές των προϊόντων, του ενοικίου και να καταργήσει το ΦΠΑ στα βασικά είδη πρώτης ανάγκης, εξυπηρετώντας έτσι συμφέροντα πολύ συγκεκριμένων μειοψηφικών στρωμάτων που πλουτίζουν σε βάρος της υπόλοιπης κοινωνίας. Επιπλέον ανακοινώνει μέτρα που διογκώνουν το πρόβλημα της ακρίβειας των ενοικίων όπως οι golden visa, και δεν κάνει τίποτα για να περιορίσει ουσιαστικά τη βραχυχρόνια μίσθωση κατοικιών (airbnb) που φέρνει τεραστία κέρδη στην ελληνική ελίτ (μέχρι το 2019, ο κλάδος είχε συνεισφέρει στα δημόσια έσοδα 444 εκατ. ευρώ και ο τζίρος, ξεκινώντας από 1,42 δισ. ευρώ το 2016, έφτασε τα 3,3 δισ. ευρώ το 2023) και μετατρέπει τη στέγη σε προϊόν πολυτελείας. Συνεχίζει την πολιτική της εξαθλίωσης των φτωχών λαϊκών στρωμάτων και των εργαζομένων διαλύοντας κάθε εργασιακό δικαίωμα και κάνει λόγο για πενιχρές «αυξήσεις» μισθών πάνω σε μισθούς που δεν φτάνουν να καλύψουν τα βασικά έξοδα μισού μήνα.

Με ενωτικούς και ανυποχώρητους αγώνες θα ανατρέψουμε την κυβέρνηση της ΝΔ. Εφαρμόζοντας ένα μεταβατικό πρόγραμμα σωτηρίας και μία κυβέρνηση των εργαζομένων. Επιβάλλοντας δημόσιο πρόγραμμα φθηνών λαϊκών κατοικιών για την αντιμετώπιση του στεγαστικού, κατάργηση του ΦΠΑ στα είδη βασικής κατανάλωσης και ουσιαστική αύξηση μισθών. Ο μόνος δρόμος για να μπορέσουμε να σταματήσουμε την επίθεση της νεοφιλελεύθερης πολιτικής των ελίτ και της κυβέρνησης του Μητσοτάκη είναι η επανάσταση και σοσιαλισμός. Για να μπορέσουμε να γλιτώσουμε από την εξαθλίωση που μας έχουν βυθίσει τόσα χρόνια.

■ Βαγγέλης Μπ.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ...

Τέμπη: Συνέχεια του «μπαζώματος»
από Αρχές και κυβέρνηση

Στις 18/11, η εισαγγελία του Αρείου Πάγου διέταξε προκαταρκτική εξέταση, καθώς αποκαλύφθηκε ότι η διοίκηση του ΟΣΕ «ξέχασε» να αποστείλει στον ανακριτή σημαντικό υλικό-βίντεο για την έρευνα για το κυβερνητικό έγκλημα των Τεμπών. Ο ΟΣΕ απέστειλε το υλικό που δείχνει την αναχώρηση της εμπορικής αμαξοστοιχίας από τον σταθμό, αλλά όχι το υλικό που δείχνει τον χώρο φόρτωσης, για να διαπιστωθεί αν μετέφερε παράνομο/ επικίνδυνο φορτίο, το οποίο προκάλεσε την έκρηξη. Αντίστοιχα, οι δικαστικές αρχές «θυμήθηκαν» να ζητήσουν αυτό το βίντεο 21 μήνες μετά το δυστύχημα – έγκλημα. Σε συνέντευξη Τύπου που παρέθεσαν στις 18/11 μέλη της Επιτροπής Διερεύνησης Ανεξάρτητων Πραγματογνωμόνων Οικογενειών, επεσήμαναν το γεγονός ότι μόλις δύο μήνες μετά το δυστύχημα τα βιολογικά δείγματα των θυμάτων καταστράφηκαν με εισαγγελική εντολή, πριν προλάβουν ανεξάρτητοι ερευνητές να πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε ανάλυση. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην μπορεί πια να εξακριβωθεί αν κάποιο θύμα είχε εισπνεύσει διοξειδίο του άνθρακα. Οι δικαστικές αρχές, σε συνεργασία με τη διοίκηση του ΟΣΕ και την κυβέρνηση, μπλοκάρουν και καταστρέφουν την έρευνα για το έγκλημα στα Τέμπη. Η κυβέρνηση, γνωρίζοντας ότι είναι εξολοκλήρου υπεύθυνη, καθώς μαζί με τις προηγούμενες ξεπούλησαν τα τρένα, προσποιείται ότι δεν συνέβη τίποτα.

Κυβέρνηση και Χρυσοχοϊδης
εκδικούνται τον Νίκο Ρωμανό

Από τις 26/11 ο Νίκος Ρωμανός βρίσκεται προφυλακισμένος στις φυλακές Κορυδαλλού. Οι κατηγορίες που του σέρνουν κυβέρνηση και υπ. Προ.Πο. είναι σύσταση και ένταξη σε τρομοκρατική οργάνωση με βάση την έρευνα για την έκρηξη στους Αμπελόκηπους. Η δίωξη βασίζεται στη δοκιμασμένη συνταγή της αξιοποίησης γενετικού υλικού (που μπορεί εύκολα να «φυτευτεί») για ενοχοποίηση αγωνιστών, καθώς η κατηγορία βασίζεται σε ένα αποτύπωμα σε σακούλα σκουπιδιών. Πέρα από αυτό το πολύ αμφίβολο στοιχείο, η κυβέρνηση αξιοποιεί και πάλι τις «κοινωνικές σχέσεις» ως υποτίθεται, αποδεικτικό ενοχής των αγωνιστών, παρά το ότι ο Ρωμανός δεν γνωρίζει κανέναν από τους άλλους κατηγορούμενους. Η υπόθεση που πάει να στήσει ο Χρυσοχοϊδης είναι ξεκάθαρο ότι πρόκειται για μία απόπειρα για «ρεβάνς» προς τον Ρωμανό και το κίνημα συνολικά. Δεν είναι τυχαίο ότι η δίωξη έρχεται λίγο πριν την επέτειο της κοινωνικής έκρηξης του 2008 που ακολούθησε την κρατική δολοφονία του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, φίλου του Ρωμανού. Η κυβέρνηση, μαζί με τον υπουργό της καταστολής, της πανεπιστημιακής αστυνομίας και των εκκενώσεων των καταλήψεων, θέλει να τρομοκρατήσει εργαζόμενους και νεολαία, φοβούμενη μία επικείμενη ανάδυση των αγώνων. Κατονομάζει κάθε αγωνιστή ως τρομοκράτη και επιδεικνύει προκλητικά το αντιδραστικό νομοθετικό οπλοστάσιο που έχει δημιουργήσει. Οι γονείς του Ρωμανού, μαζί με παλιό γυμνασιάρχη του δηλώνουν: «Ο Νίκος είναι εύαλτος και πολύ ταλαιπωρημένος. Να μην πληρώσει για τις ατασθαλίες στα Τέμπη και τη διαγραφή Σαμαρά. Γιατί για αυτά πληρώνει τώρα». Αυτό είναι το σχέδιο του Χρυσοχοϊδη.

40ό Συνέδριο ΟΙΥΕ

Διάλυση από ρεφορμιστές και γραφειοκράτες Μακριά από τις ανάγκες των εργαζομένων

Στις 23-24/11 ήταν προγραμματισμένο το Συνέδριο της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδας (ΟΙΥΕ). Πριν το Συνέδριο ορισμένα σωματεία είχαν κάνει αίτηση για εγγραφή στην ομοσπονδία, η απερχόμενη διοίκηση (πλειοψηφία ΔΑΚΕ-ΣΥΡΙΖΑ) τα απέρριψε με διάφορες δικαιολογίες (περί μη ηλεκτρονικών εκλογών και εγγραφής εργαζομένων). Το κοινό χαρακτηριστικό όλων των μη αποδεκτών σωματείων αποτελεί το γεγονός ότι είναι πλήρως ελεγχόμενα από το ΠΑΜΕ/ΚΚΕ. Τα σωματεία αυτά είναι στις εταιρείες: Teleperformance, NEXI, Intrasoft, Mitel Networks, Webhelp, Skrutz, Skrutz Last Mile, Vodafone 360 connect, NOKIA και τα Συνδικάτα Εργατοϋπαλλήλων Τηλεπικοινωνιών - Πληροφορικής Αττικής και Θεσσαλονίκης. Με τις εγγραφές αυτές, που είναι αμφίβολο αν πρόκειται για πραγματικά σωματεία, το ΚΚΕ/ΠΑΜΕ σκόπευε να κερδίσει την πλειοψηφία της ομοσπονδίας.

Το ΠΑΜΕ πριν το Συνέδριο είχε προαναγγείλει συγκέντρωση για το Σάββατο 23/12 έξω από το χώρο του Συνεδρίου (θέατρο ΠΕΡΟΚΕ) με σκοπό να επιβάλει την εγγραφή των σωματείων. Μόλις ξεκίνησε το Συνέδριο ο μηχανισμός του ΠΑΜΕ το διέκοψε βίαια — αφορμή στάθηκε η διαφωνία του με την απερχόμενη διοίκηση σχετικά με την σύνθεση του προεδρείου. Η ΔΑΣ (παράταξη του ΠΑΜΕ) ουσιαστικά πρότεινε, αντίθετα στην πρόταση του απερχόμενου ΔΣ, μόνο άτομα της αρεσκείας της για το προεδρείο. Ο απερχόμενος πρόεδρος της ΟΙΥΕ βλέποντας την κατάσταση μέσα στο Συνέδριο να χειροτερεύει με ύβρεις και προπηλακισμούς συνέδρων, κάλεσε τους συνέδρους να αποχωρήσουν

σε ένδειξη διαμαρτυρίας και μη νομιμοποίησης του Συνεδρίου. Εκείνη τη στιγμή το ΠΑΜΕ μπλόκαρε τις πόρτες της αίθουσας επιδιώκοντας την συνέχιση του Συνεδρίου με το δικό του τρόπο, προσπαθώντας να επιβάλει τους δικούς του όρους. Αφότου η πλειοψηφία των συνέδρων αποχώρησε η ΔΑΣ συνέχισε το Συνέδριο μόνη της. Με λεκτική και ψυχολογική βία κατάφερε να αποσπάσει σφραγίδα, ταμείο, έγγραφα από την δικαστική αντιπρόσωπο για την νομιμοποίηση του Συνεδρίου. Κατά την διάρκεια δέχτηκε παμπηφεί όλα τα προαναφερόμενα σωματεία και προχώρησε σε διαγραφές άλλων σωματείων και μεμονωμένων «νόθων αντιπροσώπων» που τα χαρακτήριζε «εργοδοτικά». Κατά την ΔΑΣ το «Συνέδριο» ολοκληρώθηκε και οι «εκλογές» την ανέδειξαν σε πρώτη και μοναδική δύναμη με 21 έδρες στο ΔΣ της ομοσπονδίας, από τις 10 που είχε, και με 26 αντιπρόσωπους στην ΓΣΕΕ.

Μετά το πέρας του Συνεδρίου και οι δυο πλευρές προχώρησαν σε αλληλοκατηγορίες μέσω δημόσιων καταγγελιών καθώς και σε απειλές για προσφυγή στη Δικαιοσύνη. Από την μια μεριά η παράταξη των ΔΑΚΕ-ΣΥΡΙΖΑ κατήγγειλε την ΔΑΣ για πραξικόπημα και «ψευτο-συνέδριο». Από την άλλη μεριά η ΔΑΣ κάνει λόγο για συκοφαντικές, πλαστές ανακοινώσεις ενάντια στις «συλλογικές διαδικασίες».

Αυτή η κατάσταση οδηγεί στην ουσιαστική διάσπαση της ΟΙΥΕ, μια από τις μεγαλύτερες ομοσπονδίες της χώρας, σε μια περίοδο που το συνδικαλιστικό κίνημα έχει ανάγκη την ανασύνθεση - ανασυγκρότησή του. Οι δυο μηχανισμοί επιδίδονται στο κυνήγι της κατάκτησης ορισμένων

θέσεων προκειμένου να ικανοποιήσουν κομματικές σκοπιμότητες και αγνοούν επιδεικτικά την ανάγκη για ενότητα των δομών του συνδικαλιστικού κινήματος στην τωρινή συγκυρία. Με αυτές τους τις ενέργειες ανοίγουν διάπλατα την πόρτα στην αστική δικαιοσύνη και στην επικίνδυνη κυβέρνηση της ΝΔ να παρέμβουν στο συνδικαλιστικό κίνημα ενάντια στα συμφέροντα των εργαζόμενων. Επίσης αυτή η σύγκρουση ακυρώνει οποιαδήποτε συζήτηση για την κατάκτηση συλλογικών συμβάσεων με αυξήσεις μισθών και οξύνει την σύγχυση στους εργαζομένους. Αυτή η διαλυτική κατάσταση είναι άλλη μια πράξη της κρίσης του συνδικαλιστικού κινήματος μετά την σύγκρουση ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ, αυτή την φορά με την κύρια ευθύνη του ΠΑΜΕ.

Οι ευθύνες για την σύγχυση των εργαζομένων και την ολιστική κρίση του συνδικαλισμού πέφτουν στην γραφειοκρατία των ΠΑΣΚΕ/ΔΑΚΕ/ΣΥΡΙΖΑ αλλά και σε αυτά των ρεφορμιστών του ΠΑΜΕ. Η πρώτη επιδιώκει, ως συνήθως, να αποθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων, τον μαχητικό συνδικαλισμό, την υπεράσπιση ανεξάρτητων συμφερόντων και δεν προβάλλει τα ταξικά συμφέροντα της εργατικής τάξης. Αντίθετα, η συνδικαλιστική γραφειοκρατία αμβλύνει την λογική ανάθεσης και την πολιτική της ταξικής συνεργασίας με εργοδότες/κράτος. Παρόλ' αυτά το μεγαλύτερο βάρος για την κρίση του συνδικαλισμού το έχει το ΠΑΜΕ/ΚΚΕ καθώς έχει επιδοθεί σε συνεκτική προσπάθεια, με κάθε μέσο να ελέγξει κάθε δομή του οργανωμένου Συνδικαλιστικού Κινήματος από τα πιο «μικρά» πρωτοβάθμια σωματεία μέχρι τα κατά τόπους Εργατικά Κέντρα και την ΓΣΕΕ. Σε αυτήν την

προσπάθεια χρησιμοποιεί τα πιο χυδαία μέσα για να αναρριχηθεί ως πρώτη δύναμη. Στα μέσα αυτά περιλαμβάνονται εκλογικές νοθείες όπου στα σωματεία ψηφίζουν φοιτητές-μέλη της ΚΝΕ, μέλη-φίλοι του ΚΚΕ, εργαζόμενοι από άλλους κλάδους, εργοδότες μέχρι και ανύπαρκτα πρόσωπα. Ακόμα εξαπολύουν συκοφαντίες και λασπολογίες για όποιον διαφωνεί με το ΠΑΜΕ ή δεν έχει ενταχθεί σε αυτό, τότε αυτός αυτομάτως γίνεται το μακρύ χέρι των εργοδοτών και του κράτους. Φυσικά όταν δεν μπορούν να «κερδίσουν» την πλειοψηφία με τους παραπάνω τρόπους δεν έχουν κανένα ενδοιασμό να καταφύγουν και σε φυσική βία ή και να διαλύσουν συλλογικές διαδικασίες (συνελεύσεις, εκλογές σωματείων). Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα από τους τραμπουκισμούς/φυσική βία/προπαγάνδα που εξαπέλυσαν απέναντι στο ΠΑΣΕ Vodafone όταν το 2018 δεν κατάφεραν με δόλιους τρόπους να ελέγξουν το σωματείο.

Η επαναστατική αριστερά έχει χρέος να μην σπάσει σε αυτούς τους χειρισμούς των σταλινικών απολιθωμάτων αλλά να τους καταδικάσει. Ο ακολουθητισμός, η εθελουφλία, τα κούφια λόγια περί ταξικών συνδικάτων και λοιποί χαρακτηρισμοί οδηγούν σε επικίνδυνη κατεύθυνση το εργατικό κίνημα και δεν οχυρώνουν τις αντιστάσεις του, αντίθετα το μετατρέπουν σε έρμαιο στα χέρια των σταλινικών και των εργοδοτών/κράτους. Η ανάγκη σαφούς πολιτικής οριοθέτησης και διαχωρισμού από αυτές τις πολιτικές αλλά και η μάχη, αποφασιστική αντιμετώπισή τους είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την οικοδόμηση των αντιστάσεων του. Ακόμα η ανασυγκρότηση - ανασύνθεση του εργατικού κινήματος δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν όσο αυτές οι πρακτικές εμποτίζουν τους εργαζόμενους. Επομένως η ανάγκη να ριχτούν στο καναβάτσο αυτές οι πρακτικές είναι επιτακτική προκειμένου οι εργαζόμενοι να διεκδικήσουμε και να επιβάλουμε καλύτερες συνθήκες εργασίας με πραγματικές αυξήσεις μισθών.

ΑΠΕΡΓΙΑ 20 ΝΟΕΜΒΡΗ: Η κρίση του συνδικαλιστικού κινήματος εμπόδιο στην αντεπίθεση

Την Τετάρτη 20 Νοέμβρη πραγματοποιήθηκε η Γενική Απεργία που είχαν προκηρύξει οι ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ με βασικό αίτημα την αντιμετώπιση της ακρίβειας. Το προηγούμενο διάστημα είχε προηγηθεί συνάντηση της ΓΣΕΕ με το υπουργείο Εργασίας ώστε να συζητηθεί η επανέναρξη των συλλογικών διαπραγματεύσεων για την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ), όπου η υπουργός Κεραμέως αρνήθηκε οποιαδήποτε σχετική συζήτηση. Μέχρι και πριν το πρώτο μνημόνιο, η ΕΓΣΣΕ και ο κατώτατος μισθός προέκυπταν έπειτα από τριμερή διαπραγμάτευση μεταξύ της ΓΣΕΕ, των εργοδοτικών ενώσεων (ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ) και το κράτος. Οι διαπραγματεύσεις αυτές καταργήθηκαν με το δεύτερο Μεσοπρόθεσμο το 2012, το οποίο επίσης προέβλεπε το πάγωμα και περιορισμό της μέχρι τότε ισχύουσας ΕΓΣΣΕ. Έκτοτε ο κατώτατος μισθός καθορίζεται από την εκάστοτε κυβέρνηση και τα μικροπολιτικά παιχνίδια που θέλει να παίξει, όπως γινόταν επί Χούντας. Η κάλυψη από συλλογικές συμβάσεις εργασίας στην Ελλάδα βρίσκεται περίπου στο 25%, την ίδια στιγμή που υπάρχει οδηγία της ΕΕ για κάλυψη στο 60%. Για να αποφύγει οποιαδήποτε συζήτηση για συλλογικές

διαπραγματεύσεις (κάτι που θα διευκολύνει τους εργαζόμενους να διεκδικήσουν και επιχειρησιακές συμβάσεις), η κυβέρνηση έχει εφεύρει έναν αλγόριθμο που θα ορίζει την αύξηση του κατώτατου μισθού. Οι εργαζόμενοι καταλαβαίνουν στο πετσί τους ότι κανένας αλγόριθμος και κανένα κυβερνητικό μέτρο δεν πρόκειται να αντιμετωπίσει την ακρίβεια.

Η απεργία της 20ής Νοέμβρη είχε κάποια ποιοτικά στοιχεία τα οποία ενδεχομένως αποκαλύπτουν την αρχή μιας τάσης μέσα στους εργαζόμενους. Αρχικά, η συμμετοχή στην απεργία και στις διαδηλώσεις αυξήθηκε σε σχέση με την προηγούμενη γενική απεργία του Απριλίου. Ενδεικτικά, στην Αθήνα συνολικά οι διαδηλωτές που συμμετείχαν στις απεργιακές συγκεντρώσεις ήταν περίπου 25.000, στη Θεσσαλονίκη περίπου 4.000, ενώ σε Πάτρα και Πάννενα ήταν περίπου 2.000. Ένα άλλο ποιοτικό στοιχείο είναι η εμφάνιση αρκετών πρωτοβάθμιων σωματείων, έστω κι εάν τα μπλοκ τους απαρτιζόσαν λίγους εργαζόμενους, και η επανεμφάνιση σωματείων που έλειπαν το τελευταίο διάστημα από απεργιακές συγκεντρώσεις, όπως κάποια σημαντικά σωματεία λιμενεργατών κ.ά. Τέλος, σημαντικός ήταν και ο αριθμός των νέων εργαζομένων που βρίσκονταν περιμετρι-

κά του κύριου σώματος της πορείας. Τα παραπάνω δείχνουν ότι αρχίζει να εμφανίζεται μια τάση μέσα στην κοινωνία, όπου η δικαιολογημένη οργή και αγανάκτηση λόγω της ακρίβειας και της φτώχειας, οι οποίες εκφράζονταν υπόκωφα και εκδηλώνονταν σποραδικά στο δρόμο, αρχίζουν να αναζητούν πιο ενεργά μια πρακτική διέξοδο. Οι εργαζόμενοι βιώνουν καθημερινά στο πετσί τους τις επιπτώσεις της ακρίβειας και των ιδιωτικοποιήσεων. Σε πρόσφατη έρευνα της Eurostat, η Ελλάδα είναι πρώτη στην υποκειμενική φτώχεια (δείκτης που αποτυπώνει το πώς οι ερωτώμενοι αντιλαμβάνονται το πόσο δύσκολα μπορούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις).

Σίγουρα μια απεργία ανά εξαήμερο δεν είναι αρκετή, ιδιαίτερα υπό τους όρους που έγινε η συγκεκριμένη. Κατά την αρχική προκήρυξη της απεργίας, η ΓΣΕΕ ανακοίνωσε διαφορετική ημέρα από την ΑΔΕΔΥ και σε δεύτερο χρόνο συμφώνησαν να είναι κοινή η ημέρα της απεργίας. Αυτή είναι μια έκφανση της κρίσης και του κατακεραματισμού του συνδικαλιστικού κινήματος, το ξεπέραςμα των οποίων είναι απαραίτητος όρος για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων. Επιπλέον, και σε αυτή την απεργία υπήρξε ο χωροταξικός διαχωρισμός των

συγκεντρώσεων, με την πραγματοποίηση τριών διαφορετικών. Από τη μία, οι δυνάμεις του ΠΑΜΕ/ΚΚΕ ακολουθώντας πιστά την διασπαστική πολιτική τους (τελευταίο επεισόδιο είναι τα αίτια των σταλινικών στο συνέδριο της ΟΠΥΕ και η ενεργή προσπάθεια διάσπασης της Ομοσπονδίας) κάλεσαν στα Προπύλαια. Από την άλλη, αρκετές δυνάμεις της άκρας και ριζοσπαστικής αριστεράς κάλεσαν σε συγκέντρωση στα Χαυτρία, μακριά από την πλειοψηφία των εργαζομένων που συγκεντρώθηκαν στην πλατεία Κλαυθμώνος. Το αποκορύφωμα ήταν οι δύο πορείες να κινηθούν παράλληλα προς αντίθετες κατευθύνσεις για ένα σύντομο χρονικό διάστημα.

Για να μπορέσει να δοθεί μια απάντηση, για να αρχίσει να αντιστρέφεται η κατάσταση και να μπορέσουν οι εργαζόμενοι και η κοινωνία να ανασάνουν χρειάζονται πολλά περισσότερα από δύο γενικές απεργίες το χρόνο για να βγάξει η ΓΣΕΕ την υποχρέωση. Βασική προϋπόθεση είναι η ενότητα του συνδικαλιστικού κινήματος και ένα σχέδιο πάλης. Χρειάζεται ένα σχέδιο για την ανασυγκρότηση του συνδικαλιστικού κινήματος, δηλαδή του ζωντανέματος και η ενίσχυση σωματείων και η δημιουργία νέων σε όσους χώρους δουλειάς δεν υπάρχουν. Χρειάζεται

η ανασύνθεση του συνδικαλιστικού κινήματος με την ενίσχυση της επαναστατικής αριστεράς απέναντι στην αστικοποιημένη και τη σταλινική συνδικαλιστική γραφειοκρατία.

Το μέλλον για τους εργαζόμενους, τη νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα προδιαγράφεται δυσόιωνο. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη φροντίζει να κάνει γνωστές τις προθέσεις της όπου βρεθεί και όπου σταθεί. Μισθοί πείνας, διαρκής ενίσχυση του Νέου Συστήματος Εκμετάλλευσης (βλ. Χατζηδάκη και Γεωργιάδη) και της καταστολής, όλο και μεγαλύτερη πρόσδεση στα πολεμοκάπηλα σχέδια των δυτικών ιμπεριαλιστών. Παράλληλα και εξαιτίας των παραπάνω, μέρα με την μέρα το αστικό πολιτικό σκηνικό γίνεται θρύψαλα (βλ. φθορά ΝΔ, διάλυση ΣΥΡΙΖΑ κ.λπ.). Βασικά, το μόνο που το διατηρεί είναι η αδυναμία του εργατικού και συνδικαλιστικού κινήματος να δώσει την κατάλληλη απάντηση. Η απεργία στις 20 Νοέμβρη έδειξε κάποιες τάσεις. Εργαζόμενοι, νεολαία και φτωχά λαϊκά στρώματα πρέπει να εμπιστευτούμε ξανά τις δυνάμεις μας. Με τα εργαλεία του εργατικού και συνδικαλιστικού κινήματος, με μια επαναστατική πολιτική, να μετατρέψουμε αυτές τις τάσεις σε προοπτική ανατροπής της κυβέρνησης.

■ Νίκος Σπ.

51 χρόνια μετά, το Πολυτεχνείο ζει

51 χρόνια μετά την Εξέγερση του Νοέμβρη του 1973, η μνήμη του Πολυτεχνείου παραμένει βαθιά χαραγμένη στη συνείδηση του λαού, των εργαζομένων και της νεολαίας. Το φετινό τρίημερο του Πολυτεχνείου ολοκληρώθηκε με μεγάλες διαδηλώσεις πανελλαδικά. Στην Αθήνα, πραγματοποιήθηκε μάλλον η μεγαλύτερη διαδήλωση των τελευταίων χρόνων με συμμετοχή τουλάχιστον 30.000 ατόμων, ενώ η πορεία φέτος κατέληξε στην ισραηλινή πρεσβεία ως ένδειξη αλληλεγγύης στον παλαιστινιακό λαό. Στη Θεσσαλονίκη, πραγματοποιήθηκε μαζική πορεία 8.000 διαδηλωτών, παρά την μικρή προσέλευση στην 3ήμερη κατάληψη. Σε Πάτρα και Πάννενα, έγιναν επίσης μεγάλες πορείες 1.000 περίπου διαδηλωτών, αισθητά αυξημένες σε σχέση με πέρσι.

Απομονωμένο το καθεστώς Μητσοτάκη

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη, παρά την αποδυνάμωση και την κοινωνική απομόνωσή της, προσπαθεί να εξαντλήσει όσες δυνατότητες της απομένουν για να χτυπήσει το εργατικό κίνημα. Έτσι, φέτος έστησε μια πρωτοφανή για τα τελευταία χρόνια επιχείρηση τρομοκράτησης, με εξονυχιστικούς ελέγχους της ΕΛ.ΑΣ. στα σημεία συγκέντρωσης πριν την έναρξη των διαδηλώσεων. Μάλιστα, οι «πραιτοριανοί» της

κυβέρνησης προχώρησαν σε προληπτικές προσαγωγές στον σωρό (!), με πάνω από 100 να γίνονται στην Αθήνα και άλλες 50 στην Θεσσαλονίκη.

Παρά τις προσπάθειες τρομοκράτησης, η μεγάλη μαζικότητα των διαδηλώσεων δείχνει ξεκάθαρα το βάθος της αποστροφής πλατιών στρωμάτων για την κλίκα Μητσοτάκη και όλα τα νεοφιλελεύθερα κόμματα. Το αστικό πολιτικό σκηνικό παρουσιάζει σημάδια διάλυσης (διαγραφή Σαμαρά, διάλυση ΣΥΡΙΖΑ, εσωτερικές διαμάχες ΠΑΣΟΚ) και μια πραγματική άβυσσος έχει δημιουργηθεί μεταξύ των αστικών κομμάτων και των εργαζομένων. Οι τελευταίοι νιώθουν καθημερινά στο πετσί τους την άθλια κατάσταση της ελληνικής οικονομίας, ενώ τα λεφτά για τις κοινωνικές ανάγκες συνεχώς αρπάζονται για την ενίσχυση των στρατιωτικών εξοπλισμών.

Παρά την αυξημένη συμμετοχή στις διαδηλώσεις, η αποστοίχιση από την αστική πολιτική δεν μπορεί να λύσει από μόνη της την αδυναμία του κινήματος να προβάλει μια εναλλακτική. Χαρακτηριστικό ήταν το σχετικά «βουβό» κλίμα στις διαδηλώσεις, ενώ ακόμα λείπουν ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως η αύξηση της συμμετοχής νέων και εργαζομένων στο τρίημερο του Πολυτεχνείου, όπου η προσέλευση παραμένει χαμηλή. Ακόμη και στην Αθήνα όπου παρατηρήθηκε μια αύξηση, είχε πιο

«χύμα» χαρακτηριστικά και δεν υπήρχε ο χαρακτήρας οργανωμένης συμμετοχής φοιτητών, μαθητών και εργαζομένων.

Τροχοπέδη οι δυνάμεις

Μεγάλη ευθύνη βαραίνει τις δυνάμεις του εργατικού και φοιτητικού κινήματος, που όχι μόνο δεν προσπαθούν να μαζικοποιήσουν το τρίημερο, αλλά πολλές φορές δρουν υπονομευτικά. Το ΚΚΕ επιδιώκει με κάθε τρόπο ένα «ξαναγράψιμο» της ιστορίας και μια παραχάραξη του χαρακτήρα της εξέγερσης του Νοέμβρη. Με την νέα σταλινική του έμπνευση, η εξέγερση του Πολυτεχνείου βαφτίστηκε «ξεσηκωμός», ο οποίος κατέληξε σε μια απλή «αποκατάσταση της αστικής δημοκρατίας!» Υποβαθμίζοντας έτσι το βάρος των γεγονότων και διαγράφοντας τη σημασία των τεράστιων κατακτήσεων που κέρδισε με αίμα το εργατικό κίνημα στην Μεταπολίτευση. Αυτή του την πολιτική συμπληρώνει με την προσπάθεια μετατροπής της διαδήλωσης σε κομματική παρέλαση και του τριήμερου σε ένα μονοθεματικό κομματικό φεστιβάλ, όπου θα ακούγεται μόνο η γραμμή του ΚΚΕ — χαρακτηριστική είναι η μονοπώληση των μεγάλφωνων στο ιστορικό χώρο του Πολυτεχνείου. Για άλλον ένα χρόνο, πρωταγωνίστησε στα εκφυλιστικά φαινόμενα, με διασπαστικές πορείες σε κάθε πόλη και επιθέσεις σε άλλες

οργανώσεις στη Θεσσαλονίκη.

Η πολιτική του ΚΚΕ γεννά σοβαρούς κινδύνους όσο η κρίση των οργανώσεων της άκρας και ριζοσπαστικής αριστεράς βαθαίνει. Η φετινή αδύναμη παρουσία αυτών των δυνάμεων — ειδικά κατά την διάρκεια της τριήμερης κατάληψης — αποτελεί απόδειξη της πλήρους αδιαφορίας για την πορεία του κινήματος. Για να μην γίνει εμφανής ο βαθύς πολιτικός αποπροσανατολισμός τους, συνειδητά απαξιώνουν τις πολιτικές συζητήσεις και αντιπαραθέσεις. Δεν καταβάλουν την παραμικρή προσπάθεια για την δημιουργία μιας νέας γενιάς αγωνιστών διαπαιδαγωγημένων στην οργάνωση του κινήματος. Μοναδικό τους μέλημα, πλέον, αποτελεί το «φούσκωμα» των μπλοκ τους στην πορεία.

Μπορούμε να νικήσουμε, με μια Αριστερά Επαναστατική!

Η ΟΚΔΕ έδωσε και φέτος δυναμική παρουσία στο τρίημερο του Πολυτεχνείου σε 4 πόλεις πανελλαδικά, ενώ κατά τόπους (π.χ. Πάννενα) έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην οργάνωση του τριήμερου. Κινητοποίησε δεκάδες αγωνιστές πανελλαδικά και στήριξε πανό σωματείων (ΣΜΕΘ) και φοιτητικών Συλλόγων (Γεωλογικό

ΑΠΘ, ΣΕΦΠΙ, κ.ά.) στη συνειδητή της προσπάθεια να ενισχύσει τις δομές του εργατικού και φοιτητικού κινήματος.

Συνέδεσε τα κύρια πολιτικά ζητήματα της σημερινής περιόδου με τις πολύτιμες εμπειρίες της Εξέγερσης του Πολυτεχνείου, με αιχμές τα συνθήματα: «Κάτω η κυβέρνηση Μητσοτάκη», «Έξω οι βάσεις και οι Αμερικανοί», «Λευτεριά στην Παλαιστίνη», κ.ά. Έδωσε και δίνει επίμονη μάχη ενάντια σε οποιαδήποτε προσπάθεια παραχάραξης του χαρακτήρα της Εξέγερσης του Πολυτεχνείου. Η ενθαρρυντική παρουσία της οργάνωσης μπορεί ακόμα να έχει κάποιες αδυναμίες (αριθμητική ενίσχυση, που όμως παραμένει αναντίστοιχη των αναγκών) δείχνει όμως τις ξεκάθαρες δυνατότητες που ανοίγονται το επόμενο διάστημα. Με φάρο της Εξέγερσης του Νοέμβρη, συνεχίζει την επίμονη και υπομονετική δουλειά διαπαιδαγώγησης μιας νέας επαναστατικής πρωτοπορίας, ικανής να ανατρέψει το χρεοκοπημένο αστικό πολιτικό σκηνικό και το σάπιο καπιταλιστικό σύστημα. Εμπρός για της γενιάς μας τα Πολυτεχνεία!

Το καθεστώς Μητσοτάκη ξεπουλάει τις σχολές Οι φοιτητές να βγουν ξανά στην πρώτη γραμμή

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη, μπροστά στην επερχόμενη νέα χρεοκοπία, φορτώνει μια πρωτοφανή επίθεση στους εργαζόμενους και ιδιαίτερα τη νεολαία. Ως ο προθυμότερος σύμμαχος του ΝΑΤΟ, στηρίζει ενεργά, ξεπλένει πολιτικά τον μισοφασίστα νατοϊκό Ζελένσκι και τον σιωνιστή μακελάρη Νετανιάχου, εμπλέκοντας μας βαθιά στον πόλεμο. Ληλατούν τον δημόσιο πλούτο, ανακατευθύνοντας την κρατική χρηματοδότηση στην αποπληρωμή του χρέους, τους εξοπλισμούς και φυσικά στις τσέπες τους.

Στόχος της κυβέρνησης για τη Δημόσια Δωρεάν Παιδεία είναι η πλήρης διάλυση και εμπορευματοποίησή της. Προχωράνε σε ιδιωτικοποίηση/ξεπούλημα της Φοιτητικής Μέριμνας (εστίες, λέσxes, βιβλιοθήκες, γυμναστήρια, συγγράμματα). Όσο οι εργολάβοι ταϊζονται από την κρατική χρηματοδότηση των πανεπιστημίων, μας βάζουν καθημερινά σε κίνδυνο (πτώση ασανσέρ στις εστίες ΑΠΘ, πυρκαγιά στις εστίες Ιωαννίνων). Παράλληλα, τα Συμβούλια Διοί-

κτησης, επιβάλλουν με εσωτερικούς κανονισμούς: α) ενοίκια-χαράτσια, β) «ακαδημαϊκά» κριτήρια (αν δεν έχεις περάσει τον προαπαιτούμενο αριθμό μαθημάτων, δεν παίρνεις δωμάτιο), γ) εξώσεις φοιτητών που δεν πειθαρχούν σε αυτούς τους κανονισμούς. Ήδη γίνονται εκατοντάδες εξώσεις πανελλαδικά, ενώ πολύ σύντομα θέλουν να διώξουν και τον τελευταίο εστιάκο για να επιβάλλουν ακόμα πιο δυσβάσταχτα «ανταγωνιστικά» ενοίκια των 300-400 ευρώ.

Οι διαγραφές έχει ανακοινωθεί ότι θα εφαρμοστούν (αν μπορέσουν) τον Σεπτέμβρη του 2025, απειλώντας πάνω από 300.000 φοιτητές. Σε αυτό τον αριθμό συγκαταλέγονται φοιτητές που αναγκάζονται να εργάζονται για να υποστηρίξουν τις σπουδές τους, πράγμα που αντικειμενικά εμποδίζει τη λήψη του πτυχίου. Πάμπολλες είναι οι περιπτώσεις φοιτητών που αναγκάζονται να διακόψουν τις σπουδές τους για διάφορους λόγους και χαρακτηρίζονται «αδρανείς». Η εφαρμογή των διαγραφών οδηγεί χιλιάδες εκτός πανεπιστημίων. Με την

καταστροφάντηση της νεολαίας περί «αιώνιων» και «λιμναζόντων» φοιτητών, οι νεοφιλελεύθεροι παίζουν το χαρτί της «ατομικής ευθύνης». Στο πλαίσιο της εμπορευματοποίησης της εκπαίδευσης, είναι πιθανό οι φοιτητές που υπερβαίνουν τα όρια φοίτησης να πληρώνουν διδάκτρα για να αποφύγουν τη διαγραφή. Βέβαια, όσο και αν η κυβέρνηση θέλει να προχωρήσει στα παραπάνω, δεν είναι σε τόσο ισχυρή θέση ώστε να εξαπολύσει άμεσα μια τόσο μεγάλη επίθεση, που μπορεί να γυρίσει μπουμπρανγκ. Μπορεί όμως να προχωρήσει σε χτυπήματα (π.χ. διαγραφή μόνο κάποιων «αδρανών» φοιτητών), που αν δεν απαντηθούν από το φοιτητικό κίνημα, θα αρχίσουν να γίνονται μια «κανονικότητα» και θα ανοίγουν τον δρόμο για την ερήμωση των πανεπιστημίων.

Η επιβολή αυτών των μέτρων είναι αναγκαία για τον Μητσοτάκη, όμως δεν είναι τόσο «άνετος» για να τα εφαρμόσει (άλλωστε εκκρεμούν πολλά για την έμπρακτη εφαρμογή των ιδιωτικών ΑΕΙ). Το μαύρο καθεστώς της ΝΔ απονομιμοποιείται, απομονώνεται διαρ-

κώς από την κοινωνία και ιδιαίτερα τη νεολαία. Όσο προσπαθούν να επιδείξουν «σταθερότητα» σε ένα αστικό πολιτικό σκηνικό που κατακερματίζεται (διάλυση ΣΥΡΙΖΑ), η εσωτερική τους κρίση εκρήγνυται (διαγραφή Σαμαρά). Βέβαια δεν είναι παράλυτοι και ακίνδυνοι. Εκμεταλλεύονται προς το παρόν την απουσία ισχυρής απάντησης από τη μεριά του φοιτητικού κινήματος και προετοιμάζονται για τις νέες κοινωνικές εκρήξεις και αγώνες που έρχονται. Για να εφαρμόσουν τις εγκληματικές πολιτικές τους και να κόψουν τα πόδια σε μια νέα γενιά αγωνιστών, φέρνουν μια χούντα μέσα στις σχολές: διώξεις και πειθαρχικά σε αγωνιστές φοιτητές, εισβολές των ΜΑΤ, εκκενώσεις πολιτικών χώρων κ.λπ. Η ρητορική της κυβέρνησης και των πρυτάνεων περί «μειοψηφιών» και «μη συμβατών μοσχευμάτων» έρχεται να περάσει το μήνυμα ότι στο Πανεπιστήμιο Α.Ε. δεν χωράνε αγώνες, κατακτήσεις, δικαιώματα.

Το φοιτητικό κίνημα έδωσε πέρσι έναν μεγάλο αγώνα ενάντια στα ιδιωτικά πανεπιστήμια και την

πραξικοπηματική κατάργηση του Άρθρου 16, παρόλο που δεν κατάφερε να ολοκληρωθεί με μια νίκη. Όσο η επίθεση της κυβέρνησης σκληραίνει και εντείνεται, τόσο πιο επιτακτικό είναι το φοιτητικό κίνημα να βγει ξανά στο προσκήνιο, να συγκρουστεί κατά μέτωπο με αυτές τις πολιτικές, αυτό το μαύρο καθεστώς. Οι αλλαγές που παρατηρούνται στη συνείδηση των φοιτητών είναι θετικές. Έχει σπάσει η πρώτη κρούστα απογοήτευσης, βιώνουν και έχουν συνειδητοποιήσει την αφόρητη πραγματικότητα πολλών προβλημάτων (π.χ. ακρίβεια), έχουν πλέον μια πρώτη –αν και ανολοκλήρωτη– εξήγηση για πολλά από τα σημερινά δεινά (φταίνε οι ιδιωτικοποιήσεις, ο Μητσοτάκης κυβερνά σαν χούντα κ.λπ.), αισθάνονται την αγωνία από την απειλή του πολέμου – και πλέον αντιλαμβάνονται ότι οι αγώνες είναι απαραίτητοι. Λείπει όμως ένα σχέδιο. Πράγματι, το φοιτητικό κίνημα ολισθαίνει στην κρίση του, αδυνατεί να εκμεταλλευτεί την περίοδο κυβερνητικής κρίσης και με την ορμή του περσινού αγώνα να σταθεί στο ύψος των απαιτήσεων της περιόδου. Πιο συγκεκριμένα, η στάση της ΠΚΣ και των διάφορων κομματιών των πρώην ΕΑΑΚ καθορίζεται περισσότερο από εκλογικούς υπολογισμούς παρά από τις ανάγκες του κινήματος. Παίζουν πιο πολύ ρόλο θεατή μέσα στις σχολές, γιατί δεν κάνουν ούτε στοιχειώδεις προσπάθειες για τη συγκρότηση αγώνων απέναντι:

1) Στη σκλήρυνση και γενίκευση του πολέμου, με ξεκάθαρα συνθήματα για την οικοδόμηση ενός αντιπολεμικού κινήματος. 2) Στις αστυνομικές εισβολές, την επιβολή πειθαρχικών σε συνδικαλιστές και αγωνιστές. 3) Στη διάλυση της μέριμνας και τις διαγραφές. Όλα αυτά δεν αντιμετωπίζονται με αδιέξοδες επισκέψεις στους πρυτάνεις, ζητώντας τάχα «να πάρουν θέση» (λες και δεν παίρνουν καθημερινά υπέρ της κυβέρνησης), ή με σχεδόν επετειακές εμφανίσεις σε κινητοποιήσεις για την Παλαιστήνη. Ούτε πολύ περισσότερο μπορούν με ένα τέτοιο κενό πολιτικής οι σημερινές δυνατότητες να μετατραπούν σε ορμητική επανεμφάνιση ενός φοιτητικού κινήματος για την ανατροπή του ν. Πιερρακάκη. Έτσι, πολλές συνελεύσεις για την επέτειο του Πολυτεχνείου δεν πήραν απόφαση και, γενικά, η ουσιαστική πολιτική συζήτηση απουσίαζε. Η αναζωογόνηση των συλλόγων, η μετατροπή τους σε εργαλεία πάλης απαιτούν αλλαγή των συσχετισμών υπέρ μιας επαναστατικής πολιτικής. Αυτή είναι η ανάγκη ενίσχυσης της Σοσιαλιστικής Σπουδαστικής Πάλης, που προτάσσει τη δημιουργία εστίων αγώνα παντού, την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών, αιτήματα και συντονιστικά/επιτροπές ενοποιητικά, ξεκάθαρους στόχους – και όχι ανύπαρκτες «νίκες». Για να μην χάσει άλλες ευκαιρίες το φοιτητικό κίνημα, να πάει τον αγώνα μέχρι τέλους.

16 χρόνια από τη δολοφονία του Αλέξη Γρηγορόπουλου – Η νεολαία δεν ξεχνά!

Φέτος συμπληρώνονται 16 χρόνια από τη στυγνή δολοφονία του 15χρονου Αλέξη Γρηγορόπουλου, από τον ειδικό φρουρό Κορκονέα και τον συνεργό του Σαραλιώτη. Η δολοφονία του Αλέξη αποτέλεσε την σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι σε μία περίοδο όπου το ξέσπασμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης έφερε στην εξαθλίωση ολόκληρη την ελληνική κοινωνία. Τον Δεκέμβρη του '08, ξεκίνησαν μαζικές καταλήψεις, κυρίως σε σχολεία, σε όλες τις μεγάλες πόλεις καθώς και συγκρούσεις με την αστυνομία. Η περίοδος αποτέλεσε τον πυροδότη για μια νεολαιίστικη εξέγερση ενάντια στην φτώχεια, την ακρίβεια και την καταστολή και επιπλέον έστρωσε τον δρόμο για τον παρατεταμένο κοινωνικό πόλεμο λίγα χρόνια αργότερα, το 2010-12.

16 χρόνια μετά, η κυβέρνηση συνεχίζει να δολοφονεί την νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα. Προκειμένου να τσακίσει οριστικά την εργατική τάξη, πρωταρχικός στόχος της είναι να επιτεθεί σε όλα τα δημοκρατικά μας δικαιώματα. Κάθε χρόνο μετράμε ακόμα έναν νεκρό μετανάστη ή Ρομά, τους οποίους οι αστικές κυβερνήσεις αφήνουν παραγκωνισμένους από την υπόλοιπη κοινωνία (βλ. Φραγκούλη, Μιχαλόπουλο, Σαμπάνη), με όλους τους δολοφόνους ανεξαιρέτως να κυκλοφορούν ελεύθεροι. Η δολο-

φονική πολιτική του καθεστώτος Μητσοτάκη δεν σταματάει εκεί. Έχουν λερώσει τα χέρια τους με πολλές ακόμα δολοφονίες, όπως του διαδηλωτή Βασιλή Μάγγου, ενός επιβάτη ΙΧ που του έγινε τυχαίος έλεγχος, του Κώστα Μανιουδάκη, τα βασανιστήρια των διαδηλωτών στην ΓΑΔΑ μετά την έκρηξη της Νέας Σμύρνης και δεκάδες άλλες περιπτώσεις ακραίας και επικίνδυνης σωματικής βίας από αστυνομικούς.

Η ενίσχυση ενός όλο και πιο μαύρου, διαρκούς Κράτους Έκτακτης Ανάγκης γίνεται το μόνο εργαλείο της κυβέρνησης και της αστικής ελίτ για να προστατευτούν από την οργή της κοινωνίας και να επιβάλουν την τρομοκρατία. Την ίδια στιγμή που είναι μπλεγμένοι σε κάθε σκάνδαλο, κάθε είδους ανηθικότητα και διαστροφή, καλύπτουν κυκλώματα παιδραστίας (βλ. 12χρονη στον Κολωνό), δολοφονούν μαζικά 57 συνανθρώπους μας στο έγκλημα στα Τέμπη, δολοφονούν 600 μετανάστες στην Πήλο κ.ά. και παραμένουν ατιμώρητοι, φαίνεται πως οι εργαζόμενοι, η νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα δεν έχουν την ίδια μοίρα. Για τους αγωνιστές και για μια ολόκληρη νεολαία που βλέπει το μέλλον, την αξιοπρέπεια, τη ζωή και τα δικαιώματά της να τα κλέβουν μέσα από τα χέρια της, υπάρχει μόνο καταστολή, διώξεις και πρόστιμα. Ενδεικτικό είναι η φετινή

διαδήλωση για την επέτειο στις Εξέγερσης του Πολυτεχνείου, όπου έγιναν πάνω 150 προσαγωγές πανελλαδικά αλλά και η προφυλάκιση του Ν. Ρωμανού, φίλου και μάρτυρα της δολοφονίας του Γρηγορόπουλου, σε μια απολύτως «στημένη» υπόθεση, λίγες μόλις μέρες πριν την φετινή επέτειο στις 6/12.

Η όξυνση της καταστολής παγιώνεται λόγω της όξυνσης της κρίσης, της ακρίβειας, της εμπλοκής στον πόλεμο, των μισθών που δεν επαρκούν και συνολικότερα επειδή γνωρίζουν ότι δεν μπορούν να ενσωματώσουν την κοινωνία στα σχέδιά τους. Σήμερα βρισκόμαστε σε συνθήκες απόλυτης χρεοκοπίας της ελληνικής οικονομίας χωρίς κανένα περιθώριο ανάκαμψης, με τις κοινωνικές ανισότητες να έχουν εκτοξευτεί, με πάνω από το 50% της χώρας να βρίσκεται στα όρια της φτώχειας. Ειδικά η νεολαία βρίσκεται στο επίκεντρο των επιθέσεων της κυβέρνησης, με την ιδιωτικοποίηση της δημόσιας-δωρεάν Παιδείας και της φοιτητικής μέριμνας (ψήφιση του ν. Πιερρακάκη), τη διάλυση των επαγγελματικών δικαιωμάτων και πολλά άλλα αντιεκπαιδευτικά μέτρα που έχει πάρει η κυβέρνηση και σχεδιάζει να εφαρμόσει (διαγραφές κ.λπ.). Προσπαθούν να τρομοκρατήσουν οποιονδήποτε αντιστέκεται και αγωνίζεται ενάντια στις επιθέσεις με το να ενισχύουν τους

μηχανισμούς καταστολής. Φέτος ο προϋπολογισμός για τον εξοπλισμό της αστυνομίας αυξήθηκε κατά 1 εκατ. ευρώ, ενώ παραμένει αξέχαστο το γεγονός ότι μία μέρα μετά την δολοφονία του 16χρονου Κώστα Φραγκούλη το σύνολο των αστικών κομμάτων (μαζί τους και το ΚΚΕ) ψήφισαν το επίδομα ντροπής των 600 ευρώ στους δολοφόνους της ΕΛ.ΑΣ. Φυσικά κάθε αστυνομικός που σηκώνει το πιστόλι και σημαδεύει την νεολαία, τους εργαζόμενους και τους φτωχούς χάρει μιας πρωτοφανούς κάλυψης από την κυβέρνηση της ΝΔ και παραμένει ατιμώρητος με το δικαίωμα να τριγυρνά ελεύθερα, συνεχίζοντας να κάνει «κανονικά τη δουλειά του».

Η δολοφονία του Γρηγορόπουλου δεν πρέπει να μείνει στην ιστορία ως μία επέτειος απλά αλλά να σηματοδοτεί έναν σταθμό στην συνείδηση των εργαζομένων, της νεολαίας και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων που θα αποτελεί αντεπίθεση στην βαρβαρότητα που μας επιβάλουν συνολικά. Οι διαδηλώσεις στις 6/12 πανελλαδικά πρέπει να αποτελέσουν το έναυσμα για νέους μαζικούς και μαχητικούς αγώνες διαρκείας αλλά και για μια εξέγερση απέναντι στην εγκληματική κυβέρνηση Μητσοτάκη.

■ Κ.Γ.

ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΣΑΜΑΡΑ

Βαθαίνει η κρίση της ΝΔ, μεγαλώνει η πολιτική αστάθεια

«Η μόνη πραγματική επιτυχία του Μητσοτάκη είναι αφενός η αρπαγή του πλούτου από το μεγάλο κεφάλαιο και την ελίτ, αφετέρου τα ακραία ταξικά, νεοφιλελεύθερα, κατασταλτικά και φιλοπόλεμα μέτρα»

Η διαγραφή Σαμαρά από τη ΝΔ έδειξε ακόμα πιο χτυπητά την κρίση στο εσωτερικό της, η οποία ούτως ή άλλως ήταν παρούσα είτε με τις κινήσεις Καραμανλή-Σαμαρά (π.χ. ομιλίες τους και απουσία από το γελοίο street party στη Ρηγίλλης για τα 50χρονα του κόμματος) είτε με την πτώση της εκλογικής επιρροής της (απόγειο 41% στις εκλογές του Ιουνίου 2023, 28% στις ευρωεκλογές του Ιουνίου 2024, σοβαρές απώλειες στις αυτοδιοικητικές εκλογές). Εκτός από τη γνωστή έχθρα μεταξύ Σαμαρά και οικογένειας Μητσοτάκη, αλλά και τις περιπέτειες του «ελληνοτουρκικού διαλόγου», συνδέεται με το νέο διεθνές κλίμα μετά τη νίκη Τραμπ, που ενισχύει διάφορες ανοιχτά εθνικιστικές, ρατσιστικές και ακροδεξιές δυνάμεις.

«Αντάρτικα», παραιτήσεις, διαιρέσεις

Δύσκολα μπορεί να πει κανείς με βεβαιότητα πόσο μπορεί να επηρεάσει την παραπέρα πορεία των πραγμάτων ο Σαμαράς (δείχνει δύσκολο). Ανεξάρτητα απ' αυτό, όμως, υπάρχουν πολλά ακόμα που δείχνουν το βάθος της κρίσης της ΝΔ.

Καταρχάς, οι «αντάρτες» βουλευτές (Βλάχος, Χαρακόπουλος κ.ά.), μετά βέβαια από τον Σαλμά που διαγράφηκε, που έχουν σχέσεις με τους Σαμαρά-Καραμανλή και που στην πορεία ο αριθμός τους έχει διευρυνθεί πλησιάζοντας συνολικά τους είκοσι. Με απανωτές ερωτήσεις για τα «κόκκινα» δάνεια, τους προκλητικούς λογαριασμούς ρεύματος σε βάρος πλημμυροπαθών αγροτών, τις φαρμακευτικές δαπάνες των χαμηλοσυνταξιούχων παρενοχλούν τους υπουργούς του Μητσοτάκη. Πράγμα που άλλωστε δεν είναι δύσκολο λόγω των τεράστιων προβλημάτων και της δυσανεξίας ή οργής της κοινωνίας. Συντηρούν έτσι μια ιδέα αντιπολίτευσης στην κυριαρχία του Μητσοτάκη από το εσωτερικό της ΝΔ και αφήνουν να εκφραστεί ένα ερώτημα για τη σταθερότητα της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας. Η διαγραφή Σαμαρά σίγουρα είχε και ως στόχο να τους τραβήξει τα λουριά, με την απειλή ότι αν βρεθούν εκτός ΝΔ, θα τους είναι πολύ δύσκολο να επανεκλεγούν.

Δεύτερο, οι «περίεργες» παραιτήσεις εκλεκτών του Μητσοτάκη στο υπουργείο Μετανά-

στευσης και Ασύλου. Η Δ. Λυγούρα, στέλεχος του μητσοτακικού επιτελείου από το 2014, παραιτήθηκε μετά από μόλις τέσσερις μήνες από τη θέση της γενικής γραμματέως υποδοχής, στην οποία κανείς από τους τελευταίους τρεις κατόχους της δεν στέριωσε πάνω από εφτά μήνες. Ένας από τους λόγους που αναφέρονται είναι οι κόντρες της με τον Χρυσόχοϊδη, που λόγω και της γενικής κατάστασης (καταστολή, ρόλος ΗΠΑ κ.λπ.) έχει γίνει ένα από τα «αφεντικά» στην κυβέρνηση Μητσοτάκη. Το πιο πιθανό, όμως, είναι ότι αυτές οι παραιτήσεις συνδέονται και με τις απανωτές τραγωδίες με θύματα πρόσφυγες.

Τρίτο, και ίσως το πιο σημαντικό, είναι ο «εμφύλιος» στη βάση της ΝΔ, όπως ξέσπασε πρόσφατα στα διάφορα επιμελητήρια. Πρόκειται για έναν πολύ σημαντικό χώρο, όπου η ΝΔ κυριαρχεί αδιατάρακτα από το 1992 και αποτελεί αποφασιστικό κομμάτι του κορμού της κοινωνικής βάσης της. Η σύγκρουση δημιουργείται για δύο λόγους. Από τη μια, ο Μητσοτάκης προσπαθεί να ελέγξει απόλυτα τα ψηφοδέλτια, εν όψει μάλιστα των εκλογών στα τέλη Φεβρουαρίου-αρχές Μαρτίου στην Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος. Από την άλλη, δεν είναι εύκολες οι ομαλές σχέσεις ανάμεσα σε όλους αυτούς τους επιχειρηματίες (ή «αεριτζήδες»), εξαιτίας του πολέμου για τα διάφορα κονδύλια και επιδοτήσεις, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης.

Έτσι, στο Εμπορικό Επιμελητήριο Αθήνας (το μεγαλύτερο της χώρας, με μέλη πάνω από 100.000 επιχειρήσεις), το μητσοτακικό χρίσμα δόθηκε σε μια διχαστική επιλογή, σε μια παράταξη όπου εκτός των άλλων έχει στο εσωτερικό της επιχειρηματίες μνητές της χούντας και μάλιστα έναν που είχε αρχικά ανακοινωθεί ως υποψήφιος ευρωβουλευτής των Σπαρτιατών, πριν υποχρεωθεί να αποσυρθεί!

Στα Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια Πειραιά και Θεσσαλονίκης, οι κόντρες για την αποδοχή ή το κόψιμο ψηφοδελτίων κόντεψαν να φτάσουν σε ξυλοδαρμούς, ενώ χρειάστηκε να παρέμβει η αστυνομία.

Τι ακολουθεί;

Τα προβλήματα της ΝΔ αποκαλύπτουν πολύ περισσότερα από μια συνηθισμένη κάμψη των αστικών κομμάτων που έχουν κυβερνήσει αρκετά χρόνια. Η βασική αιτία είναι η ουσιαστική αποτυχία του Μητσοτάκη απέναντι στην κρίση του ελληνικού καπιταλισμού. Όσο προχωράει το παρασιτικό «οικονομικό μοντέ-

λο» και «παραγωγικό υπόδειγμα» (ακίνητα, τουρισμός, «πράσινη και ψηφιακή μετάβαση», ιδιωτικοποιήσεις, ΣΔΙΤ κ.λπ.), οι «τρύπες» μεγαλώνουν (παραγωγική εξάρθρωση και απουσία επενδύσεων, αύξηση χρεών, ελλείμματα στο ισοζύγιο κ.ά.), η περιθωριοποίηση του ελληνικού καπιταλισμού μεγαλώνει, διαγράφοντας στον ορίζοντα μια νέα χρεοκοπία και συμπαρασύροντας βιοτικό επίπεδο, δικαιώματα, κατακτήσεις (υγεία, παιδεία, υποδομές κ.λπ.). Η μόνη πραγματική επιτυχία του Μη-

τσοτάκη είναι αφενός η αρπαγή του πλούτου από το μεγάλο κεφάλαιο και την ελίτ, αφετέρου τα ακραία ταξικά, νεοφιλελεύθερα, κατασταλτικά και φιλοπόλεμα μέτρα: ο διαρκής πόλεμος ενάντια σε εργαζόμενους, φτωχά λαϊκά στρώματα και νέους, στους λαούς της περιοχής (στηρίξη Σιωνιστών και Ζελένσκι), εγκλήματα και καταστροφές (Τέμπη, πλημμύρες, πυρκαγιές, Πύλος...).

Ενώ το πρόβλημα της «διευθέτησης» με την Τουρκία παραμένει ακανθώδες, τόσο στην ουσία του (πιθανές υποχωρήσεις του ελληνικού καπιταλισμού) όσο και στην πολιτική διαχείρισή του.

Από την αρχή της αναρχικής του στην εξουσία, ο Μητσοτάκης και η ομάδα του, συγκροτημένοι με όρους «κλίκα», απολαμβάνοντας την άνεση της απουσίας άμεσου ισχυρού αντιπάλου (αυτό που ονομάστηκε «κυριαρχία Μητσοτάκη» ή «έλλειψη αντιπολίτευσης»), διαχειρίστηκαν όλα τα θέματα, τα κοινωνικά μέτωπα, τις συμμαχίες ουσιαστικά με βοναπαρτιστικό τρόπο, που διαρκώς έσκιζε τα όρια της πολιτικής λειτουργίας και περνούσε στο βασίλειο της καθαρής αυθαιρεσίας και ανομίας (π.χ. υποκλοπές, πραξικοπηματική παράκαμψη του Άρθρου 16). Σήμερα αυτή η αποτελεσματικότητα του Μητσοτάκη, να λειτουργεί ως στιβαρό κέντρο του αστικού πολιτικού συστήματος, αδυνατίζει σημαντικά, απειλείται – και αυτό μεγαλώνει τον θρυσματισμό και τα αδιέξοδα των αστικών δυνάμεων συνολικά.

Η μητσοτακική αυθαιρεσία αφορά και το ιδεολογικό στίγμα της ΝΔ, άλλη μια παράμετρος της εσωτερικής κρίσης της. Πέρα από τη σταθερή προσήλωση στον ακραίο νεοφιλελευθερισμό, στο «ισχυρό κράτος» (καταστολή) και στη συστράτευση με ΗΠΑ-NATO, δεν υπάρχει τίποτα άλλο. Ο Μητσοτάκης από τη μια στηρίζεται στον πολύτο «ακραιό κέντρο», με συνθήματα όπως «ούτε αριστερά, ούτε δεξιά, μπροστά» και «αμφίπλευρη διεύρυνση» (ενσωματώνοντας μαζικά την παλιά, σημερινή «εκσυγχρονιστική» αληθεία) – από την άλλη θέ-

λει πάντα εύκαιρες τις παραδοσιακές δεξαμενές τύπου «πατρίς, θρησκεία, οικογένεια». Έτσι π.χ. από «προοδευτικός» του αστικού δικαιωματοσμού (που μάλιστα ρίσκαρε κομμάτια της επιρροής του στο όνομα της δέσμευσης στο μεγάλο κεφάλαιο και στους κύκλους της ελίτ, όπου ανήκει, ώστε να προωθήσει τον «ομόφυλο γάμο»), ο Μητσοτάκης και οι ακατανόμαστοι υπουργοί του ξαφνικά ανακάλυψαν, υποκριτικά, την «τυραννία των μειοψηφιών» και το πρόβλημα της “woke ατζέντας”. Κάπου όμως έχει ξεπεραστεί πλέον το όριο τέτοιων ακροβασιών, όπως δείχνει η σταθεροποίηση των διάφορων αντιδραστικών/ακροδεξιών «στα δεξιά της ΝΔ» (στην πραγματικότητα είναι συμπληρώματα και πιθανές εφεδρείες της).

Έχει ιδιαίτερη σημασία ότι η ΝΔ (και γενικά το αστικό πολιτικό σκηνικό) μπαίνει σε αυτό το νέο κύκλο χωρίς ακόμα να έχει δοκιμαστεί σε μια ισχυρή σύγκρουση με το εργατικό κίνημα. Γεγονός που μεγαλώνει τις διαστάσεις της πολιτικής κρίσης, ιδιαίτερα καθώς η οικονομία βρίσκεται σε πολύ χειρότερη κατάσταση απ’ ό,τι το 2010, ενώ τα προβλήματα γίνονται αφόρητα, για παράδειγμα η ακρίβεια-τέρας και η διάλυση της υγείας αλλά και η συστηματική εξόντωση (φορολογία κ.ά.) της λεγόμενης «μεσαίας τάξης».

Όλα αυτά σημαίνουν προβλήματα που δεν απορροφούνται αλλά κακοφορμίζουν, μέτωπα που δεν κλείνουν αλλά διαρκώς ξαναοίγουν, όπως οι διαρκείς πρόσθετες αποκαλύψεις για τα Τέμπη, τις υποκλοπές κ.λπ. – και δεν μπορούν να καταλήξουν παρά σε αυξανόμενη πολιτική και κυβερνητική αστάθεια. Ειδικά λόγω της συνδυασμένης κρίσης των αστικών δυνάμεων (διάλυση ΣΥΡΙΖΑ, μικρή δυναμική για το ΠΑΣΟΚ), που βάζει στριφνά ερωτήματα για το μέλλον: Πως θα σχηματιστεί η επόμενη κυβέρνηση; Με ποιες δυνάμεις και ποιες εφεδρείες θα γίνει η διαχείριση μιας επόμενης κρίσης και χρεοκοπίας (που έρχεται με βεβαιότητα); Και μάλιστα όταν οι εργαζόμενες και λαϊκές μάζες βρίσκονται σε διαρκή απομάκρυνση από την επιρροή των αστικών δυνάμεων (τεράστια αποχή), πράγμα που γεννάει τη δυνατότητα «εκπλήξεων» και αγωνιστικών ξεσπασμάτων.

Πρέπει ακόμα να σημειώσουμε ότι η ξεχαρβαλωμένη, αποκρουστική και συχνά γελοία εικόνα του πολιτικού συστήματος (ένας γαλαξίας κομματιδίων και πολιτικάντηδων «σωτήρων») δεν είναι μόνο εγχώριο φαινόμενο. Περίπου ίδια είναι η κατάσταση σε όλες τις χώρες των δυτικών ιμπεριαλιστών, η οποία αναμένεται να χειροτερεύσει μετά από τις ανακατατάξεις που θα επιφέρει η νίκη Τραμπ. Αυτό υπογραμμίζει πόσο βαθύ είναι το πρόβλημα.

Η αποδυνάμωση της ΝΔ και γενικά του αστικού πολιτικού σκηνικού είναι καλοδεχόμενα νέα για τους εργαζόμενους και τη νεολαία. Σημαίνουν μεγαλύτερες δυνατότητες για αντίσταση, για αγώνες, παρά τη σοβαρή κρίση του εργατικού κινήματος (και αντίστοιχα του φοιτητικού κ.ά.). Πράγμα που εν μέρει αποτυπώνεται σε θετικές στιγμές όπως π.χ. οι πορείες στην επέτειο της Εξέγερσης του Πολυτεχνείου, η πρόσφατη γενική απεργία, οι κινητοποιήσεις σε διάφορους κλάδους.

Ωστόσο, ο Μητσοτάκης απέχει ακόμα από το να έχει παλύνει: έχοντας ισχυρούς μηχανισμούς και χωρίς ορατό αντίπαλο, θα παλέψει να γαντζωθεί στην εξουσία, αφού μάλιστα φαίνεται να έχουν «καεί» ορισμένες βλέψεις του (γραμμάτας ΝΑΤΟ, θέσεις στην Κομισιόν). Ο καλύτερος τρόπος να ολοκληρώσουμε την κρίση και την πτώση της ΝΔ δεν είναι τα ξαναζεσταμένα «αντιδεξιά» σενάρια, χρεοκοπημένες λύσεις «κεντροαριστερές» ή «νέων λαϊκών μετώπων», αλλά να δουλέψουμε για την οργάνωση των εργαζομένων, για να βγει μπροστά το εργατικό κίνημα με ενωτικούς, μαζικούς, μαχητικούς αγώνες.

■ Σταύρος Σκεύος

ΣΥΡΙΖΑ

Διάσπαση και διάλυση στην τελική ευθεία

Οι εξελίξεις στον ΣΥΡΙΖΑ ήταν μάλλον προδιαγεγραμμένες. Το πρώην κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης έχει μπει μετά το πολύ κακό εκλογικό αποτέλεσμα στις ευρωεκλογές του 2024 (15%) σε τροχιά διασπάσεων και αδιεξόδου.

Ο μεσσίας Κασσελάκης αποδείχθηκε ανίκανος να πραγματώσει τις εξαγγελίες του και να γίνει το αντίπαλο δέος στον Μητσοτάκη. Με τα διάφορα σενάρια για την κεντροαριστερά η θέση του απειλείται και άρχισε να μιλά για «ρευστοποίηση του κόμματος». Στην πορεία θα βρει απέναντί του όχι μόνο τους «87», αλλά και την πρόταση μομφής στην Κεντρική Επιτροπή (Κ.Ε.) τον Σεπτέμβριο που πήρε 163 ψήφους, για να βρεθεί οριστικά έκπτωτος με ψήφους 17-1 στην Πολιτική Γραμματεία. Από εκεί και πέρα σε δύο επεισοδιακές συνεδριάσεις της Κ.Ε. δεν έγινε δεκτή η υποψηφιότητά του, ενώ προτάθηκε για παραπομπή στην Επιτροπή Δεοντολογίας για διαγραφή με βάση την «αντικαταστατική, αντικομματική, αντισυντροφική και αντιδεοντολογική συμπεριφορά!». Στη συνέχεια κατέθεσε εξώδικο στην Κ.Ε. και την Πολιτική Γραμματεία για την διαρροή του πόθεν έσχες του. Σε απάντηση μέλη της Κ.Ε. ξαναπρότειναν τη διαγραφή του, ενώ η ΚΕ αποφάσισε το «Συνέδριο» να μετατεθεί προκαλώντας την αποχώρηση των κασσελακικών και άλλα κωμικοτραγικά.

Οι διαδικασίες αυτές, καθώς και αυτές της πρώτης μέρας του «Συνεδρίου» με τους κασσελακικούς να επιχειρούν επί επτά ώρες να εισέλθουν σε αυτό, με τις σπρωξίες και τα κεφαλοκλειδώματα, μόνο άθλιες μπορούν να χαρακτηριστούν. Τελικά ο Κασσελάκης ίδρυσε νέο κόμμα δηλώνοντας ότι: «Πέρυσι ο προκάτοχός μου είπε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έκλεισε τον ιστορικό του κύκλο. Σήμερα ο ΣΥΡΙΖΑ έκλεισε τον δημοκρατικό του κύκλο. Όσοι κεντροκοιτίτροποι και βουλευτές θέλουν να παραμείνουν στη λάθος πλευρά της ιστορίας, δεν πρόκειται να τους στερήσουμε το δικαίωμα. Πάμε μπροστά. Αύριο δεν θα πάμε σε αυτό το συνέδριο. Αύριο θα είστε εδώ στις 13:00 για το πιο ανεξάρτητο, ρηξικέλευθο, προοδευτικό κίνημα που έχει δει η χώρα».

Οι υποψήφιοι πρόεδροι στο «Συνέδριο» κατήγγειλαν τον Κασσελάκη ότι προσπάθησε να ρευστοποιήσει το κόμμα και αυτό να χάσει, όπως και τελικά έγινε με την διάσπαση και τις αποχωρήσεις βουλευτών, τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Απέδωσαν στη «διαπλοκή» το σχέδιο αυτό και υποσχέθηκαν ότι μετά τις εξελίξεις αυτές δεσμεύονται να επιστρέψει ο ΣΥΡΙΖΑ στην πρότερη κατάσταση. Τελικά όμως δεν απέφυγαν το γεγονός να μην γίνει ο ΣΥΡΙΖΑ «ένα κόμμα του 5%», καθώς οι δημοσκοπήσεις

κάπου εκεί τοποθετούν τον ΣΥΡΙΖΑ. Και τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης απώλεσαν και άνοιξαν τον δρόμο στο ΠΑΣΟΚ με το κατάντημά τους.

Οι τέσσερις υποψήφιοι για την προεδρία ο Σωκράτης Φάμελος που εκλέχτηκε πρόεδρος, ο Παύλος Πολάκης που ήρθε δεύτερος, Απόστολος Ικλέτσος και ο Νικόλας Φαραντούρης πραγματοποίησαν ντιμπέιτ, όπου κυρίως έκαναν πολεμική στον Κασσελάκη. Ο πρώην υποστηρικτής του Κασσελάκη, Παύλος Πολάκης μάλιστα αφού αρνήθηκε ότι υπήρχαν «μαύρα ταμεία» στον ΣΥΡΙΖΑ του επιτέθηκε ότι είχε ψεύτικο «πόθεν έσχες» και ότι δε δήλωσε τις εταιρείες που είχε. Τόση αφέλεια... Ο Φάμελος υπεραμύνθηκε της εξωτερικής πολιτικής της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ που ήταν «δυναμική» με «ξεκάθαρες κόκκινες γραμμές», ενώ τόνισε ότι άσκησε θετική αντιπολίτευση και κάλεσε την κυβέρνηση να προστατέψει τα συμφέροντα της χώρας. Ο δε Πολάκης αφού καταδίκασε την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία δήλωσε ότι η Ελλάδα θα έπρεπε να παίξει «διамεσολαβητικό ρόλο» και όχι να γίνει «μέρος του προβλήματος» στέλνοντας όπλα, για δε τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή κατήγγειλε την κυβέρνηση ότι είναι εξ ολοκλήρου υπέρ του Ισραήλ που ξεπέρασε «τα όρια της νόμιμης άμυνας». Υπερασπίστηκαν την εξωτερική πολιτική της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ που «για πρώτη φορά αριστερά» με τις συμφωνίες με τις ΗΠΑ μετέτρεψε τη χώρα σε νατοϊκή βάση. Βέβαια πέρα από τις φλυαρίες ούτε και τώρα που ξέσπασε ο πόλεμος στα δύο επικίνδυνα μέτωπα της Ουκρανίας και τις Μέσης Ανατολής θα επιχειρούσαν την παραμικρή διαφοροποίηση από την πολιτική των ΗΠΑ.

Φυσικά υποστήριξαν τη μνημονιακή μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ και τη μετατροπή σε ένα αστικό κόμμα και σε «κυβερνώσα αριστερά». Υποστήριξαν τη διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, όταν αποδέχτηκε τα μνημόνια της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ και έφερε και τρίτο και χειρότερο μνημόνιο, όταν μετέτρεψαν τη χώρα σε αποικία χρέους. «Το μνημόνιο Σαμαρά-Βενιζέλου κόστισε 65 δις, ενώ το δικό μας 6 δις» δήλωσε ο Πολάκης.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, η βαθιά και διαλυτική κρίση του φτάνουν στο τέλος. Τα οράματα για «κυβερνώσα αριστερά» είναι πραγματικά οράματα. Και δε θα μπορούσε να είναι αλλιώς, γιατί μόνο τις ουσιαστικές αιτίες αυτής της κρίσης και διάλυσης δεν μπορούν και δε θέλουν να δουν τα στελέχη του. Η βάση της κρίσης τους είναι η μνημονιακή –αστική μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ. Και αφού απέτυχε το πείραμα με τον Κασσελάκη που επιχειρούσε να ολοκληρωθεί αυτή η μετάλλαξη με την έννοια να μην θυμίζει ο ΣΥΡΙΖΑ τίποτε από το αριστερό παρελθόν του και να εισάγει τον αστικό δικαιωματοσμό, καταργώντας την έννοια των συλλογικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων, δεν απομένει κανένας άλλος ρόλος για τον ΣΥΡΙΖΑ παρά αυτός του τιμωρημένου από τις λαϊκές μάζες διαλυμένου κόμματος. Το κακό που έκανε στις τελευταίες που πίστεψαν τα άθλια ψέματά του, η εκμετάλλευση του κινήματος των αγανακτισμένων για την αναρρίχηση του στην εξουσία και η τραγική διάψευσή τους δεν ξεχάστηκαν. Η επιμονή τους στην πολιτική της «κυβερνώσας αριστεράς» των μνημονίων μετέτρεψε τις συγκρούσεις μέσα στο ΣΥΡΙΖΑ σε συγκρούσεις φατριών για τις καρτέλες χωρίς αρχή και τέλος, οδήγησε σε διασπάσεις και τα εκφυλιστικά φαινόμενα που εκτυλίσσονται στο κόμμα. Αυτό που δεν ξεπέρασαν εξ ολοκλήρου οι εργαζόμενοι και τα φτωχά λαϊκά στρώματα είναι η ηττοπάθεια και η απογοήτευση που προκάλεσε ο ΣΥΡΙΖΑ με την εμπέδωση ότι δεν υπάρχει εναλλακτική απέναντι στην κρίση σε όλα τα επίπεδα του καπιταλιστικού συστήματος και την οποία πληρώνουν με τη δραματική υποβάθμιση της ζωής τους. Όμως τελικά η συνείδηση των εργαζομένων και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων διαμορφώνεται από την πραγματικότητα που ζουν και αυτή είναι αφόρητη, στην οποία πρέπει να προστεθούν και οι κίνδυνοι από τον πόλεμο που γίνονται όλο και περισσότερο ορατοί στα μάτια τους. Η αγανάκτηση και η οργή μπορούν να μετατραπούν σε απόφαση από μεριάς τους να πάψουν να ανέχονται την παρούσα κατάσταση και να κινηθούν με όποια ευκαιρία εναντίον της.

Από τον πόλεμο σε τρία μέτωπα πιο κοντά στον παγκόσμιο

Η γενικευμένη σύγκρουση ανάμεσα σε παλιούς και νέους ιμπεριαλιστές παίρνει ολοένα και περισσότερο στρατιωτική μορφή και στα τρία κύρια μέτωπα: Ουκρανία, Μ. Ανατολή, Ταϊβάν-θάλασσα Ν. Κίνας, αλλά και σε περιοχές της Αφρικής. Οι τρεις συγκρούσεις εκφράζουν γεωγραφικά στρατηγικές περιοχές για την αναδυόμενη γεωπολιτική αρχιτεκτονική. Η κλιμάκωση του πολέμου στοχεύει στην διατήρηση της ηγεμονίας των ΗΠΑ και των συμμάχων τους ή έστω στην παρενόχληση και καθυστέρηση των BRICS+.

Με αυτήν την έννοια η αυξημένη επιθετικότητα αυτού του μπλοκ προέρχεται από την βιασύνη τους να ανακόψουν τον αντίπαλο (κυρία Κίνα, Ρωσία και Ιράν). Σε οικονομικό επίπεδο οι BRICS επεκτείνονται με τη συμμετοχή νέων χωρών, αντιπροσωπεύουν το 40% της παγκόσμιας παραγωγής πετρελαίου και σχεδόν το 38% του παγκοσμίου ΑΕΠ, ενώ σχεδιάζουν να αυξήσουν το ποσοστό των συναλλαγών τους σε εθνικά νομίσματα και σε επόμενο στάδιο να υιοθετήσουν δικό τους νόμισμα. Ο Διεθνής Διάδρομος Μεταφορών Βορρά - Νότου (INSTC) που θα ενώνει Ρωσία, Αζερμπαϊτζάν, Ιράν και θα καταλήγει στην Ινδία, η πρωτοβουλία μια ζώνη, ένας δρόμος (BRI) της Κίνας που θα την ενώνει θαλάσσια και οδικώς με Αφρική, Ευρώπη και Λ. Αμερική είναι ανταγωνιστικοί με τον οικονομικό Διάδρομο Ινδίας - Μέσης Ανατολής - Ευρώπης - ΙΜΕC που προωθούν οι ΗΠΑ. Σημαντική διαδρομή θα είναι στο μέλλον και το αρκτικό πέρασμα. Ήδη η στρατιωτικοποίηση της περιοχής έχει ενταθεί.

Με άλλα λόγια με ειρηνικό τρόπο η παλιά ιμπεριαλιστική δομή (ιεραρχία, καταμερισμός εργασίας, νόμισμα, θεσμοί κλπ.) θα ανατραπεί στα επόμενα χρόνια και αυτό το γνωρίζουν καλά και φυσικά δεν θα κάτσουν να παρατηρούν με σταυρωμένα τα χέρια οι ιμπεριαλιστές. Η αλλαγή αυτή στο καπιταλιστικό σύστημα

συνήθως δεν γίνεται με ειρηνικό τρόπο, με την διαφορά ότι σήμερα η καταστροφική δύναμη των στρατιωτικών μέσων είναι πολλαπλάσια, ακόμα και χωρίς την χρήση πυρηνικών, πόσο μάλλον με την χρησιμοποίησή τους.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία είναι για τις ΗΠΑ μια προσπάθεια να σπάσουν την ενεργειακή συνεργασία της Ρωσίας με την Ε.Ε., να εξοντώσουν οικονομικά και στρατιωτικά την Ρωσία και να ευθυγραμμιστούν όσο το δυνατόν περισσότερες χώρες μαζί τους. Η απόφαση του απερχόμενου προέδρου Μπάιντεν να επιτραπεί σε πυραύλους μεγάλου βεληνεκού να πλήξουν στόχους βαθιά μέσα σε ρωσικό έδαφος και φυσικά η αναμενόμενη απάντηση από την πλευρά της Ρωσίας συνιστούν μια ακόμη επικίνδυνη κλιμάκωση στον πόλεμο ΗΠΑ-NATO-Ε.Ε. εναντίον Ρωσίας, ένα ακόμα βήμα προς την κήρυξη του ακήρυκτου τρίτου παγκοσμίου πολέμου. Μετά τις ΗΠΑ, Βρετανία και Γαλλία επίσης ανακοίνωσαν ότι συμφωνούν για χτυπήματα σε ρωσικό έδαφος με πυραύλους μεγάλου βεληνεκού. Στο ίδιο μήκος κύματος έχει ανοίξει η συζήτηση για ανάπτυξη στρατευμάτων στην Ουκρανία.

Ο πόλεμος στη Μ. Ανατολή, έχει ως πρώτο θύμα τους Παλαιστίνιους που υφίστανται γενοκτονία, τους Λιβανέζους, τους Σύριους, τον λαό της Υεμένης κ.α. Η σφαγή διάρκειας όμως που διεξάγει το κράτος-δολοφόνος Ισραήλ γίνεται ενάντια όχι μόνο στους λαούς όλης της περιοχής, αλλά και με στόχο το Ιράν και την Κίνα. Επιχειρείται με αυτόν τον τρόπο το μπλοκάρισμα της επιρροής τους και της σύναψης συμφωνιών στην περιοχή (ακόμα και με την Σ. Αραβία). Το σιωνιστικό σχέδιο για το "Μεγάλο Ισραήλ" σημαίνει διαρκή πόλεμο και ανάφλεξη ολόκληρης της Μ. Ανατολής.

Η περικύκλωση της Κίνας είναι ο πραγματικός στόχος για την διατήρηση του τρίτου μετώπου, αυτού της Ταϊβάν-θάλασσα Ν. Κίνας που συμπληρώνεται με την σύναψη της συμφωνίας AUKUS (Αυστραλία, Μ. Βρετα-

νία, ΗΠΑ) και την άνοδο των στρατιωτικών εξοπλισμών και ασκήσεων στην περιοχή (Ιαπωνία, Φιλιππίνες, κ.α.).

Την ίδια στιγμή οι δαπάνες των κρατών - μελών της ΕΕ πρόκειται να φτάσουν το 2024 στα 326 δισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας σχεδόν το 2% του ΑΕΠ της ΕΕ. Συγκριτικά σε σχέση με το 2021 οι στρατιωτικές δαπάνες φέτος αυξήθηκαν πάνω από 30%. Ωστόσο ούτε αυτά τα ποσά φαίνεται ότι αρκούν και ήδη από διάφορες πλευρές συζητείται έως και διπλασιασμός των δαπανών τα επόμενα χρόνια! Η επιχείρηση προετοιμασία-τρομοκρατία των λαών έχει τον χαρακτήρα προετοιμασίας με έντονο το εθνικιστικό, милитарιστικό στοιχείο: Που υπάρχουν η που πρέπει να ανοίξουν καταφύγια, επαναφορά υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας, οι θυσίες που πρέπει να γίνουν, συνοδεύονται από αντι-ρωσικές κορώνες, αλλά και από διώξεις και καταστολή ενάντια σε κινητοποιήσεις η ακόμα και δηλώσεις που υπερασπίζονται τους Παλαιστίνιους.

Κυβέρνηση Μητσοτάκη: πολεμοκάπηλος σύμμαχος

Η ελληνική κυβέρνηση συμμετέχει στον πόλεμο στο πλευρό των δυτικών ιμπεριαλιστών, ελπίζοντας να αρπάξει κάτι από την μεταπολεμική λεία. Από κοντά βεβαίως και τα πολεμοκάπηλα κοινοβουλευτικά εξαπτήρυγα του ΠΑΣΟΚ και τα απομεινάρια του ΣΥΡΙΖΑ συμπληρώνουν τον τυχοδιωκτικό καμβά του πολιτικού σκηνικού. Οι κορώνες για "κυριαρχικά δικαιώματα" και υπεράσπιση της πατρίδας από την πλευρά του ΚΚΕ ενισχύουν το μούρο μέτωπο του πολέμου.

Α) Οι αμερικανοΝΑΤΟικές βάσεις όχι μόνο παίζουν ενεργό και αναντικατάστατο ρόλο στους πολέμους σε Ουκρανία και Μ. Ανατολή, αλλά αναβαθμίζονται και ενισχύονται κιόλας σε υποδομές και δυνατότητες. Η Συμφωνία Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασί-

ας (MDCA) μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ, δίνει στο διηνεκές το δικαίωμα χρήσης βάσεων για στρατιωτικούς σκοπούς. Η βάση της Σούδας πρωτοστατεί στην μεταφορά όπλων και υλικού προς τη Μ. Ανατολή, ενώ η βάση της Αλεξανδρούπολης έχει μεγάλη σημασία για τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Β) Παίρνει αναγκαίους πόρους από υγεία, παιδεία και κοινωνικές δαπάνες για να τους σπαταλήσει στο 4% του ΑΕΠ σε εξοπλισμούς! Ετοιμάζεται να αγοράσει μέχρι και αντιπυραυλικό "θολό" αξίας δισεκατομμυρίων.

Γ) Στέλνει πολεμικό εξοπλισμό και εκπαιδευτές στο μέτωπο της Ουκρανίας και πολεμική φρεγάτα για στρατιωτικές επιχειρήσεις στην ερυθρά θάλασσα με προσωπικό. Συμμετέχει σε επιχειρήσεις έως

Δ) Συμμετέχει σε ασκήσεις που προσομοιάζουν στρατιωτική επίθεση ενάντια στην Ρωσία με σενάρια ακόμα και χρήσης πυρηνικών οπλών (π.χ. Steadfast Defender, Steadfast Noon). Επίσης πολυεθνικές ασκήσεις σε ελληνικό έδαφος που προσομοιάζουν αντίδραση στο πλαίσιο του άρθρου 5 του ΝΑΤΟ (περί «συλλογικής αντίδρασης» σε επίθεση εναντίον «συμμαχικού εδάφους»).

Ε) Αξιοποιεί το αφήγημα για «εθνικά συμφέροντα» για να αποπροσανατολίσει, να επιβάλλει ένα καθεστώς υπερ-εκμετάλλευσης και εξαθλίωσης των εργαζομένων και της νεολαίας. Επιχειρεί να στρατιωτικοποιήσει και να ρίξει εθνικιστικό δηλητήριο στην κοινωνία και ειδικά στη νεολαία, παράλληλα με την ενοχοποίηση και καταστολή της.

Στ) Προετοιμάζει και χρησιμοποιεί τον στρατό για το κυνήγι προσφύγων στα σύνορα. Έχει κάνει στο παρελθόν ασκήσεις "καταστολής πλήθους". Ο πόλεμος δεν αφορά μόνο το "μέσα-έξω από τα σύνορα". Οι δυνάμεις καταστολής (και ο στρατός) δεν πολεμούν μόνο ενάντια σε άλλους στρατούς, αλλά ενάντια στην εργατική τάξη.

■ Χ. Ζάκας

COP29: Περιβαλλοντική καταστροφή και

τους είναι απαραίτητο, όχι μόνο για τα μάτια του κόσμου, αλλά και για το πως θα διασωθούν και θα διατηρηθούν τα κέρδη τους και θα αντισταθμίσουν τις οικονομικές ζημιές που προκαλούν οι συνέπειες της καταστροφής του πλανήτη.

Αν μέχρι πέρυσι οι ίδιοι λομπήστες των πετρελαϊκών συζητούσαν, πέραν των οικονομικών, για τους στόχους περιορισμού της αύξησης της θερμοκρασίας στο +1,5οC και του net-zero (μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου) έως το 2030, φέτος δεν μπορούσαν να ανεβάσουν το ίδιο θεατρικό έργο. Η κατάσταση έχει εκτροχιαστεί και 3 τουλάχιστον από τις 5 κορυφαίες επιστημονικές ομάδες παγκοσμίως έχουν δηλώσει ότι ο στόχος του +1,5οC έγινε από φέτος παρελθόν. Μάλιστα, με βάση τα τωρινά δεδομένα, υπολογίζεται ότι μέχρι το 2100 η θερμοκρασία θα έχει αυξηθεί από +2,7οC έως και +4οC, σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα, προκαλώντας τεράστιους καύσωνες και μια σειρά ακραίων καιρικών φαινομένων, υπερπλάσιων των σημερινών σε περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές απώλειες.

Η περιβαλλοντική καταστροφή με οικονομικούς όρους

- Σύμφωνα με έρευνα που παρουσιάστηκε στη βρετανική εφημερίδα Guardian, η αύξηση κατά +1οC στην παγκόσμια θερμοκρασία οδηγεί σε μείωση κατά 12% του παγκόσμιου

ΑΕΠ.

- Μόνο οι πρόσφατες πλημμύρες στην Ισπανία, που κόστισαν τη ζωή σε 200 ανθρώπους, δημιούργησαν οικονομική απώλεια της τάξης του 0,2% του ΑΕΠ της χώρας.

- Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της διεθνούς Greenpeace και της Stamp Out Poverty, «τα χειρότερα καιρικά φαινόμενα του τρέχοντος έτους, που αποδόθηκαν στην κλιματική αλλαγή, όπως οι τυφώνες Beryl, Helene και Carina/Gaemi, οι καύσωνες στην Ινδία, οι πλημμύρες στη Βραζιλία, στην Κέννα και την Τανζανία, κόστισαν συνολικά 64,6 δισ. δολάρια».

Λεφτά υπάρχουν;

Σύμφωνα με την Greenpeace, οι 7 μεγαλύτερες διεθνείς εταιρείες πετρελαίου και φυσικού αερίου, μόνο το 2023 μέτρησαν κέρδη ύψους 148,2 δισ. δολαρίων. Αυτές οι 7 εταιρείες είναι υπεύθυνες για εκπομπή 3.003,24 εκατομμυρίων CO2 (διοξειδίου του άνθρακα)! Και αν πλήρωναν μόλις 5 δολάρια για κάθε τόνο CO2 που εκπέμπουν, θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν πάνω από 15 δισ. τον χρόνο για να κατευθυνθούν στην προστασία του πλανήτη. Μια έρευνα η οποία δεν προέρχεται από κάποια αντισυστημική ή αντικαπιταλιστική οργάνωση, ούτε αποτελεί κάποια ριζοσπαστική πρόταση περί αναγκαστικών μέτρων μείωσης των εκπομπών βλαβερών αερίων και ταυτόχρονης φορολόγησης των υπερπλούσι-

ων μαυρο-χρυσοθήρων του πλανήτη.

Λεφτά υπάρχουν. Το τσιγκούνικο πορτοφόλι των χωρών της ΕΕ και των ΗΠΑ στην COP29, σίγουρα δεν οφείλεται σε έλλειψη κεφαλαίων. Μπορεί η οικονομική κρίση και ο πληθωρισμός να καλπάζουν και οι περισσότερες οικονομίες, ειδικά των δυτικών ιμπεριαλιστών, να στενάζουν από την αύξηση των χρεών και τη στασιμότητα/ύφεση, μα και πάλι η κάνουλα δεν έχει αδειάσει. Παραμένει ανοιχτή για πολεμικούς εξοπλισμούς και ενίσχυση του κεφαλαίου, ιδιαίτερα του μεγάλου, σε βάρος φυσικά των εργαζομένων και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων.

Οι ιμπεριαλιστές κατασπαράζουν τον πλανήτη

Σύμφωνα με έρευνα της EcoAction, ο πόλεμος των τελευταίων 3 ετών στην Ουκρανία έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό και σε βάθος χρόνου το οικοσύστημα της περιοχής. Οι πυραυλικές επιθέσεις και οι συνεπακόλουθες πυρκαγιές, καθώς και οι βομβαρδισμοί σε βιομηχανικές ζώνες προκαλούν ρύπανση στον αέρα, το έδαφος και το νερό. Οι εκρήξεις από πυραύλους και πυρομαχικά δημιουργούν ένα επικίνδυνο κοκτέιλ χημικών ουσιών και ενώσεων, τα οποία απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα, με αποτέλεσμα όξινες βροχές (καταστροφή στη βλάστηση, επικίνδυνες και για τους ανθρώπους, καθώς και για άλλα θηλαστικά και πτηνά). Τα μεταλλικά υλικά των

Η διάσκεψη για το κλίμα COP29 ξεκίνησε στις 11 Νοεμβρίου στο Μπακού (Αζερμπαϊτζάν) και έληξε στις 24 του ίδιου μήνα, 2 μέρες μετά την προγραμματισμένη λήξη της. Ο λόγος της παράτασης; Το σκληρό παζάρι μεταξύ «αναπτυσσόμενων» και ανεπτυγμένων χωρών για την αύξηση των κεφαλαίων που θα διαθέσουν οι δεύτερες στο ταμείο «Απλειών και Ζημιών» για το κλίμα. Υπολογίζεται ότι απαιτούνται 1 τρις. δολάρια ετησίως, μόνο για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής καταστροφής - και το ποσό της φετινής COP άγγιξε μόλις τα 300 δισ.!

Πρόεδρος της Συνόδου ήταν ο Μουχτάρ Μπαμπάγιεφ, αξίως υπουργός Οικολογίας και Φυσικών Πόρων, πρώην στέλεχος της πετρελαϊκής Socar και «διάδοχος» του Sultan Al Jaber, προέδρου της περσικής συνόδου και διευθύνοντας συμβούλου των πετρελαϊκών εταιριών Adnoc και Abu Dhabi National Oil Company. Για το ίδιο το Αζερμπαϊτζάν, το 90% των εξαγωγών προέρχονται από την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Έτσι, οι θιασώτες της περιβαλλοντικής καταστροφής συζητούν για τη «σωτηρία» του πλανήτη... Αυτό το οξύμωρο θέατρο

Εκλογές ΗΠΑ Κυρίαρχος ο «Τραμπισμός»

Προς απογοήτευση των δημοσκόπων (ειδικά των ευρωπαϊκών ΜΜΕ), η μάχη «στήθος με στήθος» Δημοκρατικών - Ρεπουμπλικάνων κατέληξε σε ένα αποτέλεσμα καθαρής νίκης του Τραμπ και πανωλεθρίας των Δημοκρατικών. Δεν είναι τόσο η διαφορά των ψήφων (ο Τραμπ έλαβε 75,5 εκ. ψήφους, 2 εκ. λιγότερους από το 2016 που νίκησε και η Χάρις 72,4 εκ. ψήφους, 9 εκ.(!) λιγότερους από το 2020 που νίκησε ο Μπάιντεν. Άλλοι υποψήφιοι συγκέντρωσαν 2,6 εκ. ψήφους), όσο η κυριαρχία του σε όλους τους θεσμούς. Ο Τραμπ συγκέντρωσε 312 εκλεκτορες (χρειάζονται για εκλογή προέδρου 270) έναντι 226 της Χάρις. Κέρδισε όμως και την πλειοψηφία, τόσο στη Γερουσία όσο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Αν προσθέσουμε σε αυτά και τον ήδη υπάρχον έλεγχο του Τραμπ στο Ανώτατο Δικαστήριο από την προηγούμενη θητεία του, δημιουργείται μια εικόνα ισχυρής επικράτησής του στο αστικό πολιτικό σκηνικό των ΗΠΑ και στο εσωτερικό των Ρεπουμπλικάνων, που τον καθιστά έστω για κάποιο διάστημα, απόλυτο κυρίαρχο του παιχνιδιού.

Η μεγάλη σημασία της εκλογικής αναμέτρησης για την αστική τάξη των ΗΠΑ και τις αντιμαχόμενες μερίδες της, υπογραμμίστηκε και από το ποσό-ρεκόρ των 16 δισ. που κόστισαν οι προεκλογικές καμπάνιες των 2 υποψηφίων!

Τα στοιχεία των εκλογών

Μετά από μια 20ετία (με κυρίως κυβερνήσεις Δημοκρατικών), οι εργαζόμενοι και τα λαϊκά στρώματα των ΗΠΑ έχουν βρεθεί σε δυσμενή θέση. Οι πραγματικοί μισθοί το 2024 είναι μικρότεροι από το 1972. Το ύψος των μισθών έχει μετατρέψει την πλειοψηφία των εργαζομένων σε νεόπτωχους. Ο πληθωρισμός, οι αυξήσεις τιμών σε ενέργεια, τρόφι-

μα, ενοίκια εξαύλωσαν το λαϊκό εισόδημα. Τα κέρδη των επιχειρηματιών υγείας εκτοξεύτηκαν 100% και αντίστοιχα οι δαπάνες υγείας των λαϊκών οικογενειών. Τα ενοίκια απορροφούν τουλάχιστον το 35% του μισθού, ενώ εκατομμύρια έχουν διωχθεί λόγω απλήρωτων δανείων από τις κατοικίες τους και ζουν σε τροχόσπιτα, αυτοκίνητα ή χαρτοκοκτώτα. Τα διδάκτρα εκπαίδευσης εκτινάχτηκαν κατά 170%. Η ανεργία ξαναγύρισε στον ανώτατο δείκτη της Πανδημίας. Αντίστροφα οι πλούσιοι γιγαντώνουν τις περιουσίες τους. Τα στοιχεία δείχνουν πως το 50% των φτωχότερων Αμερικανών κατέχει το 2,6% του πλούτου της χώρας, ενώ το 1% των πλουσιότερων το 30% του πλούτου και το 0,1% των πλουσιότερων το 14%!

Αυτή η γιγάντωση της ταξικής ανισότητας - αποτέλεσμα του ακραίου νεοφιλελευθερισμού και των δύο κομμάτων - έχει απογοητεύσει και απομακρύνει τις εργατικές μάζες από το Δημοκρατικό Κόμμα (που υπερασπίζει σθεναρά μόνο τη woke κουλτούρα). Στο επίπεδο της οικονομίας, ο Τραμπ κατάφερε να υπερισχύσει, όχι τόσο λόγω των επιτυχιών της οικονομικής του πολιτικής ή της πειστικότητας του προγράμματός του, αλλά κυρίως λόγω της αποτυχίας και των ψεμάτων της διακυβέρνησης Μπάιντεν.

Δεύτερο σημαντικό στοιχείο των εκλογών ήταν ο πόλεμος. Η αλόγιστη χρηματοδότηση της «μαύρης τρύπας» της Ουκρανίας και η εγκληματική στήριξη της γενοκτονίας που διαπράττουν οι Ισραηλινοί στα παλαιστινιακά εδάφη, ενόχλησαν και απομάκρυναν από τους Δημοκρατικούς μεγάλα τμήματα ψηφοφόρων, ειδικά της νεολαίας που είχε στηρίξει την παλαιστινιακή αντίσταση στα αμερικανικά πανεπιστήμια. Ο Τραμπ εμφανίστηκε ως ο ισχυρός που θα επιβάλει με την πυγμή του την ειρήνη στο Ουκρανικό και την Μ. Ανατολή, κερδίζοντας ψήφους ακόμα και από τη μου-

σουλμανική κοινότητα και από τα αντιπολεμικά αισθήματα τμήματος της κοινωνίας. Μιλώντας για καλύτερα εισοδήματα για τα λαϊκά στρώματα (βασισμένα στον προστατευτισμό της οικονομίας) και ειρήνη, κατάφερε να αυξήσει την επιρροή του και σε μεγάλο τμήμα ισπανόφωνων εργαζομένων, ακόμα και αφομερικανών και στις πιο νέες ηλικίες (παρά την ακραία αντιμεταναστευτική και φιλοϊσραηλινή ρητορική). Αυτές οι αλλαγές έκαναν τη διαφορά στο εκλογικό αποτέλεσμα. Και βέβαια προστέθηκαν στις ψήφους των υπερσυντηρητικών, ακροδεξιών, θρησκόληπτων, που αποτελούν βάση των Ρεπουμπλικανών και τους είδαμε να παρελαύνουν στην εισβολή στο Καπιτώλιο το 2020. Αυτή η βάση θα είναι και η δύναμη πυρός του Τραμπ και αυτή που θα στελεχώσει την κυβέρνηση, κρίνοντας από τα ονόματα υπουργών που ανακοινώνει.

Η κυβέρνηση Τραμπ

Η κυβέρνηση Τραμπ φέρνει νέα χαρακτηριστικά στην πολιτική σκηνή των ΗΠΑ και διεθνώς: α) Νομιμοποιεί την ταύτιση της ελίτ των δισεκατομμυριούχων και του μεγάλου κεφαλαίου με την πολιτική διακυβέρνηση. Μεγιστάνες, επιχειρηματίες, χρηματιστές αναλαμβάνουν υπουργεία, με προεξέχοντες τους Elon Musk και Vivek Ramaswamy, που αναλαμβάνουν το νεοσύστατο υπουργείο κυβερνητικής αποτελεσματικότητας, με σκοπό την καταπολέμηση της κρατικής γραφειοκρατίας και την περικοπή κρατικών δαπανών! β) Κυβερνοποιεί όλη την γκάμα της ακροδεξιάς συντήρησης. Μιλταριστές, θρησκόληπτοι διαφόρων δογματών, αρνητές της εξελικτικής θεωρίας του Δαρβίνου, αρνητές των μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας, αρνητές της κλιματικής αλλαγής και υπέρμαχοι των υδρογονανθράκων, ακόμα κατηγορούμενοι για παιδική πορνεία, δηλωμένοι μισογύνηδες και πολέμιοι δικαιωμάτων των γυναικών όπως η

άμβλωση, υπέρμαχοι της οπλοκατοχής, ρατσιστές, αντικομμουνιστές κ.ά. αναλαμβάνουν να «αναμορφώσουν» τα υπουργεία Παιδείας, Υγείας, Περιβάλλοντος, Άμυνας κ.ά. και θα στελεχώσουν την CIA, την αστυνομία, συννοριακές φρουρές κ.ά. Μια τρομερά επικίνδυνη κυβέρνηση που απειλεί με πσιωγύρισμα ενός αιώνα την αμερικανική κοινωνία, αλλά και με βάρβαρο χτύπημα κάθε ριζοσπαστικής αντίδρασης και του κινήματος (βλ. συνδικάτα, αριστερές οργανώσεις, αντιιμπεριαλιστικά, αντιπολεμικά, αντιρατσιστικά κινήματα, κάθε δημοκρατική φωνή). Ο χαρακτηρισμός της Χάρις από τον Τράμπ ως «κομμουνίστρια» και «ακροαριστερή» κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, μας προϊδεάζει για τη συνέχεια. γ) Μια επιθετική πολιτική οικονομικού προστατευτισμού με δασμούς ενάντια σε όλους τους ανταγωνιστές (60% στην Κίνα, 10-20% στην ΕΕ, 25% σε Καναδά - Μεξικό), με κυρώσεις κάθε είδους ενάντια σε Κίνα, Ρωσία, Ιράν, Κούβα, Βενεζουέλα κ.ά., όχι μόνο δεν θα εξαναγκάσει σε ειρήνευση των μετώπων, αλλά σε τελική ανάλυση θα οξύνει τα προβλήματα και της αμερικανικής και της παγκόσμιας οικονομίας. Σύντομα θα οδηγήσει σε ξέσπασμα της αναμενόμενης μεγάλης ύφεσης που θα δυναμιτίσει και θα γιγαντώσει τις στρατιωτικές αντιπαράθεσεις μεταξύ των ιμπεριαλιστικών στρατοπέδων. Η κατρακύλα της γερμανικής οικονομίας και η διάλυση της κυβέρνησης μόνο με το άκουσμα της εκλογής Τραμπ και οι πανηγυρισμοί των ακροδεξιών/εθνικιστικών κομμάτων σε όλες τις χώρες, είναι τα πρώτα δείγματα της επιρροής στις παγκόσμιες εξελίξεις της επικράτησης του Τραμπισμού.

■ Άγγελος Φουρνοτζής

Όσκαρ νεοφιλελεύθερης υποκρισίας

πυρομαχικών εισχωρούν στο έδαφος, μέχρι τα υπόγεια ύδατα, εισχωρώντας κατά συνέπεια στην τροφική αλυσίδα, επηρεάζοντας ανθρώπους και ζώα.

Το τοπίο στην Παλαιστίνη δεν διαφέρει. Σύμφωνα με μετρήσεις, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μόνο τις πρώτες 120 ημέρες του πολέμου στη Γάζα ήταν μεγαλύτερες από τις ετήσιες εκπομπές 26 χωρών. Σύμφωνα επίσης με ερευνητές της διεπιστημονικής ομάδας Forensic Architecture (πανεπιστήμιο του Λονδίνου), τουλάχιστον το 50% των καλλιεργήσιμων εκτάσεων και των οπωρώνων στη Γάζα έχουν πλέον αφανιστεί πλήρως, μεταξύ αυτών και πολλοί αρχαίοι ελαιώνες.

Τα παραπάνω αποτελούν μόνο ελάχιστα παραδείγματα του καταστροφικού οικολογικού αποτυπώματος των σύγχρονων πολεμικών συγκρούσεων, ενώ παράλληλα η απειλή της γενίκευσης ενός Γ' Παγκοσμίου Πολέμου διαρκώς πλησιάζει, όπως και ο εφιάλτης των πυρηνικών όπλων. Οι ενδοϊμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί, που οξύνονται εκθετικά τα τελευταία χρόνια, καθρεφτίζονται σε όλα τα επίπεδα. Η έλλειψη οποιασδήποτε διεθνούς συνεργασίας είναι καταστροφικά έκδηλη. Στην COP29, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις απαίτησαν και από άλλες χώρες, που συγκαταλέγονται στις «αναπτυσσόμενες» να συμμετάσχουν στις πληρωμές για το ταμείο «Απωλειών και Ζημιών», συμπεριλαμβανομένων της Κίνας και των πετρελαιοπαραγωγών

κρατών του Κόλπου.

Κι ο «πλανητάρχης» πέρα βρέχει

Ήδη από την προηγούμενη θητεία του, ο Τραμπ είχε δείξει την αντι-περιβαλλοντική πολιτική του. Ο εκ νέου εκλεγμένος πλανητάρχης είχε αναφέρει τα όρια εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και οχήματα, καθώς και μέτρα προστασίας των υδάτινων οδών. Και αν ο πρότερος ανέντιμος βίος του δεν αρκούσε, η επιλογή του Κρις Ράιτ για τη θέση του επόμενου Υπουργού Ενέργειας είναι πλέον χαρακτηριστική. Ο Ράιτ είναι ο ιδρυτής και διευθυντής του συμβούλου της Liberty Energy, ένθερμος υπερασπιστής της χρήσης ορυκτών καυσίμων και αρνήτης της περιβαλλοντικής καταστροφής.

Ο Τραμπ έχει ήδη δηλώσει ότι θα ενισχύσει την παραγωγή ορυκτών καυσίμων, δίνοντας το πράσινο φως για νέες εξορύξεις σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ιδιαίτερα ευαίσθητες περιβαλλοντικά. Επιπλέον, αναμένεται να αποσύρει τις ΗΠΑ από τη Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα (όριο +1,5°C), ενώ αναμένεται να ανακαλέσει τις ρυθμίσεις περί «πράσινης ενεργειακής μετάβασης» των Δημοκρατικών.

Όχι ότι οι Δημοκρατικοί, σφαγείς των λαών, έχουν καμία... οικολογική συνείδηση. Η «πράσινη μετάβαση», στα πλαίσια της καπιταλιστικής οικονομίας και κυρίως της

τεράστιας κρίσης του συστήματος, είναι μια φαρσοκωμωδία που προσπαθεί να συνδυάσει «εναλλακτικά» μέτρα τσιρότα (με σκοπό το «φρενάρισμα» της καλπάζουσας κλιματικής καταστροφής) με την τροφοδότηση ιδιωτών/εταιρειών με πακτωλούς δημόσιου χρήματος (επιδοτήσεις ή δάνεια), στο πλαίσιο της «φιλικής για το περιβάλλον ανάπτυξης».

Πηγή του χάους οι ανυπέβλητες αντιφάσεις του καπιταλισμού

Όπως σημειώνει ο Ντανιέλ Τανούρο σε παλιότερο άρθρο του για την COP26 (από τη μπροσούρα Μαρξισμός και Περιβαλλοντική Καταστροφή, εκδ. Εργατική Πάλη): «Κάθε καπιταλιστής προσπαθεί να φορτώσει τις προσπάθειες στους ανταγωνιστές και στους εργαζομένους του. Κάθε καπιταλιστική τάξη χρησιμοποιεί το Κράτος της για να φορτώσει αυτές τις προσπάθειες στα αντίπαλα κράτη και τους λαούς αυτών των κρατών.» Η Shell θα πετάξει τη μπάλα στην Exxon Mobil, οι ΗΠΑ στην Κίνα κ.ο.κ. Και όλοι μαζί θα πετάξουν την «ατομική ευθύνη» στους «χωρίς παιδεία και οικολογική συνείδηση» εργάτες, φτωχά λαϊκά στρώματα και νεολαίους.

Ο καπιταλισμός έχει χαραγμένη στο DNA του την άναρχη και ανεξέλεγκτη παραγωγή, με συνέπεια μια άνευ όρων σπατάλη ανθρώπινων και φυσικών πόρων. Η κινητήρια δύναμη του κέρδους δεν αφήνει περιθώρια οικολογικών συναίσθηματισμών, πόσο μάλλον ουσια-

στικής δράσης για τη σωτηρία του πλανήτη.

Η πραγματική λύση εμπεριέχει δραστικά αντικαπιταλιστικά μέτρα, που καμία νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση δεν πρόκειται να πάρει. Πρώτο και κυριότερο είναι η εθνικοποίηση των κλάδων της ενέργειας και της αξιοποίησης των φυσικών πόρων (π.χ. του νερού), κάτω από τον έλεγχο των εργαζομένων και της κοινωνίας. Ο μόνος τρόπος για να εξορθολογιστεί η παραγωγή των συγκεκριμένων κλάδων και να κατευθυνθεί (συνολικά η παραγωγή) στην πλήρη αποδέσμευση από τα ορυκτά καύσιμα, είναι η αποδέσμευση από τη λογική του ατομικού κέρδους και ένας δημοκρατικός σχεδιασμός βάσει των πραγματικών κοινωνικών αναγκών. Ένας σχεδιασμός που μπορεί να ξεκινά σε επίπεδο χώρας, αλλά πρέπει να καταλήγει σε μια διεθνή συνεργασία των λαών. Που θα συμπεριλαμβάνει αναδιανομή του πλούτου υπέρ των εργαζομένων και των κοινωνικών αναγκών, έργα για την αντιμετώπιση των συνεπειών της περιβαλλοντικής καταστροφής (αντιπλημμυρικά, αντιπυρικά, αποκατάσταση περιοχών κ.ο.κ), αντί για μια πολεμική οικονομία και για το τάισμα του κεφαλαίου με κρατικό χρήμα. Μόνο μια άλλη δομή εξουσίας, μια Κυβέρνηση των Εργαζομένων μπορεί να βάλει εμπρός ένα τέτοιο σχέδιο: με μια οικονομία που θα σέβεται τις «δυο βασικές πηγές του πλούτου» (Μαρξ), το περιβάλλον και την ανθρώπινη εργασία - για μια κοινωνία με κατεύθυνση τη μόνη πραγματική λύση, τον Σοσιαλισμό.

■ Δανάη Γάτσου

Ο πόλεμος συνεχίζεται στην Ουκρανία

Ολοι οι αναλυτές, από όποια πλευρά και αν εξετάζουν το μέτωπο, σχεδόν βγάζουν το ίδιο συμπέρασμα ότι βρισκόμαστε στον Γ' Παγκόσμιο Πόλεμο. Όσο βαρύγδουπο και αν ακούγεται, κανείς δεν μπορεί να μην το δεχτεί ή κανείς δεν μπορεί να πει ότι η ανθρωπότητα δεν βρίσκεται στο έλεος της αβύσσου.

Η Ρωσία έχει επανακτήσει συνολικά το 40% των εδαφών του Κουρσκ που κατέλαβε η Ουκρανία κατά την αιφνιδιαστική εισβολή της τον Αύγουστο. Παρόλ' αυτά η Ουκρανία εκτόξευσε βρετανικούς πυραύλους μεγάλου βεληνεκού Storm Shadow σε ρωσικό έδαφος. Η Ρωσία απάντησε καθώς η πολεμική της αεροπορία έπληξε πολλές περιοχές της χώρας, με επίκεντρο ενεργειακές υποδομές.

Όλα δείχνουν ότι σκοπός των δυτικών ιμπεριαλιστών είναι να εξασφαλίσουν πως, μετά και την εκλογή Τραμπ, πλάι τους έχουν όλες τις ευρωπαϊκές αστικές ελίτ μέσα σε μια περίοδο που ο 2,5ετής πόλεμος στην Ουκρανία βρίσκεται αδιαμφισβήτητη στην πιο επικίνδυνη φάση του και έχει πάρει πλέον παγκόσμιο χαρακτήρα.

Πα τους ΗΠΑ-NATO η Ρωσία είναι ο στενός σύμμαχος της Κίνας, η μεγαλύτερη στρατιωτικά δύναμη από το στρατόπεδο των BRICKS+ , που πρέπει να αντιμετωπιστεί, ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει την «στρατηγική απειλή», την Κίνα. Ο Μπάιντεν, λίγο πριν αποσυρθεί από το τιμόνι της προεδρίας, δίνει γη και ύδωρ στους Ουκρανούς αφού ενέκρινε την αποστολή αμερικανικών πυραύλων μεγάλου βεληνεκού υπέρ της Ουκρανίας και προχώρησε στη διαγραφή περίπου 5 δισ. δολαρίων - δάνεια των ΗΠΑ προς τη χώρα.

Ο Μπάιντεν, ενδεχόμενα με την ανοχή του Τραμπ, αποφάσισε βιαστικά να συντονίσει επιτελικά τα χτυπήματα με πυραύλους μεγάλου βεληνεκού στα βάθη της Ρωσίας, για να προλάβουν δήθεν την ενθρόνιση Τραμπ που θα φέρει αυτόματα την ειρήνη μόλις αναλάβει. Αυτός που κλιμακώνει δεν είναι ο Μπάιντεν αλλά η βαθιά πολεμική στρατηγική των ΗΠΑ. Και αυτός που θα αποκλιμακώσει (αν αυτό συμβεί, θα είναι προσωρινά) δε θα είναι ο Τραμπ, αλλά οι ΗΠΑ συνολικά. Όσο για τον Ζελένσκι συνεχίζει να ζητά από την Δύση να κρατήσει σκληρότερη στάση απέναντι στη Ρωσία, να ενισχυθεί στρατιωτικά και εξοπλιστικά για να τελειώσει, όπως μας είπε, ο πόλεμος μέσα στο 2025.

Από το αντίπαλο στρατόπεδο, ο Πούτιν αξιοποιώντας το πλεονέκτημα επί του εδάφους των μαχών, δε συζητάει τίποτ' άλλο εκτός από την προσάρτηση της Ανατολικής Ουκρανίας και τη διάλυση της Δυτικής (και φυσικά εκτός NATO) και ίσως να μην θέλει να μείνει μόνο σε αυτά. Στις 15/11 έγινε η πρώτη τηλεφωνική επικοινωνία έπειτα σχεδόν από δύο χρόνια του Γερμανού καγκελάρου Σολτς στον Πούτιν που για δύο ώρες τον παρακαλούσε για μια δίκαιη συμ-

φωνία και το μόνο που εισέπραξε, εκτός ίσως από «μπινελίκια», είναι την παράδοση από την Ουκρανία των εδαφών που έχει καταλάβει, περίπου το 20% της Ουκρανίας, τη μη ένταξη της χώρας στο NATO και τη στρατιωτική ουδετερότητά της.

Οι ευρωπαίοι ιμπεριαλιστές σφιχτά δεμένοι στον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, και κυρίως η Μεγάλη Βρετανία που έχει κάνει δική της υπόθεση τον πόλεμο στο πλευρό της Ουκρανίας με άμεση στρατηγική και στρατιωτική εμπλοκή, συνεχίζει ακάθεκτη καθώς η νέα κυβέρνηση των Εργατικών πιάνει το νήμα όπως ακριβώς εκεί που το άφησε η προηγούμενη των Συντηρητικών. Δεν λείπει και ο τυχοδιωκτισμός χωρών όπως της Πολωνίας που επιδιώκει να αποτελέσει αιχμή του δόρατος ενός νέου άξονα Ουάσιγκτον - Λονδίνου - Βαρσοβίας.

Από κοντά και η κυβέρνηση της ΝΔ, που υπηρετεί πιστά τα αιματοβαμμένα σχέδια των νατοϊκών. Έχει μετατρέψει τη χώρα σε μια απέραντη βάση και εμπλέκει εργαζόμενους, νεολαία και φτωχά λαϊκά στρώματα σε πολύ σκοτεινές καταστάσεις, από την Ουκρανία και τον κίνδυνο για πυρηνικά, μέχρι τη συνεχιζόμενη γενοκτονία των Παλαιστινίων. Ο Μητσοτάκης συνάντησε τον γ.γ. του NATO Μαρκ Ρούτε στην Αθήνα, εξέφρασε την αμέριστη στήριξή του στην Ουκρανία και την ανάγκη για ακόμα μεγαλύτερη ενίσχυση από το NATO και υποσχέθηκε η Ελλάδα να ακολουθήσει στις ασκήσεις για τα F16 για τους ουκρανούς πιλότους. Όταν η κλίκα Μητσοτάκη βροντοφωνάζει πως οι εξοπλιστικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 73%, ενώ παράλληλα προχωρά στην ιδιωτικοποίηση Παιδείας, Υγείας, ασφάλισης, οφείλουμε να απαντήσουμε με ένα μαζικό αντιπολεμικό κίνημα.

Το παγκόσμιο προλεταριάτο έχει μπει σε μια πολύ σκοτεινή περίοδο. Οι δηλώσεις του Πούτιν είναι ενδεικτικές: «η Ρωσία και οι ένοπλες δυνάμεις της δεν κινδυνεύουν από πτώση χτύπημα στα μετόπισθεν, όπως έγινε το 1917 με την επανάσταση που διέκοψε τη νικηφόρα πορεία του στρατού μας». Είναι δεδομένο ότι ο πόλεμος θα γενικευτεί, οι εξελίξεις σε Μέση Ανατολή, Ταϊβάν και Ουκρανία είναι μόνο η αρχή. Το παγκόσμιο προλεταριάτο και οι αγώνες του είναι η μόνη λύση που μπορεί να αποσοβήσει αυτή την εξέλιξη, η δημιουργία ενός αντιπολεμικού κινήματος είναι καθήκον όλων των επαναστατών παγκόσμια. Ο εχθρός είναι μέσα στην ίδια μας την χώρα και δεν είναι άλλος από τις καπιταλιστικές και ιμπεριαλιστικές κυβερνήσεις που στραγγίζουν τους εργαζόμενους για να πολεμούν και να σκοτώνονται οι λαοί για τ' αφέντη το φαί. Η μόνη λύση είναι να εμπνευστούμε από τον φόβο που εξέφρασε ο Πούτιν, να εμπνευστούμε από την Οκτωβριανή επανάσταση του 1917 που στράφηκε στον εχθρό που βρίσκονταν στην ίδια της την χώρα.

■ Κιτσώνης Βαγγέλης

στον κόσμο...

Βαλένθια (αυτόνομη κοινότητα της Ισπανίας)

Το Σάββατο 9 Νοεμβρίου, τουλάχιστον 130.000 άνθρωποι πλημμύρισαν τους δρόμους της πρωτεύουσας Βαλένθια και διαδήλωσαν για τους 219 νεκρούς από τη πλημμύρα «Dana». Σαφώς, όμως, δεν πρόκειται για μια εκδήλωση «μνήμης», αλλά για έναν χείμαρρο οργής προς την τοπική κυβέρνηση και τον πρόεδρό της, Carlos Mazón.

Τα συνθήματα που επικράτησαν δείχνουν ότι οι εργαζόμενες και φτωχές μάζες έχουν κρίνει τον πραγματικό ένοχο του εγκλήματος στη Βαλένθια: «Mazón, dimisión» (Mazón, παραιτήσου), «Asesinos» (Δολοφόνοι), «Ni olvido ni perdón» (Δεν ξεχνάμε, δεν συγχωρούμε), «No son muertos, son asesinatos» (Δεν είναι θάνατοι, είναι φόντοι). Γι' αυτό τον λόγο, η διαδήλωση κατέληξε στο Palau de la Generalitat (Παλάτι της Τοπικής Κυβέρνησης) και ήταν γεμάτη κόσμο από την αφητηρία μέχρι την κατάληξη. Μαζικά συμμετείχε η νεολαία, που αποτέλεσε το μεγαλύτερο κομμάτι της διαδήλωσης, αλλά συμμετείχαν και πολλοί εργαζόμενοι, ηλικιωμένοι και ολόκληρες οικογένειες. Αναμενόμενα, η κυβέρνηση χτύπησε τη διαδήλωση με τις κατασταλτικές δυνάμεις της αστυνομίας, φοβούμενη ότι θα έπαιρνε μεγαλύτερες διαστάσεις. Παράλληλα, διαδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν σε Αλικάντε (15.000 άτομα), Έλτσε και άλλες πόλεις της κοινότητας.

Οι πολιτικές ευθύνες της Τοπικής Κυβέρνησης, καθώς και η ατιμωρησία για τις 219 κρατικές δολοφονίες στη Βαλένθια μάλλον τραβάνε στα όρια μια ήδη «τεντωμένη» κατάσταση. Μόνο αηδία έχει προκαλέσει η στάση των αστικών επιτελείων: καθώς οι ειδικοί κρούαν τον κώδωνα του κινδύνου (Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, Υδρογραφικές Συνομοσπονδίες κ.ά.), η Τοπική Κυβέρνηση δεν έλαβε κανένα μέτρο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, ενώ εξελισσόταν η καταστροφή, οι εργαζόμενοι να εξαναγκάζονται να παραμείνουν στους χώρους εργασίας με κίνδυνο της ζωής τους και των οικογενειών τους. Το «τσίρκο» που ακολούθησε με τη «περιοδεία» του βασιλιά Φελίπε ανάμεσα στα συντρίμια, εξόργισε τους χαροκάμενους ανθρώπους που έχασαν τα πάντα στις πλημμύρες. Ένα είναι σίγουρο, οι ιδιωτικοποιήσεις και η εγκληματική υποχρηματοδότηση των κοινωνικών αναγκών, όπως μέτρα ασφαλείας, είναι νεοφιλελεύθερα εγκλήματα που θυσιάζουν ζωές για τα κέρδη των ιδιωτών και των επιτελείων τους. Όση προπαγάνδα και να προβάλλεται στα ΜΜΕ, η μαζική διαδήλωση στη Βαλένθια απαιτεί να «τιμωρηθούν οι δολοφόνοι». Παρόλ' αυτά, η κυβέρνηση δεν είναι η μόνη που προσπαθεί να ανακόψει την οργή των μαζών. Οι συνδικαλιστικές γραφειοκρατίες βάζουν εμπόδιο στην προκήρυξη γενικής απεργίας και ακόμα η επόμενη διαδήλωση έχει καλεστεί για τις 29-30 Νοέμβρη (3 εβδομάδες μετά).

Καναδάς

Στο Κεμπέκ, 35 φοιτητικοί σύλλογοι, που εκπροσωπούν 85.000 φοιτητές, απήργησαν για την Παλαιστίνη στις 21-22 Νοεμβρίου. Αυτοί οι σύλλογοι πραγματοποίησαν γενικές συνελεύσεις, όπου η πλειοψηφία πήρε ξεκάθαρη θέση κατά της γενοκτονίας του παλαιστινιακού λαού και ψήφισαν υπέρ φοιτητικής απεργίας.¹ Αυτή η διήμερη κινητοποίηση είχε ως κύριο αίτημα τη διακοπή συνεργασίας των πανεπιστημίων με ισραηλινές εταιρίες και κολοσσούς της βιομηχανίας πολέμου (όπως η Lockheed Martin), την παύση διώξεων προς φοιτητές για τη δράση τους υπέρ της Παλαιστίνης και την εκδίωξη των αστυνομικών δυνάμεων από τα κάμπους των πανεπιστημίων. Η νεολαία, ακολουθώντας το παράδειγμα του φοιτητικού κινήματος στις ΗΠΑ, δεν στέκεται αμέτοχη στον πόλεμο και μπορεί να αποτελέσει πυροδότη ενός μαχητικού αντιπολεμικού κινήματος όλης της κοινωνίας.

¹ Ως φοιτητική απεργία ορίζουν τη μη λειτουργία του πανεπιστημίου μέσω μπλοκιάζ και πραγματοποίηση διαδήλωσης.

Αν θέλαμε να περιγράψουμε με λίγα λόγια το σύνθετο πολεμικό μέτωπο που έχει ανοίξει το ισραηλινό σιωνιστικό καθεστώς στη Μέση Ανατολή, θα λέγαμε ότι χαρακτηρίζεται από την απόλυτη αποτυχία των επιχειρήσεών του, παρά την ασύλληπτη βαρβαρότητα και τον τεράστιο φόρο αίματος που έχουν πληρώσει και συνεχίζουν να πληρώνουν οι Παλαιστίνιοι, αλλά και οι γειτονικοί τους λαοί. Επίσης, από τη διατήρηση των δυνάμεων της αντίστασης (Χαμάς, Χεζμπολάχ), παρά τα σημαντικά πλήγματα που έχουν δεχτεί, και την εντεινόμενη απειλή ενός γενικευμένου πολέμου, ακόμα και ενός πυρηνικού ολοκαυτώματος με αποκλειστική ευθύνη του σιωνιστικού καθεστώτος και των ιμπεριαλιστών (κυρίως των ΗΠΑ).

Πείνα και θάνατος παντού

Στη Λωρίδα της Γάζας οι αναγνωρισμένοι νεκροί πλησιάζουν πια τις 45.000 και οι τραυματίες ξεπερνούν τις 105.000. Μεγαλύτερα θύματα είναι τα παιδιά: ένα παιδί σκοτώνεται κάθε 30 λεπτά, χιλιάδες τραυματίζονται, ακρωτηριάζονται, υποφέρουν από μολυσματικές ασθένειες και ψυχικά τραύματα ή πεθαίνουν από έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Πάνω από τα 2/3 του πληθυσμού έχουν προσβληθεί από μολυσματικές ασθένειες, ποσοστό που θα ανέβει κατακόρυφα τον χειμώνα. Εκατοντάδες γιατροί, εργαζόμενοι σε υπηρεσίες του ΟΗΕ και δημοσιογράφοι έχουν σκοτωθεί. Η ανθρωπιστική βοήθεια που επιτρέπει το Ισραήλ να μπαίνει στο θύλακα έχει περιοριστεί στο 20% των αναγκών του πληθυσμού του, ενώ στη βόρεια Γάζα έχει απαγορευτεί εντελώς.

Στη Δ. Όχθη, τα θύματα από τον Οκτώβρη του 2023 πλησιάζουν τα 780, χιλιάδες είναι οι τραυματίες και οι εκτοπισμένοι, ενώ οι καταστροφές περιουσιών, η αρπαγή γης και οι προσαρτήσεις εδαφών έχουν ξεπεράσει κάθε προηγούμενο (το Ισραήλ κατέχει πια το 20% των εδαφών της Δ. Όχθης).

Αποτυχία και στρατηγικό αδιέξοδο του σιωνιστικού καθεστώτος

Αν αυτή είναι η μία, η αποτρόπαιη, όψη του νομισματος, η άλλη είναι η αδυναμία του Νετανιάχου και του σιωνιστικού καθεστώτος να επιβάλουν τα σχέδιά τους τόσο στα παλαιστινιακά εδάφη και το Λίβανο, όσο και στο Ιράν, το οποίο επίμονα προκαλούν και παρενοχλούν. Κανένας από τους στόχους δεν έχει επιτευχθεί: α) Οι όμηροι παραμένουν στα χέρια της Χαμάς συντηρώντας ένα κλίμα δυσaráρεσκιας και πίεσης στο εσωτερικό του Ισραήλ. β) Η Χαμάς και η Χεζμπολάχ διατηρούν το μεγαλύτερο μέρος των μαχητών τους (και αναπληρώνουν ταχύτατα όσους χάνουν), των οπλικών συστημάτων και της στρατιωτικής ισχύος τους. γ)

Μέση Ανατολή

Σχέδια και διευθετήσεις του σιωνιστικού καθεστώτος εν αναμονή της κυβέρνησης Τραμπ

Ούτε στο Νότιο Λίβανο μπόρεσε το σιωνιστικό καθεστώς να προχωρήσει (κινούνταν σε μια στενή λωρίδα κοντά στα σύνορα), ούτε καν στη βόρεια Γάζα, που βρίσκεται υπό ασφυκτικό αποκλεισμό τους τελευταίους μήνες. δ) Μικρότερα των αναμενόμενων ήταν τα αποτελέσματα των επιθέσεων στο Ιράν, αφού η κυβέρνηση Μπάιντεν επέβαλε τα πλήγματα να περιοριστούν σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις και όχι σε πετρελαϊκές και πυρηνικές.

Οι ρουκέτες, οι πύραυλοι και τα drones που προσγειώνονται στο έδαφος του Ισραήλ είτε από τη Γάζα είτε, πολύ περισσότερο, από τον Λίβανο και το Ιράν, κουρελιάζοντας το σιδερένιο θόλο και το μύθο της ισραηλινής παντοδυναμίας, αποτελούν αδιάφευστο μάρτυρα αυτής της αποτυχίας. Το ίδιο και οι βαριές απώλειες από τις χερσαίες επιχειρήσεις και οι νεκροί ισραηλινοί στρατιώτες, που πλησιάζουν τους 500. Στο ίδιο συνηγορούν οι παράπλευρες απώλειες πολιτών –όσο προσεκτικά κι αν είναι τα πλήγματα από πλευράς Χαμάς, Χεζμπολάχ και Ιράν – καθώς και οι 60.000 ισραηλινοί εκτοπισμένοι από τις περιοχές που συνορεύουν με τον Λίβανο και οι χιλιάδες άλλοι που μπεινοβγαίνουν έντρομοι στα καταφύγια.

Εκεχειρία στο Λίβανο - ομολογία ήττας

Απότοκο αυτού του αδιέξοδου αποτελεί η αμερικανόπνευστη δίμηνη εκκεχειρία που υπογράφηκε στις 27/11 με την κυβέρνηση του Λιβάνου. Σύμφωνα με αυτήν, τόσο ο ισραηλινός στρατός, όσο και η Χεζμπολάχ θα αποσυρθούν από το νότιο Λίβανο και τον έλεγχο της μεθορίου θα αναλάβει ο λιβανέζικος στρατός (αδύναμος, υποχρημα-

τοδοτούμενος και χωρίς καμιά διάθεση να αντιπαρατεθεί στη Χεζμπολάχ) υπό την εποπτεία του ΟΗΕ, των ΗΠΑ και της Γαλλίας. Η συμφωνία προετοιμάστηκε κατάλληλα βομβαρδίζοντας την κοινή γνώμη του Ισραήλ με τις ανύπαρκτες επιτυχίες του στρατού και τον υποτιθέμενο αποδεδειγμένο κατσίκα της Χεζμπολάχ. Χαρακτηρίστηκε, από τον Νετανιάχου, ως νίκη εφόσον περιλαμβάνει το δικαίωμα επέμβασης του ισραηλινού στρατού σε περίπτωση παραβίασης της εκκεχειρίας από τη Χεζμπολάχ και δικαιολογήθηκε από την ανάγκη ολοκλήρωσης των επιχειρήσεων στη Γάζα και ενίσχυσης του μετώπου ενάντια στο Ιράν. Όπως, όμως, και να παρουσιαστεί δεν μπορεί να κρύψει ότι το Ισραήλ δεν κατάφερε να επιβάλει τη νεκρή ζώνη που ήθελε στο νότιο Λίβανο και πως πρόκειται περισσότερο για υποχώρηση της Χεζμπολάχ προκειμένου να ανασυγκροτήσει τις δυνάμεις της (όπως έγινε και το 2006 με το ψήφισμα 1701 του ΟΗΕ), να μειωθεί το κόστος σε ανθρώπινες ζωές και να δοθεί μια ανάπαυλα στο χρεοκοπημένο κράτος του Λιβάνου που δεν μπορεί να ανταπεξέλθει σε ένα μακροχρόνιο καταστροφικό πόλεμο. Γι' αυτό και χαϊρετίστηκε τόσο από Ιράν και Χαμάς και δεν αντιμετωπίστηκε σαν εγκατάλειψη του κοινού άξονα αντίστασης. Ούτως ή άλλως, πέρα από τον εύθραστο χαρακτήρα της δίμηνης κατάπαυσης πυρός, η συμφωνία προβλέπει μια αόριστη έναρξη διαπραγματεύσεων για τη διευθέτηση των συνοριακών διαφορών που δείχνει εκ των προτέρων καταδικασμένη σε αποτυχία.

Πιέσεις εντός και εκτός

Όλα τα παραπάνω έχουν οδηγήσει σε μια σειρά αρνητικές συ-

νέπειες εντός και εκτός Ισραήλ. Το κόστος για την οικονομία είναι τεράστιο, παρά την αφειδή αμερικανική ενίσχυση, με τα ελλείμματα να αυξάνουν αλματωδώς. Επίσης, αν και η σύμπνοια όλων των κοινοβουλευτικών πολιτικών δυνάμεων (εργατικών, δεξιών και ακροδεξιών) όσον αφορά στο παλαιστινιακό ζήτημα είναι αδιαμφισβήτητη, δεν ισχύει το ίδιο για τους χειρισμούς του Νετανιάχου που υφίστανται δριμεία κριτική και μάλιστα από μέλη της κυβέρνησης συνεργασίας αλλά και του κόμματός του. Είναι χαρακτηριστική η πρόσφατη αποπομπή από την κυβέρνηση του μέχρι πρότινος υπουργού Άμυνας Πιόβ Γκαλάντ που υποστήριζε τη σύναψη συμφωνίας εκκεχειρίας με τη Χαμάς και τη στράτευση των υπερορθόδοξων σιωνιστών. Ακόμα, παρά την υπερψήφισή της στη βουλή, η συμφωνία με το Λίβανο έχει ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων από ένα πλήθος υπουργών και βουλευτών, καθώς και από τους 100.000 εκτοπισμένους εποίκους της μεθορίου που μιλάνε για προδοσία, τη θεωρούν επισφαλής και αρνούνται να επιστρέψουν στα σπίτια τους.

Η προσπάθεια προσέγγισης του ισραηλινού καθεστώτος με τα αραβικά, που ξεκίνησε επί της προηγούμενης θητείας του Τραμπ (επίδιωξη ενός αραβικού NATO) και μπλοκαρίστηκε με την επίθεση της 7ης Οκτώβρη, πνέει τα λοίσθια. Τελευταία επεισόδια αποτελούν η πρόσφατη σύσφιξη των σχέσεων της Σαουδικής Αραβίας με τις BRICS και ιδίως με το Ιράν (με τη μεσολάβηση της Κίνας) και η κοινή απόφαση του Αραβικού Συνδέσμου και του Οργανισμού Ισλαμικής Συνεργασίας (11/11) που καλεί το Ισραήλ να αποχωρήσει από τα κατεχόμενα και να επιστρέψει στα σύνορα του 1967

και απαιτούν εγκαθίδρυση παλαιστινιακού κράτους με πρωτεύουσα την Ιερουσαλήμ. Καλούν επίσης τη διεθνή κοινότητα να απαγορεύσει την εξαγωγή και την παράδοση όπλων στο Ισραήλ. Προφανώς, πίσω από αυτές τις ανακοινώσεις βρίσκονται συμφέροντα και συσχετισμοί, κι όχι οποιοσδήποτε ανθρωπιστικές ευαισθησίες.

Στο διεθνές επίπεδο, χαρακτηριστική του κλίματος που επικρατεί είναι η πρόσφατη απόφαση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου να εκδώσει ένταλμα σύλληψης κατά των Νετανιάχου και Γκαλάντ για εγκλήματα πολέμου και κατά της ανθρωπότητας (για πρώτη φορά ενάντια σε χώρα που υποστηρίζεται από τους δυτικούς ιμπεριαλιστές). Πρόκειται, βέβαια, για συμβολική κίνηση που δεν πρόκειται να εφαρμοστεί ούτε από τις χώρες που δήλωσαν ότι θα σεβαστούν την απόφαση, είναι όμως ενδεικτική της πολιτικής πίεσης που ασκείται. Εξίσου χαρακτηριστικές είναι οι αντιδράσεις συγκεκριμένων χωρών όπως η Γερμανία που, μουνδιασμένη, δήλωσε ότι δεν αλλάζει κάτι στην πώληση όπλων προς το Ισραήλ και η Γαλλία που από την αποδοχή πέρασε στην απόρριψη προκειμένου να γίνει δεκτή από το Ισραήλ ως εγγυητρια της συμφωνίας με το Λίβανο. Στη χώρα μας η κυβέρνηση, απόλυτα και επικίνδυνα προσκολλημένη στις αμερικανικές επιταγές, χαρακτήρισε λανθασμένη (!) την απόφαση του ΔΠΔ.

Περιμένοντας τον Τραμπ

Με έκδηλο ενθουσιασμό υποδέχτηκε το σιωνιστικό καθεστώς την εκλογή των ρεπουμπλικάνων στις ΗΠΑ. Παρόλο που η κυβέρνηση Μπάιντεν αποδείχτηκε εξαιρετικά γενναιοδωρή και υποστηρικτική, η αλήθεια είναι πως ο Τραμπ, στην προηγούμενη θητεία του, προχώρησε σε πρωτοφανείς ενέργειες: αναγνώρισε την Ιερουσαλήμ ως πρωτεύουσα του Ισραήλ, υποστήριξε την παράνομη προσάρτηση των υψωμάτων του Γκολάν της Συρίας και ενέκρινε σχέδιο προσάρτησης τμημάτων της Δ. Όχθης στο Ισραήλ. Τα πρώτα δείγματα γραφής για το τι μέλει γενέσθαι τα έχει ήδη δώσει με την ανακοίνωση ως μελλοντικού πρεσβευτή στο Ισραήλ του Μάικ Χάκαρι, ένθερμου υποστηρικτή των εποικισμών που αρνείται την ύπαρξη κατεχόμενων. Δεν είναι τυχαίες οι ανακοινώσεις του υπουργού Οικονομικών Σμότριντς για προσάρτηση όλων των ισραηλινών εποικισμών της Δ. Όχθης μέσα στο 2025, που αποκαλύπτουν το ένα μέρος του σχεδίου του σιωνιστικού καθεστώτος για την Παλαιστίνη. Το άλλο μέρος φαίνεται να αφορά στη δημιουργία μιας νεκρής ζώνης στη βόρεια Γάζα, εξού και ο ασφυκτικός αποκλεισμός της, μέχρι την τελική διευθέτηση, που στα μυαλά των σιωνιστών παραμένει η εθνοκάθαρση.

■ Μαρία Κτιστάκη

Στον διεθνή και στον γερμανικό τύπο το τελευταίο οκτάμηνο, και ιδιαίτερα το τελευταίο δίμηνο, έχουν αρχίσει να πυκνώνουν οι συζητήσεις και ο προβληματισμός για τη συνολική κατάσταση του γερμανικού ιμπεριαλισμού. Αυτό δεν οφείλεται μόνο στην μακρόχρονη στασιμότητα των βασικών δεικτών της οικονομίας (ΑΕΠ, Βιομηχανική παραγωγή, επενδύσεις, κ.α.) αλλά και σε ένα συνεχώς διευρυνόμενο κύμα κλεισίματος εργοστασίων ή μαζικών απολύσεων. Σχεδόν όλες οι μεγάλες, αλλά πολλές «μικρο-μεσαίες» εταιρίες, και όχι μόνο η Volkswagen, ανακοινώνουν ότι το συνεχιζόμενο διετές τέλμα της παραγωγής και κυρίως ο σκοτεινός ορίζοντας που έχουν μπροστά τους τις έχει οδηγήσει σε κατακόρυφη ή τουλάχιστον πολύ σημαντική μείωση των πωλήσεων, σε σημαντική πτώση των κερδών, και συνακόλουθα στην ανακοίνωση δεκάδων χιλιάδων απολύσεων. Και συμπληρώνουν ότι μάλλον έχει τελειώσει μια ολόκληρη περίοδος παχιών αγελάδων για τη γερμανική βιομηχανία και οικονομία.

Κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει τι έχουν συνειδητοποιήσει οι μεγάλοι κεφαλαιοκράτες ή τα πολιτικά επιτελεία του γερμανικού ιμπεριαλισμού αλλά το μόνο σίγουρο είναι ότι η Γερμανία βρίσκεται μπροστά όχι απλώς σε μια μεγάλη κρίση αλλά σε ένα ιστορικό αδιέξοδο, στην αρχή της μάλλον επιταχυνόμενης παρακμής της: κοντολογίς η διαρκής μεταπολεμική άνοδος έχει τελειώσει οριστικά. Ο γερμανικός ιμπεριαλισμός κινδυνεύει να συντριβεί στις συμπληγάδες των διεθνών τεκτονικών γεωπολιτικών και γεωοικονομικών αλλαγών.

Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι ότι αυτή την φορά πλήττονται βαριά οι

Ο γερμανικός ιμπεριαλισμός σε παρακμή;

ναυαρχίδες του γερμανικού ιμπεριαλισμού, όχι μόνο η χημική βιομηχανία λόγω τριπλασιασμού των τιμών του φυσικού αερίου, αλλά και η αυτοκινητοβιομηχανία, η μεταλλουργία και ένα σημαντικό τμήμα των βιομηχανικών παραγωγής εργαλειομηχανών και μηχανολογικού εξοπλισμού (ιδιαίτερα το λεγόμενο πλέγμα των σύγχρονων «μικρομεσαίων» επιχειρήσεων).

Οι αιτίες για αυτό το αδιέξοδο και την αρχή της μάλλον επιταχυνόμενης παρακμής είναι βέβαια πολλές. Καταρχάς η αύξηση της τιμής του φυσικού αερίου λόγω της ρωσο-ουκρανικής σύγκρουσης, η διαρκώς επιδεινούμενη βαρύτητα της έλλειψης εργατικού δυναμικού (ιδιαίτερα ειδικευμένου) λόγω δημογραφικής γήρανσης και μπλοκαρίσματος της μετανάστευσης, κ.α. Αλλά οι σημαντικότερες αιτίες είναι δύο: η νεοφιλελεύθερη πολιτική και η άνοδος της Κίνας.

Η ιδιαιτερότητα της γερμανικής νεοφιλελεύθερης πολιτικής συνοψίζεται στα εξής: α) στην μακροχρόνια έλλειψη δημόσιων επενδύσεων στις υποδομές — τώρα όλοι κλαίνε για τις καθυστερήσεις ή την παρακμή στις συγκοινωνίες, στις γέφυρες, κ.α. β) στην επίθεση στο γερμανικό εργατικό κίνημα από πολύ νωρίς δηλαδή από το 2003, που σήμερα έχει οδηγήσει το ένα τέταρτο των εργαζομένων να αμείβονται με μισθούς πείνας, γ) στην προσκόλληση στην παραδοσιακή παραγωγή βιομηχανικών εμπορευμάτων (π.χ. αυτοκίνητα με βενζινοκινητήρες και όχι ηλεκτρικά), σε παραδοσιακούς βιομηχανικούς κλάδους

και όχι στην τεχνητή νοημοσύνη, στις νέες τεχνολογίες, στην πληροφορική, κ.α. δ) στην κυριαρχία μέσα στην ευρωπαϊκή αγορά χωρίς όμως να προχωρούν στην πολιτική και οικονομική ολοκλήρωση της ΕΕ ή της Ευρωζώνης — αυτό σήμαινε μια αφαιμάξη της ευρωπαϊκής αγοράς και διαφόρων χωρών που όμως δεν θα κρατούσε για πάντα, όπως με λύπη τους διαπιστώνουν πλέον σήμερα.

Η δεύτερη σημαντική αιτία είναι οι γεωπολιτικές και γεωοικονομικές εξελίξεις. Αφενός η ραγδαία άνοδος της Κίνας και αφετέρου η στρατηγική του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού. Οι μεγάλες γερμανικές εταιρίες έχουν πρόβλημα γιατί τα κινέζικα βιομηχανικά προϊόντα, και μάλιστα αιχμής, είναι όχι μόνο φθηνότερα (πολλές φορές στη μισή τιμή) αλλά και ποιοτικά καλύτερα, τόσο στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα (που αν θέλουμε να ακριβολογούμε η Γερμανία δεν έχει απλώς πρόβλημα ανταγωνισμού αλλά έχει χάσει το τρένο) όσο και στις εργαλειομηχανές, μηχανολογικό ή τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό, στα φωτοβολταϊκά και στις ανεμογεννήτριες, κ.ο.κ. Και το πρόβλημα δεν είναι μόνο μέσα στη Γερμανία ή στην ΕΕ αλλά και μέσα στην αγορά της Κίνας όπου η παραγωγή των γερμανικών εταιριών αρχίζει να αποβάλλεται όλο και πιο επιταχυνόμενα. Αφετέρου επειδή για ένα πράγμα μπορεί κανείς να είναι σίγουρος για τον Τραμπ και τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό: επειδή δεν μπορεί να ανταγωνιστεί την Κίνα οικονομικά θα επιδιώξει πέρα από πολέμους να βάλλει τους συμμάχους των

ΗΠΑ (από Μεξικό και Καναδά και πάνω απ' όλα την Ευρωπαϊκή Ένωση) να πληρώσουν τα σπασμένα.

Αυτό εξηγεί γιατί η γερμανική οικονομία σέρνεται παρά το Ταμείο Ανάκαμψης, παρά τον τριπλασιασμό των κρατικών επιδοτήσεων στη βιομηχανία στην τελευταία τριετία. Κανένα μέτρο πλέον δεν αποδίδει. Αυτό το «τέλος εποχής» σημαίνει ότι έχει τελειώσει και το λεγόμενο «ευρωπαϊκό» ή «γερμανικό» μοντέλο «κοινωνικού κράτους» ή συνολικά εργατικών κατακτήσεων. Είναι κοινό μυστικό ότι τώρα απαιτούνται και ήδη σχεδιάζονται άγρια αντεργατικά μέτρα, παρόμοια ή χειρότερα και από τα μνημονιακά μέτρα που επιβλήθηκαν στη χώρα μας. Αυτό σημαίνει ότι το γερμανικό εργατικό κίνημα, αλλά και το ευρωπαϊκό, θα βρεθούν πολύ γρήγορα μέσα σε μια καταιγίδα αντεργατικών μέτρων που σίγουρα θα δημιουργήσουν και γιγαντιαίες κοινωνικές συγκρούσεις. Μέσα σε αυτή την κατάσταση η αποδυνάμωση και κρίση όχι μόνο των υπάρχοντων πολιτικών δυνάμεων αλλά και των ανερχόμενων (όπως το ακροδεξιό AfD), λόγω των εφαρμοζόμενων πολιτικών, θα πάρει επίσης γιγαντιαίες διαστάσεις. Η συγκρότηση μιας επαναστατικής πρωτοπορίας γίνεται ένα επείγον καθήκον για να μπορέσει το γερμανικό αλλά και το ευρωπαϊκό εργατικό κίνημα να αντιμετωπίσει αυτήν την επίθεση.

Στέργιος Κατσαρός 3 χρόνια από τον θάνατο του συντρόφου

Στις 11 Δεκεμβρίου συμπληρώνονται τρία χρόνια από την απώλεια του Στέργιου Κατσαρού, μιας από τις πιο εμβληματικές προσωπικότητες του εργατικού κινήματος και της επαναστατικής αριστεράς στη χώρα μας. Ο Κατσαρός, γνωστός για τη σεμνότητα και την ευγένειά του, όπως μαρτυρούν όσοι τον έζησαν και επιβεβαιώνεται μέσα από τις ενδιαφέρουσες συνεντεύξεις του, άφησε ανεξίτηλο το αποτύπωμά του στην ιστορία. Η δράση του χαρακτηρίστηκε από αδιάκοπους αγώνες και θυσίες, αποτελώντας μια βαριά κληρονομιά για τις επόμενες γενιές. Πίσω από την ταπεινότητα και την καλοσύνη του, υπήρχε ένας αποφασιστικός αγωνιστής, πάντα στην πρώτη γραμμή, που πάλευε ενάντια στην αδικία, το κεφάλαιο, το αστικό κράτος και τους μηχανισμούς καταστολής.

Γεννημένος στο Βαθύκοιλο Φθιώτιδας, ο Στέργιος Κατσαρός μεγάλωσε σε μια εποχή έντονων πολιτικών και κοινωνικών αναταράξεων. Η αφοσίωσή του

στο εργατικό κίνημα είχε βαθιές ρίζες στις εμπειρίες του από την εκμετάλλευση, την καταπίεση και τις διώξεις που έζησε στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής και της μετεμφυλιακής περιόδου. Οι συνθήκες αυτές, που σημάδεψαν ιδιαίτερα την επαρχία και τον τόπο καταγωγής του, διαμόρφωσαν την αγωνιστική του πορεία. Τελικά, άφησε τις σπουδές του για να εργαστεί ως οικοδόμος, αφιερώνοντας τη ζωή του στον αγώνα.

Η πολιτική του πορεία ξεκίνησε στην Αθήνα, όπου εντάχθηκε στις γραμμές του εργατικού και φοιτητικού κινήματος, συμμετέχοντας ενεργά στην ΕΔΑ. Αυτός ο χώρος αποτέλεσε καταφύγιο για αγωνιστές της αριστεράς στο σκληρό μετεμφυλιακό καθεστώς. Κατά τη δεκαετία του 1960, έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε σημαντικούς αγώνες, όπως η κινητοποίηση των οικοδόμων το 1961, το κίνημα για το 15% στην Παιδεία, η υπεράσπιση του άρθρου 114 του συντάγματος και οι δυναμικές κινητοποιήσεις των Ιουλιανών. Η πορεία του όμως δεν περιορίστηκε στους δρόμους της Αθήνας. Ο Κατσαρός συμμετείχε και καθοδηγούσε τους συναγωνιστές του σε έναν συνεχή αγώνα για τα δικαιώματα των εργαζομένων και τη δημοκρατία, μέχρι την επιβολή της δικτατορίας το 1967.

Κατά τη διάρκεια της χούντας, πέρασε στην παρανομία και εργάστηκε ως μέλος σε πλήρωμα φορτηγού πλοίου, που εκτελούσε δρομολόγια στη Βόρεια και Νότια Αμερική, με στόχο να φτάσει στην Κού-

βα του Φιντέλ Κάστρο. Μετά από ένα ναυάγιο που τον οδήγησε στις ακτές της Κούβας και μια σύντομη παραμονή εκεί, επέστρεψε για να συνεχίσει τον αγώνα ενάντια στο καθεστώς. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της τροτσκιστικής οργάνωσης «Λαϊκή Πάλη» που ανέπτυξε αξιολογική δράση, ιδιαίτερα στη Θεσσαλονίκη. Όμως, η ασφάλεια διέλυσε την οργάνωση το ίδιο έτος και ο Κατσαρός, μαζί με άλλους συντρόφους του, συνελήφθη και καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη. Στη φυλακή διακρίθηκε για την αλληλεγγύη του και την αφοσίωση στις αξίες του, παρά τις επιθέσεις και τις συκοφαντίες που δεχόταν.

Η αποφυλάκισή του τον Αύγουστο του 1973 στο πλαίσιο της φιλελευθεροποίησης της χούντας δεν σταμάτησε τη δράση του. Ο Κατσαρός συμμετείχε ενεργά στην εξέγερση του Πολυτεχνείου, δίνοντας το παρών στις μάχες των δρόμων και στις συγκρούσεις με τις δυνάμεις καταστολής. Με την πτώση της δικτατορίας και τη μεταπολίτευση, εντάχθηκε στην ΟΚΔΕ το 1975, συνεχίζοντας τη δράση του στο εργατικό κίνημα.

Η αφοσίωσή του στον αγώνα τον οδήγησε να εργαστεί για ένα διάστημα στη βιομηχανία, σε μια προσπάθεια σύνδεσης της θεωρητικής του κατάρτισης με την πράξη, σύμφωνα με τις αποφάσεις της 4ης Διεθνούς. Μέσα από τη δράση του, συνέβαλε στην ενίσχυση της σχέσης μεταξύ του πολιτικού και του εργατικού αγώνα, συμμετέχοντας σε όλες τις σημα-

ντικές κινητοποιήσεις της περιόδου.

Ο Στέργιος Κατσαρός δεν ήταν απλώς ένας μαχητής. Ήταν μια χαρισματική προσωπικότητα που συνδύαζε τη διανοητική καλλιέργεια με την αφοσίωση στην πράξη. Επηρεασμένος από τα αντάρτικα κινήματα της Λατινικής Αμερικής, ανέπτυξε βαθιά γνώση του μαρξισμού και της φιλοσοφίας. Η φράση «επαναστάτης με το βιβλίο και το πιστόλι» τον περιγράφει απόλυτα, καθώς συνδύαζε την ιδεολογική εμβάθυνση με τη δράση. Στο αυτοβιογραφικό του έργο *Εγώ ο τρομοκράτης* περιγράφει στιγμές από τη ζωή του που συνοψίζουν τον αγωνιστικό του χαρακτήρα. Μια από αυτές είναι η εικόνα του να διαβάζει το *Τρομοκρατία και Κομμουνισμός* του Τρότσκι καθισμένος πάνω σε μια κάσα με δυναμίτη. Αυτό το στιγμιότυπο είναι ενδεικτικό του θάρρους και της αποφασιστικότητάς του να συνεχίσει την πάλη, ακόμη και υπό τις πιο δύσκολες συνθήκες.

Η ζωή και η δράση του Στέργιου Κατσαρού αποτελούν παράδειγμα για όσους συνεχίζουν να αγωνίζονται για έναν καλύτερο κόσμο. Η αφοσίωσή του στις αξίες του, η ακλόνητη στάση του απέναντι στην αδικία και η ικανότητά του να εμπνέει τους γύρω του, τον καθιστούν μια διαχρονική φιγούρα του εργατικού κινήματος. Ο αγώνας του δεν ήταν μόνο μια προσωπική πορεία αλλά και μια πολύτιμη κληρονομιά για τις επόμενες γενιές, που συνεχίζουν να εμπνέονται από το όραμα ενός δίκαιου και ίσου κόσμου.

Η Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (ΕΣΣΔ, ίδρυση Δεκέμβριος 1922) αποτέλεσε την πρώτη απόπειρα για τη δημιουργία ενός εργατικού κράτους, βασισμένου στην κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής και τον κεντρικό οικονομικό σχεδιασμό. Υπήρξε καρπός της Οκτωβριανής Επανάστασης του 1917, πρώτη φορά που η εργατική τάξη, μέσω των σοβιέτ, κατέκτησε και κράτησε την πολιτική εξουσία, θέτοντας τις βάσεις για την οικοδόμηση του σοσιαλισμού. 69 χρόνια αργότερα, το 1991, η ΕΣΣΔ διαλύθηκε, αφήνοντας πίσω μια βαριά κληρονομιά.

Με τη συνεισφορά του Λένιν, του Τρότσκι, των Μπολσεβίκων αποδείχθηκε ότι μόνο η δικτατορία του προλεταριάτου μπορούσε να δώσει απαντήσεις στον πόλεμο, στο αγροτικό και εθνικό ζήτημα, στα προβλήματα των εργαζομένων. Αυτή έπρεπε να είναι μόνο η πρώτη πράξη της παγκόσμιας επανάστασης.

Η εδραίωση της Σοβιετικής Ρωσίας δεν ήταν εύκολη. Ακολούθησε ο Εμφύλιος Πόλεμος (1918-1921) και οι ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, που στόχευαν στην ανατροπή της. Παρά τις τεράστιες απώλειες και την οικονομική καταστροφή, το σοβιετικό κράτος επιβίωσε, χάρη στην αποφασιστικότητα του Κόκκινου Στρατού, της ηγεσίας με επικεφαλής τους Λένιν-Τρότσκι, τη στήριξη των μαζών. Το 1922, οι σοσιαλιστικές δημοκρατίες της Ρωσίας, Ουκρανίας, Λευκορωσίας και Υπερκαυκασίας ενώθηκαν για να σχηματίσουν την ΕΣΣΔ, στη βάση της ισότιμης συνεργασίας. Μέσα από ανεπίτρεπτες και μεγάλες αντιφάσεις, το σοβιετικό προλεταριάτο κατάφερε να μετατρέψει την ΕΣΣΔ από καθυστερημένη αγροτική χώρα σε παγκόσμια βιομηχανική υπερδύναμη. Η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε σημαντικά, ενώ η αγροτική οικονομία εκσυγχρονίστηκε με τη χρήση νέων τεχνολογιών και την ανάπτυξη

Ίδρυση και Διάλυση της ΕΣΣΔ

συλλογικών αγροκτημάτων. Εξαλείφθηκαν η ανεργία και ο αναλφαβητισμός, εκατομμύρια άνθρωποι απέκτησαν –παρά τις ελλείψεις– δωρεάν πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση, στέγαση. Η ΕΣΣΔ υπήρξε πρωτοπόρος στην επιστημονική έρευνα, με επιτυχίες στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και την εξερεύνηση του διαστήματος, κατακτώντας σταδιακά νέες κορυφές της τεχνολογίας.

Από πολλές απόψεις, η σοβιετική κοινωνία ήταν η πιο προοδευτική σε μια σειρά τομείς, ειδικά πριν τη σταλινική αντεπανάσταση. Η θέση της γυναίκας βελτιώθηκε πολύ, οι γυναίκες εντάχθηκαν μαζικά στο εργατικό δυναμικό και την εκπαίδευση. Οι εθνότητες, που στο παρελθόν καταπιέζονταν από τη μεγαλύτερη τσαρική εξουσία, αν και υφίσταντο πολλές καταπιέσεις από τον σταλινισμό, μπορούσαν να συνυπάρχουν γενικά χωρίς μεγάλα προβλήματα. Αυτός ο αντίθετος πόλος, παρά το αντεπαναστατικό βάρος (εντέλει αποφασιστικό) του σταλινικού εκφυλισμού, έδινε ένα όραμα της δυνατότητας για μια εναλλακτική κοινωνία.

Παρά τα τεράστια επιτεύγματα, η ΕΣΣΔ αντιμετώπιζε ανυπέρβλητες αντιφάσεις. Πριν το θάνατό του, ο Λένιν χαρακτήρισε το σοβιετικό κράτος ως «γραφειοκρατικά παραμορφωμένο εργατικό κράτος». Οι βάσεις της γραφειοκρατικής εξουσίας βρίσκονταν στις υλικές συνθήκες: ήττα των επαναστάσεων στην Ευρώπη, εξάντληση από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τον Εμφύλιο, οικονομική καταστροφή, αποδρακτισμός των επαναστατικών στελεχών, διασκορπισμός και απογοήτευση της εργατικής τάξης, που για να επιβιώσει αποτραβήχτηκε από τη συμμετοχή στα σοβιέτ.

Με επικεφαλής τον Στάλιν, η γραφει-

οκρατική κάστα σταδιακά εξασφαλίζει την πλήρη πολιτική ηγεμονία. Εξοντώνει τη γενιά των επαναστατών του 1917 (το 70% της Κεντρικής Επιτροπής εκκαθαρίστηκε). Με τις Δίκες της Μόσχας, περίπου 3,8 εκατ. άνθρωποι καταδικάστηκαν για «αντεπαναστατική δράση» και 790.000 εκτελέστηκαν. Εξουδετέρωσε οποιαδήποτε φωνή αντιπολίτευσης με φυλακίσεις, εξορίες, λασπολογίες, δολοφονίες – όπως του εξόριστου Λ. Τρότσκι το 1940. Επέβαλλε ένα καθεστώς τρομοκρατίας και προπαγάνδας.

Η διαστρέβλωση των αρχών του μαρξισμού και του λενινισμού, όπως εκφράστηκε μέσω της θεωρίας του «σοσιαλισμού σε μία μόνο χώρα», απομόνωσε τη Σοβιετική Ένωση από το διεθνές εργατικό κίνημα. Ανάμεσα στις προδοτικές πολιτικές της Μόσχας ήταν: 1. Το σύμφωνο Μολότοφ-Ρίμπεντροπ με τη ναζιστική Γερμανία για να «προετοιμαστεί» ο Κόκκινος Στρατός (είχε εκτελεστεί το 90% των αξιωματικών του!) για τον Β΄ ΠΠ. 2. Η επιβολή των «λαϊκών μετώπων» και το θάψιμο επαναστάσεων (Ισπανία, Ελλάδα κ.ά.), που συνεχίστηκε μεταπολεμικά. 3. Η καταστολή των αντιγραφειοκρατικών εξεγέρσεων και επαναστάσεων (Ουγγαρία 1956, Άνοιξη της Πράγας 1968, Πολωνία).

Η δεκαετία του 1980 σηματοδότησε την αρχή του τέλους. Ήδη από το 1960, η οικονομία βάλτωνε, λόγω της έλλειψης πολιτικής/εργατικής δημοκρατίας, της αποξένωσης του προλεταριάτου από τον σοσιαλιστικό στόχο, την υπονόμευση αυτού του στόχου από τα γραφειοκρατικά προνόμια και αυθαιρεσίες. Οι κοινωνικές και πολιτικές αντιφάσεις εντεινόταν. Με την ηγεσία Γκορμπατσόφ το 1985, οι μεταρρυθμίσεις της Περεστρόικα (αναδόμηση) και Γκλάσνοστ (διαφάνεια) κατέληξαν να επιταχύνουν την αποσύνθεση

του καθεστώτος. Όπως σωστά είχε προβλέψει ο Τρότσκι, η γραφειοκρατία δεν μπορούσε να αυτο-μεταρρυθμιστεί: είτε θα ανατρεπόταν από μια πολιτική επανάσταση (που θα προχωρούσε στη βάση της εθνοποιημένης οικονομίας, βασικής κατάκτησης του Οκτώβρη) είτε θα επιδίωκε να γίνει η ίδια άρχουσα τάξη παλινορθώνοντας τον καπιταλισμό.

Μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου το 1989 και ένα αποτυχημένο πραξικόπημα-οπερέτα τον Αύγουστο του 1991, ο Γέλτσιν, εκπροσωπώντας ανοιχτά τις φιλοκαπιταλιστικές τάσεις, προώθησε τη διάλυση της ΕΣΣΔ. Στις 25 Δεκεμβρίου 1991, η κόκκινη σημαία με το σφυροδρέπανο κατέβηκε από το Κρεμλίνο. Η κατάρρευση ήταν λογική κατάληξη των αντιφάσεων, του βάρους του οικονομικού-στρατιωτικού ανταγωνισμού με τους ιμπεριαλιστές, της οικονομικής στασιμότητας, του κοινωνικού αδιεξόδου λόγω της έλλειψης δημοκρατικών ελευθεριών / εργατικής δημοκρατίας.

Η καπιταλιστική παλινόρθωση συνοδεύτηκε από ακραίο νεοφιλελευθερισμό, ιδιωτικοποιήσεις, λεηλασία του κοινωνικού πλούτου από τους πρώην γραφειοκράτες που έγιναν «ολιγάρχες». Οι οικονομίες των πρώην σοβιετικών δημοκρατιών κατέρρευσαν, η ανεργία αυξήθηκε, εκατομμύρια άνθρωποι βυθίστηκαν στη φτώχεια. Το προσδόκιμο ζωής μειώθηκε δραματικά και οι ανισότητες διευρύνθηκαν.

Η διάλυση της ΕΣΣΔ είχε βαθύτατες συνέπειες. Αφησε τις ΗΠΑ μοναδική παγκόσμια υπερδύναμη, έδωσε το προβάδισμα στον καπιταλισμό ως κυρίαρχο σύστημα. Η επικράτηση των δογμάτων περί ΤΙΝΑ (δεν υπάρχει εναλλακτική) και «τέλους της ιστορίας», η δυσφήμιση του σοσιαλισμού από τον σταλινισμό, σκόρπισε ιστορική σύγχυση στο εργατικό κίνημα και την πρωτοπορία. Αυτό επέτρεψε τις ακραίες νεοφιλελεύθερες επιθέσεις και την πορεία των ιμπεριαλιστών, παλιών και νέων, προς τον παγκόσμιο πόλεμο.

Στις 8 Δεκέμβρη συμπληρώνεται μισός αιώνας από το δημοψήφισμα για τον βασιλιά, όπου ο ελληνικός λαός ψήφισε συντριπτικά υπέρ της αβασιλευτής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας με 69,1%, ενώ στα μεγάλα αστικά κέντρα ξεπερνούσε το 80%. Έτσι μπαίνει τέλος σε αυτόν τον αναχρονιστικό και λαομίσητο αστικό θεσμό που είχε παραμείνει για σχεδόν ενάμιση αιώνα στη χώρα, επισφραγίζοντας μια από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις της Εξέγερσης του Πολυτεχνείου. Η Ελλάδα θα είναι μέχρι σήμερα η τελευταία ευρωπαϊκή χώρα με έκπτωτη μοναρχία.

Η μοναρχία στην Ελλάδα δεν προερχόταν από εσωτερικές κοινωνικές διεργασίες της άρχουσας τάξης, αλλά από υπόδειξη των «υψηλών προστάτιδων δυνάμεων» της Ευρώπης, που είχαν σημαντικό λόγο μετά την «διάσωση» της ελληνικής άρχουσας τάξης στο Ναυαρίνο το 1827. Με αυτόν τον τρόπο θα έρθει η βασιλεία και η δυναστεία των Γλύξμπουργκ που κατέφθασαν έπειτα από την εκθρόνιση του Όθωνα. Η μακροχρόνια παραμονή του βασιλικού θεσμού οφειλόταν στις μεγάλες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις (κυρίως της Αγγλίας), αλλά και σε μια ταξική ισορροπία δυνάμεων μέσα στην ελληνική κοινωνία. Η βασιλεία ήταν υπό διωγμό πολλές φορές μετά από κινήματα και εξεγέρσεις, αλλά επανερχόταν είτε βίαια ή με νόθα δημοψηφίσματα. Οστόσο, μεταπολεμικά, μαζί με την εξασθένιση του βασικού υποστηρικτή της, της Αγγλίας, θα εξασθενήσει ο θεσμός αυτός, καθώς η πλάστιγγα θα γέρνει πλέον υπέρ του στρατού, που βρισκόταν υπό την επιρροή του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Όσο προχωρούσε ο καιρός, τόσο οι Γλύξμπουργκ δεν μπορούσαν να προσαρμοστούν στις αλλαγές, χάνοντας όποια ερείσματα είχαν μέσα στο αστικό κράτος (κυβέρνηση,

Δημοψήφισμα 1974 Μοναρχία τέλος

στρατός κ.ά.). Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια πριν την έκπτωση του Κωνσταντίνου, οι βοναπαρτιστικές ενέργειες του βασιλιά και η εμπλοκή του στα πολιτικά πράγματα, σε συνδυασμό με τον παρασιτικό τρόπο ζωής της βασιλικής οικογένειας, στάθηκαν αφορμή για μεγάλα κινήματα και εξεγέρσεις.

Τα Ιουλιανά και οι αποστασίες

Την περίοδο που εμφανίζονται οι πρώτες σημαντικές ρωγμές στο μετεμφυλιακό κράτος έπειτα από μεγάλους αγώνες, ο αντιδραστικός ρόλος του Παλατιού θα είναι πρωταγωνιστικός, εξυπηρετώντας μαζί με τα δικά του ιδιαίτερα συμφέροντα, τους αμερικανούς ιμπεριαλιστές. Η άνοδος της Ένωσης Κέντρου (ΕΚ) του Γ. Παπανδρέου στην εξουσία στις αρχές του 1960 δεν μπορούσε να κατευνάσει την άνοδο του κινήματος, αλλά αντίθετα το κίνημα έγινε πιο μαχητικό και πήρε μεγαλύτερες διαστάσεις. Υπό την πίεση των μαζών για πολιτικές και κοινωνικές παραχωρήσεις, η ΕΚ γίνεται κομμάτι και έρχεται σε κάποια «αντίθεση» με το Παλάτι και τους Αμερικανούς. Πέραν την άνοδο των αγώνων, και τα δύο κυβερνητικά αστικά κόμματα (ΕΚ και ΕΡΕ) εξέφραζαν την επιτακτική ανάγκη να εκσυγχρονιστεί (ελεγχόμενα) το μετεμφυλιακό καθεστώς για να συνδεθεί η ελληνική αστική τάξη με τον «ευρωπαϊσμό». Αυτός ο εκσυγχρονισμός περνούσε σε ένα βαθμό και από το πολιτειακό ζήτημα.

Η «ρήξη» Παλατιού – ΕΚ ξέσπασε όταν ο βασιλιάς απαιτούσε τον έλεγχο του στρατού, του υπουργείου Εθνικής Άμυνας (νευραλγικά κέντρα για τον έλεγχο του κράτους και της εξουσίας) και γενικότερα της εξωτερικής πολιτικής, που πέρναγε μέσα από αυτό και το

Κυπριακό, όπου οι Αμερικάνοι ζητούσαν επιτακτικά λύση. Ο Κωνσταντίνος εξαναγκάζει σε παραίτηση τον Παπανδρέου και σχηματίζεται μια κυβέρνηση με αποστάτες από την ΕΚ. Το «βασιλικό πραξικόπημα» όπως έχει μείνει στην συλλογική μνήμη, ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι και πυροδότησε την συσσωρευμένη οργή στην έκρηξη των Ιουλιανών. Η μεγάλη λαϊκή εξέγερση ήταν ο λόγος που έπεσαν τρεις αυλικές κυβερνήσεις στο διάστημα 1965-66. Εκεί θα τελειώσει ουσιαστικά η Μοναρχία και είναι σίγουρο ότι θα τελείωνε και τυπικά αν δεν μεσολαβούσε η Χούντα των Συνταγματαρχών.

Ο παρασιτισμός

Ενώ μεγάλα κομμάτια της ελληνικής κοινωνίας βρίσκονταν σε απόλυτη εξαθλίωση, η βασιλική οικογένεια ζούσε «ζωή χαρισάμενη», σφετεριζόμενη την δημόσια περιουσία. Όλες οι επιχορηγήσεις, παροχές, προκοδοτήσεις της βασιλικής οικογένειας γινόταν ασφαλώς από τα κρατικά ταμεία. Το βασιλικό «φέσι» είχε φτάσει να είναι πενταπλάσιο από την χρηματοδότηση που λαμβάνει ο πρόεδρος των ΗΠΑ. Η προίκα που δόθηκε το 1962 στην πριγκίπισσα Σοφία για τον γάμο της, πιθανόν πλησίαζε το ύψος των ετήσιων δαπανών του κράτους για την Παιδεία!

Μάλλον η πιο μαύρη σελίδα στην ιστορία των Γλύξμπουργκ ήταν η «βασιλική πρόνοια», δηλ. ο έρανος της μητέρας του Κωνσταντίνου, Φρειδερίκης. Θεοπίστηκε κατά την διάρκεια του Εμφυλίου και προχωρούσε σε παιδομάζωμα στις εμπόλεμες περιοχές. Όποια οικογένεια δεν υπάκουγε στις απαγωγές της «Φρίκης», όπως την αποκαλούσαν, ήταν μη «εθνικόφρων» και υποψήφιος για

εξορία. Όλα τα αίσχη του Παλατιού χρηματοδοτούνταν από ειδικούς φόρους της Φρειδερίκης: από «φόροι υπέρ τρίτων», και φόροι θεάματος, μέχρι φόροι τσιγάρων κατέληξαν για τα «ανδραγαθήματα» του Στέμματος.

Ήταν ο Κωνσταντίνος «αντιχουντικός»;

Στη Μεταπολίτευση μαζί με την έκπτωσή του, ο Κωνσταντίνος θέλησε να παρουσιάζεται ως «δημοκράτης» που συγκρούστηκε με την Χούντα γι' αυτό και καθαίρεθηκε από τον Παπαδόπουλο. Τίποτε πιο ψέμα δεν υπάρχει από αυτό τον ισχυρισμό. Στην πραγματικότητα, ο βασιλιάς είχε σχεδιάσει την δικιά του «Χούντα των Στρατηγών» αλλά τον πρόλαβε η «Χούντα των Συνταγματάρχων». Αν η δεύτερη Χούντα δεν υπήρχε, τότε ο βασιλιάς θα είχε ματαιώσει τις προγραμματισμένες εκλογές από το δικό του στρατιωτικό πραξικόπημα. Ενώ αποδέχθηκε αρχικά τον Παπαδόπουλο, ενορχήστρωσε αντιπραξικόπημα τον Δεκέμβρη του 1967 που κατέληξε σε αποτυχία καθώς δεν τον στήριξε ούτε ο στρατός ούτε οι αμερικανούς ιμπεριαλιστές. Οι προθέσεις του φαίνονται ολοκάθαρα από τα λεγόμενά του: «*Η Επανάσταση (σ.σ. το απριλιανό πραξικόπημα), ως έκφρασις επιθυμίας εξυγιάνσεως του νοσηρού πολιτικού αδιεξόδου, ορθώς παρενεβλήθη εις την ζωήν του Έθνους [...] Η Επανάστασις πρέπει να τεθεί υποστηρίξεως όλων των πολιτών [...] υπό την ηγεσία πνοήν και ουσιαστικό προβάδισμα της Α.Μ. του Βασιλέως με σαφή και αδιάσπαστον διαχωρισμόν μόνον των κομμουνιστών*». Ήταν η τελευταία παρέμβαση του βασιλιά στην πολιτική ζωή, αποχωρώντας ηττημένος.

Με τον θάνατο του Κωνσταντίνου πριν 2 χρόνια, πέθανε κι ένα σκοτεινό κεφάλαιο στην ελληνική ιστορία. Όσο κι αν τον αναπολούν πολλοί σκοταδιστές της ΝΔ, η συλλογική μνήμη δε σβήνει.

ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 1944 – 80 ΧΡΟΝΙΑ

Α' ΜΕΡΟΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΞΕΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ

► Με αφορμή την επέτειο των 80 χρόνων από τον Δεκέμβρη του 1944 η Ε.Π. δημοσιεύει σε αυτό το φύλλο το πρώτο άρθρο από το αφιέρωμα τριών άρθρων

Μετά την ήττα του 1941, η ελληνική κυβέρνηση και το μεγαλύτερο τμήμα της αστικής τάξης είχαν αναχωρήσει στο Κάιρο, όπου τέθηκαν υπό την προστασία των Άγγλων, αφήνοντας πίσω ένα μεγάλο πολιτικό και στρατιωτικό κενό. Η ανυπαρξία ενός κρατικού μηχανισμού, η λεηλασία της παραγωγής και η τρομοκρατία από τα στρατεύματα κατοχής, έδωσαν χώρο στις δομές του κινήματος της αντίστασης ώστε να αναλάβει την υπεράσπιση και επιβίωση του πληθυσμού και μάλιστα ένοπλα. Όσο ο ναζιστικός στρατός ηττούνταν στην Ανατολική Ευρώπη και οι «αυτοεξόριστες» αστικές κυβερνήσεις είχαν χρεοκοπήσει πολιτικά, μεγάλωνε η δυνατότητα για μια επαναστατική κατάληψη της εξουσίας με το τέλος του πολέμου.

Οι Άγγλοι ιμπεριαλιστές, έχοντας παραδοσιακά την Ελλάδα ως σημαντικό γεωστρατηγικό χώρο τους, ήθελαν πάση θυσία να την κρατήσουν στη σφαίρα επιρροής τους.¹ Η ΕΣΣΔ διατηρούσε συμφέροντα στη Ρουμανία και διεκδικούσε εμπορικούς δρόμους από και προς τη Μαύρη Θάλασσα. Κυρίως όμως η σοβιετική γραφειοκρατία δεν ήθελε τη διεθνή εξάπλωση της επανάστασης, που πολιτικοποιώντας ξανά τις σοβιετικές μάζες θα υπέσκαπτε τη δική της εξουσία στο εσωτερικό της ΕΣΣΔ. Έτσι, με τη Συμφωνία των Ποσοστών μεταξύ Τσόρτσιλ και Στάλιν (Μόσχα 1944) μοιράστηκαν οι ζώνες επιρροής και η Ελλάδα αφέθηκε στους Άγγλους.

Η ελληνική εργατική τάξη, οι αγρότες και τα φτωχά λαϊκά στρώματα είχαν ριζοσπαστικοποιηθεί μετά την εμπειρία του ελληνοϊταλικού πολέμου του 1940. Επιθυμούσαν να απαλλαγούν από τα παραδοσιακά αστικά κόμματα, από τα οποία είχαν γνωρίσει μόνο εκμετάλλευση, φτώχεια, εξαθλίωση, καταστολή και δικτατορίες. Ενώ στην Κατοχή είτε τους είχαν εγκαταλείψει, αδιαφορώντας για την οργάνωση της αντίστασης, είτε έγιναν δωσίλογοι και συνεργάτες των Ναζί. Την ίδια στιγμή, η αίγλη της ΕΣΣΔ έτρεφε τα φιλοσοβιετικά αισθήματα των μαζών. Σε αυτές τις συνθήκες αναπτύχθηκε με ταχύτητα το αντιστασιακό κίνημα.

Ήταν κάτι πολύ περισσότερο από μια «Εθνική Αντίσταση»,

όπως ονομάστηκε για να εξυπηρετήσει τους ρεφορμιστές του ΚΚΕ και τη γραφειοκρατία του Κρεμλίνου ή και (αργότερα) την αστική τάξη και τους ιμπεριαλιστές. Ήταν μια μεγάλη, αυθεντική λαϊκή επανάσταση, που φουντώνει μετά το 1943.

Ανάμεσα στις πιο σημαντικές οργανώσεις, ο ΕΔΕΣ και ένα μέρος της ΕΚΚΑ στήριξαν τους βρετανούς ιμπεριαλιστές (και στηρίχτηκαν απ' αυτούς), την κυβέρνηση του Καΐρου και ακόμα τους δωσίλογους. Έτσι κυριάρχησε με διαφορά το ΕΑΜ (όπου γύρω από το ΚΚΕ είχαν συγκεντρωθεί χλιαροί δημοκράτες και σοσιαλιστές), παρότι αρχικά είχε διακηρύξει τις πιο μετριοπαθείς επιδιώξεις: έφτασε να αριθμεί 1,6 εκ. μέλη το 1944, ο ΕΛΑΣ 75.000 μόνιμα και 50.000 εφεδρικά, η ΟΠΛΑ 6.000 και η ΕΠΟΝ 600.000 νεολαίους (το ίδιο το ΚΚΕ έφτασε το 1944 στα 400.000 μέλη). Τα 3/4 του πληθυσμού ήταν με τον ένα ή άλλο τρόπο οργανωμένα στην «Αντίσταση».

Το ΚΚΕ θα μπορούσε να έχει χάσει τον έλεγχο, αν δεν συστηματοποιούσε την καθοδήγηση αυτών των δομών προς το στρατηγικό στόχο του: «εθνικοαπελευθερωτικός/πατριωτικός αντιφασιστικός αγώνας», στη συνέχεια «ομαλή δημοκρατική εξέλιξη» – αυτή η ταξική συνεργασία ήταν η βάση συγκρότησης του ΕΑΜ. Το ΚΚΕ είχε ήδη αρνηθεί τη σοσιαλιστική επανάσταση: με την 6η Ολομέλεια του 1934, ασπάστηκε τα Λαϊκά Μέτωπα, υποτάσσοντας την εργατική τάξη στους «προοδευτικούς» αστούς και μικροαστούς, για την «ολοκλήρωση του αστικοδημοκρατικού μετασχηματισμού». Είχε πλέον σταλινοποιηθεί ολοκληρωτικά, ακολουθώντας την ΕΣΣΔ και την 3η Διεθνή. Έτσι, όπως θα φανεί και αργότερα, δεν αξιοποιεί την εισβολή των μαζών στο προσκήνιο και το κενό εξουσίας ώστε να ανοίξει δρό-

μο στην κατάληψη της εξουσίας από τις ένοπλες μάζες. Παρότι συγκρότησε την Προσωρινή Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης (ΠΕΕΑ, η «κυβέρνηση του βουνού», Μάρτιος 1944), ως κυβέρνηση των ανταρτοκρατούμενων περιοχών, αυτή δεν ήταν μια εξουσία ανταγωνιστική σε Άγγλους και αστούς αλλά διαπραγματευτικό χαρτί απέναντί τους.

Το 1943, η κρίση αρχίζει να ωριμάζει. Στον ορίζοντα προβάλλει η ήττα του Άξονα. Το αντάρτικο ελέγχει μεγάλες περιοχές της «Ελεύθερης Ελλάδας». Στην Αθήνα, έχουμε δύο μεγάλες, νικηφόρες απεργίες/εξεγέρσεις ενάντια στην επιστράτευση. Εργατικές-λαϊκές γειτονιές (Κοκκινιά, Καισαριανή κ.ά.) έχουν γίνει σχεδόν απάτητες για τα στρατεύματα κατοχής. Αστική τάξη και ιμπεριαλιστές ξέρουν ότι η ώρα της σύγκρουσης πλησιάζει και προετοιμάζονται πυρετωδώς. Οι Άγγλοι εντείνουν τις προσπάθειες υπονόμευσης και απομόνωσης του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ. Η δωσίλογη κυβέρνηση Ράλλη φτιάχνει τα Τάγματα Ασφαλείας, τους «γερμανοτσολιάδες», που έδιναν όρκο στον Χίτλερ. Η λαομίσητη Ειδική Ασφάλεια και η φασιστική οργάνωση Χ βρίσκονται σε αμείλικτο πόλεμο με τους αγωνιστές του εργατικού-λαϊκού κινήματος. Το 1944, όσο πλησιάζουμε στην απελευθέρωση, εντείνονται και τα αιματηρά μπλόκα, οι εκτελέσεις, οι μάχες στις συνοικίες.

Η ΠΕΕΑ δεν «συγκίνησε» τους Άγγλους, που επεδίωκαν επιστροφή του βασιλιά πάση θυσία. Ενδιάμεσα, μιας και ο βασιλιάς είχε χάσει κάθε λαϊκό έρεισμα, ήθελαν μια κυβέρνηση με εκπροσώπους τόσο της ντόπιας ελίτ όσο και του ΕΑΜ, για να ελέγξουν τα πράγματα μέσω της «εθνικής ενότητας». Είχαν παρατηρήσει τη σύνθεση του ΕΑΜ αλλά και του ΚΚΕ, το οποίο στρατολογούσε πλέον αθρόα αστικά και μικροαστικά

στοιχεία και μάλιστα σε ηγετικές θέσεις.² Με τον «εθνικό στρατό», θα αφόπλιζαν τον ΕΛΑΣ, που θα χανόταν μέσα στις οργανώσεις που αυτοί έλεγχαν ή συνεργάζονταν (ΕΔΕΣ, οργάνωση Χ, ταγματασφαλίτες, Ορεινή Ταξιαρχία, Ιερός Λόχος). Οι επιδιώξεις τους υλοποιήθηκαν με τις συμφωνίες:

α) Του Λιβάνου (Μάιος 1944), για κυβέρνηση «εθνικής ενότητας» του Γεωργίου Παπανδρέου, με συμμετοχή του ΕΑΜ. Αυτή ήταν και η αυτοδιάλυση της ΠΕΕΑ, μόλις ένα μήνα μετά την ανακήρυξή της.

Μάλιστα, για να φτάσει στη συμφωνία, το ΕΑΜ/ΚΚΕ δεν είχε διστάσει να καταγγείλει το μεγάλο φιλοεαμικό κίνημα στις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις στη Μέση Ανατολή, όπου είχαν μεταφερθεί μετά την ήττα του 1941, καλύπτοντας τη βάνουση καταστολή του από τους Άγγλους.

β) Της Καζέρτας (Σεπτέμβριος 1944), για υπαγωγή του ΕΛΑΣ στην «εθνική κυβέρνηση» και έπειτα στον βρετανό στρατηγό Σκόμπι. Η συμφωνία απαγόρευε την «ανάληψη της αρχής ανά χείρας», δηλαδή την είσοδο του ΕΛΑΣ στην Αθήνα και την κατάληψη της εξουσίας, καθώς «τοιαύτη πράξη θα θεωρηθεί ως έγκλημα και θα τιμωρηθεί αναλόγως!»

Με δεδομένη την ήττα του Άξονα, ντόπια ελίτ και Άγγλοι ενδιαφέρονταν μόνο για το χτύπημα των μαζών. Η ηγεσία του ΕΑΜ/ΚΚΕ όχι μόνο δεν προειδοποιούσε αλλά έστρωνε τον δρόμο για να υποδεχτεί τους Άγγλους ως «ελευθερωτές». Με δουλοπρέπεια, ευχαρίστησε μάλιστα τον αγγλικό ιμπεριαλισμό για το ενδιαφέρον «υπέρ της χώρας μας».

Τα ναζιστικά στρατεύματα αποχωρούν από την Αθήνα στις 12 Οκτωβρίου. Ο ΕΛΑΣ έχει στα χέρια του σχεδόν ολόκληρη την επικράτεια.³ Γερμανοτσολιάδες, χωροφύλακες και ταγματασφαλίτες κρύβονται απομονωμένοι,

μόνη ελπίδα των αστών είναι οι Άγγλοι. Για μια ολόκληρη εβδομάδα, δεν υπήρχε κυβέρνηση και η ηγεσία του ΕΑΜ/ΚΚΕ έκανε αυτό ακριβώς που εύχονταν οι Άγγλοι: κράτησε τον τακτικό ΕΛΑΣ μακριά. Σχηματισμοί του εμφανίστηκαν μαζί με την κομματική ηγεσία για να υποδεχτούν την κυβέρνηση Παπανδρέου, που επέστρεψε από το Κάιρο στις 18/10 μέσα σε πανηγυρικό κλίμα. Ο ίδιος, απευθυνόμενος στον Ζέβγο, γενικό γραμματέα του ΚΚΕ, τον κολάκευσε με ένα «Μπράβο Γιάννη, καλά τα κατάφερες».

Από τη στιγμή εκείνη, οι μάζες βλέπουν την εξουσία να παραδίδεται κομμάτι-κομμάτι στους Άγγλους και την κυβέρνηση. Ταγματασφαλίτες, Χίτες, δωσίλογοι, συνεργάτες των αρχών κατοχής όχι απλά δεν διώκονται αλλά επανεξοπλίζονται ως «εθνικός στρατός» από μια κυβέρνηση όπου συμμετέχει το ΕΑΜ/ΚΚΕ. Η παραγωγή ήταν διαλυμένη, ο πληθωρισμός κάλπαζε μαζί με την επισιτιστική κρίση, η μαύρη αγορά άνθιζε. Οι εαμικοί υπουργοί Εργασίας και Οικονομίας και τα επίσημα όργανα του ΚΚΕ, αντί να συμπεριφέρονται ως ηγέτες ένοπλου επαναστατημένου λαού, έλπιζαν σε μια (αδύνατη) «ταξική ανακωχή» και πήραν σκληρά αντεργατικά-αντιλαϊκά μέτρα στο όνομα των θυσιών για τη «σταθεροποίηση και ανασυγκρότηση της εθνικής οικονομίας»: Μειώσεις μισθών. Απολύσεις «πλεονάζοντων» δημοσίων υπαλλήλων. «Κίνητρα» σε βιομήχανους και εμπόρους, που κερδοσκοπούσαν με τα αποθέματα, τις πρώτες ύλες, τα μηχανήματα, αντί να ξαναοίξουν τα κλειστά εργοστάσια.

Ο δρόμος ήταν ανοιχτός για το τελικό τελεσίγραφο των Άγγλων, που θα πυροδοτούσε τη σύγκρουση.

1 Αμερικάνικο Γραφείο Στρατηγικών Υπηρεσιών, Ιούνιος 1944, για τις βρετανικές επιδιώξεις: Η Ελλάδα κατέχει σημαντική θέση στη Μεσόγειο, έχει ιδιαίτερη αξία ως χώρος υποδοχής αεροπορικών και ναυτικών βάσεων. Η Βρετανία απέβλεπε στη συνέχιση της κυριαρχίας της στη Μεσόγειο και δεν θα διακινδύνευε μια ηπειρωτική δύναμη να της αρνηθεί την ανεμπόδιστη διέλευση του ναυτικού της. Ο στόχος της εξασφάλισης βάσεων στο ελληνικό έδαφος θα εξυπηρετούνταν από ένα καθιερωμένο φιλικό στα βρετανικά συμφέροντα (δευτερευόντως αυτά ήταν και οικονομικά: ορυχεία, εταιρείες Power and Traction, κλάδοι ηλεκτρισμού και μεταφορών κ.ά.).

2 Χαρακτηριστική ήταν η σύνθεση της ΠΕΕΑ: μόνο το 15% προερχόταν από εργατικά ή φτωχά λαϊκά στρώματα.

3 «Κατάσταση επιδεινούνται ραγδαίως Βαλκανικήν και Ελλάδα... ευρίσκομαι εδώ με εσταυρωμένας τας χείρας. Μου είναι ακατανόητος η πλήρης εγκατάλειψις. Το ΕΑΜ καταλαμβάνει βαθμιαίως άπασαν εκκενομένην Ελλάδα... Μόνη μου ελπίς έχει απομείνει Λονδίνο. Μόνον Βρετανική Κυβέρνησις και ιδίως Πρωθυπουργός Τσόρτσιλ δύναται μεταβάλει κατάστασην εξευρίσκων και διατάσων άλλοθεν δυνάμεις ενεργήσων αμέσως Ελλάδα. Παρακαλώ ενεργήσατε...» (επιστολή Γ. Παπανδρέου προς την ελληνική πρεσβεία στο Λονδίνο).